

Europos Sąjungos vidaus politikos generalinis direktoratas

B teminis skyrius: Struktūrinė ir sanglaudos politika

EUROPOS PARLAMENTO ĮTAKA STRUKTŪRINEI IR SANGLAUDOS POLITIKAI

PRANEŠIMAS

Turinys

Šiame pranešime pateikiama informacija apie klausimus, kuriuos sprendžiant Europos Parlamentas atliko svarbų vaidmenį per dabartinę 2004 m. prasidėjusią kadenciją. Informacija pranešime išdėstyta pagal komitetus ir apima transporto, regioninės plėtros, žemės ūkio, žuvininkystės, kultūros ir švietimo sritis.

IP/B/COMM/NT/2009_01

03/02/2009

PE 408.967

LT

Šį pranešimą užsakė Europos Parlamento vidaus politikos generalinio direktorato ir išorės politikos generalinio direktorato generaliniai direktoriai.

Dokumentas skelbiamas anglų kalba.

Koordinatorius: Gonçalo MACEDO

Autoriai: Jacqueline BROWN (Regioninė politika)
Nils DANKLEFSEN (Transportas)
Jesús IBORRA MARTÍN (Žuvininkystė)
Constanze ITZEL (Kultūra)
Ivana Katsarova (Regioninė politika)
Albert MASSOT MARTI (Žemės ūkis)

Struktūrinės ir sanglaudos politikos teminis skyrius
Europos Parlamentas
E. paštas poldep-cohesion@europarl.europa.eu

Šis pranešimas skelbiamas internete adresu: <http://www.europarl.europa.eu/studies>

Rankraštis baigtas 2009 m. sausio mėn.

Briuselis, Europos Parlamentas, 2009 m.

Už šiame dokumente išreikštas nuomones atsako tik autorius ir jos nebūtinai atitinka oficialią Europos Parlamento poziciją.

Šį dokumentą leidžiama kopijuoti ir versti nekomerciniais tikslais, jeigu nurodomas šaltinis, o leidėjas iš anksto informuojamas ir jam nusiunčiama kopija.

TURINYS

1. ĮVADAS	9
2. SANTRAUKA	9
2.1. TRANSPORTO POLITIKA	9
2.2. REGIONINĖ POLITIKA	11
2.3. ŽEMĖS ŪKIS	13
2.4. ŽUVININKYSTĖ	15
2.5. KULTŪRA	17
3. TRANSPORTO POLITIKA	21
3.1. AIŠKESNĖS ORO SUSISIEKIMO PASLAUGŲ KAINOS	21
3.2. KELIŲ SAUGA: GERESNĖ PĖSČIŲJŲ IR DVIRATININKŲ APSAUGA	21
3.3. KELIŲ SAUGA: SENESNIUOSE SUNKVEŽIMIUOSE BUS ĮRENGTI „AKLOJO TAŠKO“ VEIDRODŽIAI	22
3.4. KELIŲ TRANSPORTAS: APLINKOSAUGOS SĄNAUDŲ INTERNALIZAVIMAS	23
3.5. EUROPOS PARLAMENTAS RENGIA VIEŠOJO TRANSPORTO TEISĖS SISTEMĄ	24
3.6. ORO TRANSPORTAS: RIBOTOS JUDĖSENOS ASMENŲ TEISĖS	24
3.7. EP PAVYKO PASIEKTI, KAD BŪTŲ SUDARYTAS VISOS ES NESAUGIŲ ORO VEŽĖJŲ „JUODASIS SĄRAŠAS“	25
3.8. UOSTŲ PAKETAS: ATMESTAS ANTRĄ KARTĄ	26
3.9. GELEŽINKELIŲ PAKETAS: DAUGIAU TEISIŲ KELEIVIAMS	26
3.10. KONKURENCIJOS DIDINIMAS SIEKIANT ATGAIVINTI GELEŽINKELIUS	27
3.11. ES TURIZMO PASLAUGŲ KOKYBĖS STANDARTŲ DERINIMAS	28
3.12. EP ATKAKLIAI SIEKIA PRIIMTI TREČIĄJĮ JŪRŲ SAUGOS PAKETĄ	29
4. REGIONINĖ POLITIKA	33
4.1. ĮŽANGA: REGIONINĖS PLĖTROS KOMITETO VAIDMUO	33
4.2. REGIONŲ SOLIDARUMO RĖMIMAS: EP PRITARIA, KAD REGIONINEI PLĖTRAI BŪTŲ SKIRTA 308 MLRD. EUR	33
4.3. ES SKIRIA LĖŠŲ BŪSTUI GERINTI	34
4.4. ES SOLIDARUMAS: SKIRTA LĖŠŲ KOVOTI SU TERORIZMO AKTAIS IR PAVOJAIS VISUOMENĖS SVEIKATAI	34
4.5. ŠIAURĖS AIRIJOS TAIKOS PROCESO RĖMIMAS	35
4.6. SAVANORIŠKAI DALYVAUDAMI ES PILIEČIAI ĮGYJA DAUGIAU GALIOS	36

4.7. EP NARIAI PRIEŠTARAUJA NEPAGRĪSTAM ĮMONIŲ PERKĖLIMUI	36
4.8. SALŲ REGIONUOSE ĮSIKŪRUSIŲ ES ĮMONIŲ RĖMIMAS ATSIŽVELGIANT Į KURO IR ENERGIJOS IŠLAIDAS	37
4.9. REGIONINĖS PLĖTROS SKIRTUMŲ MAŽINIMAS	37
4.10. REGIONINĖS PLĖTROS KOMITETAS TIKRINA ES REGIONINES IŠLAIDAS	38
4.11. ES INOVACINIŲ GEBĖJIMŲ UGDYMAS	38
4.12. PAPILDOMA MEDŽIAGA	39
5. ŽEMĖS ŪKIS	41
5.1. NAUJAI RENGIAMA BŽŪP: BŪKLĖS PATIKRA	41
5.2. KOKIA ATEITIS LAUKIA JAUNŲJŲ ŪKININKŲ PAGAL TEBEVYKSTANČIĄ BŽŪP REFORMĄ?	42
5.3. BŽŪP IR PASAULINĖ MAISTO SAUGA	43
5.4. RIZIKOS IR KRIZIŲ VALDYMAS ŽEMĖS ŪKYJE	43
5.5. STICHINĖS NELAIMĖS, GAISRAI, POTVYNIAI IR SAUSROS: ŽEMĖS ŪKIO ASPEKTAI	44
5.6. ŽEMĖS ŪKIO PADĖTIS IR PERSPEKTYVOS KALNŲ REGIONUOSE	44
5.7. NAUJA EUROPOS SAJUNGOS GYVŪNŲ SVEIKATOS STRATEGIJA	45
5.8. GYVŪNŲ APSAUGA IR GEROVĖ	46
5.9. NE MAISTO PASKIRTIES AUGALŲ AUGINIMO SKATINIMAS	46
5.10. BIOTECHNOLOGIJOS: EUROPOS ŽEMĖS ŪKIO PERSPEKTYVOS IR UŽDAVINIAI	47
6. ŽUVININKYSTĖ	49
6.1. ŽUVININKYSTĖS SEKTORIAUS KRIZĖ	49
6.2. TAUSIOJO VIDURŽEMIO JŪROS ŽUVŲ IŠTEKLIŲ NAUDOJIMO VALDYMO PRIEMONĖS	52
6.3. IŠTEKLIŲ ATKŪRIMO IR VALDYMO PLANAI	54
6.4. TAUSIOSIOS ES ŽUVININKYSTĖS ĮGYVENDINIMAS TAIKANT DIDŽIAUSIO TAUSIAJĄ ŽVEJYBĄ UŽTIKRINANČIO LAIMIKIO PRINCIPĄ (ANGL. MSY)	57
6.5. NEPAGEIDAUJAMOS PRIEGAUDOS SUMAŽINIMO IR JOS IŠMETIMO Į JŪRĄ PANAIKINIMO EUROPOS ŽVEJYBOJE POLITIKA	58
6.6. TEISĖMIS PAGRĮSTO ŽVEJYBOS VALDYMO PRIEMONĖS	59
6.7. BENDRIJOS KOVOS SU NELEGALIA, NEDEKLARUOJAMA IR NEREGULIUOJAMA ŽVEJYBA SISTEMOS ĮGYVENDINIMAS	60
6.8. DISKUSIJOS DĖL BENDRIJOS POŽIŪRIO Į EKOLOGINIO ŽUVININKYSTĖS PRODUKTŲ ŽENKLINIMO SISTEMAS PRADĖJIMAS	62
6.9. JŪRŲ EKOSISTEMŲ ATVIROJE JŪROJE APSAUGA NUO DUGNINIAIS ŽVEJYBOS ĮRANKIAIS DAROMO NEIGIAMO POVEIKIO	62

6.10. VALSTYBIŲ NARIŲ AKVAKULTŪROS STATISTIKOS PATEIKIMAS	63
7. KULTŪRA, ŠVIETIMAS IR MOKYMAS, ŽINIASKLAIDA, KALBOS, JAUNIMAS, SPORTAS IR KOMUNIKACIJA	65
7.1. KULTŪRA	65
7.1.1. Darbas kultūros sektoriuje ir jo plėtros galimybės	65
7.1.2. Žmonių supažindinimas su bendru Europos paveldu	65
7.1.3. Kultūrų dialogas	67
7.2. ŠVIETIMAS IR MOKYMAS	67
7.2.1. Judumo ir Europos bendradarbiavimo skatinimas	67
7.2.2. Švietimas ir konkurencingumas	68
7.3. ŽINIASKLAIDA	69
7.3.1. Europos televizijoms taikomų taisyklių reforma	69
7.3.2. Europos žiniasklaidos įvairovės užtikrinimas	70
7.3.3. Europos kino puoselėjimas	71
7.4. KALBOS	71
7.4.1. Daugiakalbystės ir kalbų įvairovės puoselėjimas	71
7.4.2. Europos Parlamentas – daugiakalbystės įgyvendinimo pavyzdys	72
7.5. JAUNIMAS	73
7.5.1. Europos Parlamento parama aktyviam jaunimui	73
7.6. SPORTAS	73
7.6.1. Dėl ES sporto politikos: EP narių rūpestis dėl televizijų teisių, žaidėjų treniravimo, dopingo ir rasizmo	73
7.7. EUROPA IR JOS PILIEČIAI	75
7.7.1. Piliečių informavimas apie Europos reikalus ir aktyvaus pilietiškumo skatinimas	75

SANTRUMPŲ IR AKRONIMŲ SĄRAŠAS

- AGRI** Žemės ūkio ir kaimo plėtros komitetas
- ALDE** Liberalų ir demokratų aljanso už Europą frakcija
- BAS** stabdymo pagalbos sistemos
- BŽŪP** Bendroji žemės ūkio politika
- BŽP** Bendroji žuvininkystės politika
- CMO** bendras rinkos organizavimas
- RK** Regionų komitetas
- CULT** Kultūros ir švietimo komitetas
- ECOSOC** Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas
- ECTS** Europos kreditų perkėlimo sistema
- EŽF** Europos žuvininkystės fondas
- PPE-DE** Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) ir Europos demokratų frakcija
- EUSF** Europos Sąjungos solidarumo fondas
- FAO** Jungtinių Tautų maisto ir žemės ūkio organizacija
- FPS** priekinės apsaugos sistemos
- BVP** Bendrasis vidaus produktas
- GFCM** Viduržemio jūros bendroji žvejybos komisija
- GM** genetiškai modifikuotas
- Verts/ALE** Žaliųjų frakcija / Europos laisvasis aljansas
- GUE/NGL** Europos vieningųjų kairiųjų jungtinė frakcija / Šiaurės šalių žalieji kairieji
- TATAK** Tarptautinė Atlanto tunų apsaugos komisija
- TAF** Tarptautinis Airijos fondas
- IND/DEM** Nepriklausomybės ir demokratijos frakcija

- NNN** neteisėta, nedeklaruojama ir nereguluojama
- MSY** didžiausias tausiąją žvejybą užtikrinantis laimikis
- PECH** Žuvininkystės komitetas
- PSE** Socialistų frakcija Europos Parlamente
- RBM** teisėmis pagrįstas valdymas
- REGI** Regioninės plėtros komitetas
- RŽO** Regioninė žuvininkystės organizacija
- BLSK** bendras sugauti leidžiamas kiekis
- TRAN** Transporto ir turizmo komitetas
- UEN** Sąjungos už tautų Europą frakcija
- PPO** Pasaulio prekybos organizacija

1. ĮVADAS

Šio pranešimo tikslas – išsamiai supažindinti su struktūrinės ir sanglaudos politikos srities klausimais, kuriuos Europos Parlamentas pastaraisiais metais laikė ypač svarbiais. Konkrečiau, jame aprašoma, kaip naudodamas jam suteiktus įgaliojimus per šią, 2004 m. prasidėjusią ir pranešimo rengimo metu besibaigiančią (2009 m. sausio mėn.), kadenciją Parlamentas siekė daryti įtaką šiems klausimams.

Pranešimas suskirstytas į penkis dalis, kurios atitinka dabartines penkių Parlamento komitetų (Transporto ir turizmo, Regioninės plėtros, Žemės ūkio ir kaimo plėtros ir Kultūros ir švietimo) kompetencijos sritis. Šios penkios plačios sritys tekste dar suskirstytos į konkretesnes temas.

Komitetų prašymu Struktūrinės ir sanglaudos politikos teminis skyrius atliko keletą tyrimų ir parengė keletą pranešimų šiomis temomis.

Kad skaitytojams būtų lengviau naudotis tekstu, kiekviena iš penkių plačių sričių trumpai pristatoma santraukoje. Toliau atskiruose skyriuose šios santraukos išplečiamos.

2. SANTRAUKA

2.1. Transporto politika

Aiškesnės oro susisiekimo paslaugų kainos

Vienu metu daugelį vartotojų mėginta sugundyti „viliojančiais pasiūlymais“, siūlant tariamai labai pigius oro susisiekimo paslaugų bilietus, tačiau iš tiesų, pridėjus mokesčius ir kitas rinkliavas, bilietų užsakymo procedūros pabaigoje galutinė bilietų kaina tapdavo gerokai didesnė. Parlamentui pavyko užtikrinti, kad visuomet būtų nurodoma galutinė mokėtina kaina, ir taip pasiekti, kad vartotojai būtų geriau apsaugoti nuo tokios praktikos; tai įtvirtinta naujausiomis ES nuostatomis, įsigaliojusiomis 2008 m. spalio mėn.

Kelių sauga: geresnė pėsčiųjų ir dviratininkų apsauga

Naujuoju reglamentu, dėl kurio sutarta per pirmąjį svarstymą, siekiama užtikrinti didesnę saugumą keliuose diegiant stabdymo pagalbos sistemas ir nustatant vadinamųjų „apsauginių lankų“ saugos kriterijus. Parlamentui (pranešėjas – Francesco Ferrari (ALDE, Italija)) pavyko pasiekti, kad naujieji reikalavimai būtų pradėti taikyti gerokai anksčiau, nei iš pradžių siūlė Komisija.

Kelių sauga: senesniuose sunkvežimiuose bus įrengti „aklojo taško“ veidrodžiai

2007 m. liepos 11 d. Direktyva 2007/38/EB Europos Parlamentui (pranešėjas – Paolo Costa (ALDE, Italija)) pavyko pasiekti, kad senuose sunkvežimiuose būtų greičiau įrengti „aklojo taško“ veidrodžiai, kuriuos naudojant turėtų sumažėti dėl „aklojo taško“ įvykstančių mirtinų sužalojimų.

Kelių transportas: aplinkosaugos sąnaudų internalizavimas

Dėl Parlamento pastangų per derybas dėl „Eurovinjetės direktyvos“ (2006 m. gegužės 17 d. Direktyva 2006/38/EB) 2008 m. liepos mėn. Europos Komisija pateikė pasiūlymą dėl kelių transporto aplinkosaugos sąnaudų problemos sprendimo. EP pranešėja – Corien Wortmann-Kool (PPE-DE, Nyderlandai). Šis naujas pasiūlymas ir susijęs išorės sąnaudų skaičiavimo

modelis, kurį Komisija taip pat įpareigota pateikti, plačiai vertinamas kaip vienas svarbiausių ES transporto dokumentų rinkinių, kuriuos reikės nagrinėti ateinančiais metais.

Europos Parlamentas rengia viešojo transporto teisės sistemą

EP gerokai pakoregavo Komisijos pasiūlymą¹ ir vietos bei regioniniu lygmeniu išsaugojo viešųjų susisiekimo paslaugų organizavimo laisvę. EP labiau įtvirtino subsidiarumo principą ir kompetentingų valdžios institucijų pasirinkimo laisvę, leidžiančią tiesiogiai paskirti paslaugų teikėją bei pačioms teikti vietos transporto paslaugas, taip sušvelnindamas reikalavimą dėl privalomų konkursų. Taigi EP (pranešėjas – Erik Meijer (GUE/NGL, Nyderlandai) padarė lemiamą įtaką galutiniam reglamentui.

Oro transportas: ribotos judėsenos asmenų teisės

Per teisėkūros procedūrą Parlamentui pavyko pasiekti, kad akli, blogai matantys, kurti, blogai girdintys ir psichiškai neįgalūs asmenys pagal šį teisės aktą taip pat būtų priskirti prie asmenų, kuriems oro uoste turi būti suteikta pagalba, grupės². EP nurodė, kad oro vežėjai ir oro uostų valdytojai privalo išmokyti savo darbuotojus teikti tiesioginę pagalbą neįgaliesiems ir ribotos judėsenos asmenims. Be to, EP nusprendė, kad visuose oro uostuose, kuriais per metus pasinaudoja daugiau kaip 150 000 keleivių, turėtų būti įdiegti neįgaliesiems ir ribotos judėsenos asmenims teikiamos pagalbos kokybės standartai. Tai gerokai daugiau, nei siūlė Komisija, norėjusi taikyti šį reikalavimą tik oro uostams, kuriais per metus pasinaudoja daugiau kaip 2 mln. keleivių. Pranešėjas dėl šio pasiūlymo – Robert Evans (PSE, Jungtinė Karalystė).

EP pavyko pasiekti, kad būtų sudarytas visos ES nesaugių oro vežėjų juodasis sąrašas

Europos Parlamentui pavyko pasiekti, kad pagal Reglamentą (EB) Nr. 2111/2005 (2005 m. gruodžio 14 d.) visai ES būtų sudaromas bendras nesaugių oro vežėjų „juodasis sąrašas“. Komisijos pasiūlyme iš pradžių buvo numatyta rengti 25 skirtingus sąrašus – po vieną kiekvienai valstybei narei. Be to, dėl Parlamento (pranešėja – Christine De Veyrac (PPE-DE, Prancūzija) pastangų šiuo reglamentu gerokai sustiprintos keleivių teisės gauti informacijos ir kompensacijas.

Uostų paketas: atmestas antrą kartą

Europos Parlamentas antrą kartą atmetė Komisijos pasiūlymą dėl patekimo į uosto paslaugų rinką. Aiškios daugumos nuomone, priėmus pasiūlymą būtų gauti priešingi rezultatai ir ES uostų ateitis taptų neaiški. Pasiūlymas buvo kritikuojamas ne tik dėl turinio, bet ir dėl to, kad Europos Komisija pateikė pasiūlymą, kuris iš esmės nesiskyrė nuo 2003 m. atiesto pasiūlymo. Be turinio, Parlamentas, atmesdamas šį pasiūlymą, taip pat pabrėžė savo, kaip vieno iš įstatymų leidėjų, lemiamą vaidmenį.

Geležinkelių paketas: daugiau teisių keleiviams

Iš pradžių reglamentą dėl geležinkelių keleivių teisių ir pareigų ketinta taikyti tik tarptautinių maršrutų keleiviams³. Europos Parlamentui (pranešėjas – Dirk Sterckx (ALDE, Belgija) pavyko pasiekti, kad direktyvos taikymo sritis būtų išplėsta teisę gauti

¹ 2007 m. spalio 23 d. Reglamentas (EB) Nr. 1370/2007.

² 2006 m. liepos 5 d. Reglamentas (EB) Nr. 1107/2006.

³ 2007 m. spalio 23 d. Reglamentas (EB) Nr. 1371/2007.

kompensaciją suteikiant ir vidaus maršrutų keleiviams. Be to, EP pavyko pagerinti nediskriminacines ribotas judėsenos asmenų naudojimosi geležinkelių paslaugomis taisykles, kurias bendrovės bus įpareigos taikyti.

Konkurencijos didinimas siekiant atgaivinti geležinkelius

Pirmuoju ir antruoju geležinkelių paketais nuo 2007 m. sausio 1 d. visiškai atverta krovinio transporto, įskaitant kabotažą, rinka; trečiuoju geležinkelių paketu Europos Parlamentas vėlgi siekė padidinti geležinkelių konkurenciją, tačiau šį kartą daugiausia dėmesio skirta keleiviniam transportui¹. Pranešėjas – Georg Jarzembowski (PPE-DE, Vokietija). Per visų trijų geležinkelių paketų teisėkūros procedūras Parlamentui pavyko pasiekti, kad geležinkelių transporto rinkos būtų atvertos greičiau, nei iš pradžių numatė Taryba.

ES turizmo paslaugų kokybės standartų derinimas

Šiame teisinės galios neturiniame pranešime Parlamentas pateikė aiškių ir konkrečių pasiūlymų dėl nuoseklaus visuminio ES lygmens politinio požiūrio į turizmą. Pirmiausia šie pasiūlymai susiję su turistų apgyvendinimo paslaugų klasifikavimu ir turizmui skirtu ES kokybės ženklu, kuris būtų naudingas po Europą keliaujantiems turistams. Pranešėjas – Paolo Costa (ALDE, Italija).

2.2. Regioninė politika

Regionų solidarumo rėmimas: EP pritaria, kad regioninei plėtrai būtų skirta 308 mlrd. EUR

2006 m. liepos mėn. Europos Parlamentas pritarė 2007–2013 m. struktūrinių fondų paketui, dėl kurio susitarta po kai kada labai įtemptų derybų. Struktūrinių fondų lėšos sudaro daugiau kaip trečdalį šiam laikotarpiui skirtu ES biudžeto. Lėšomis galima naudotis visose 27-iose ES valstybėse narėse. EP turi teisę priimti arba atmesti bendrąsias struktūrinių fondų nuostatas, todėl jam pavyko išsaugoti pakeitimus, susijusius su aplinkosauga, tvaria plėtra ir prieigos pritaikymu neįgaliesiems; be to, Parlamentas įtvirtino konsultavimosi vietos lygmeniu priemones, kuriomis bus užtikrinta, kad per diskusijas dėl regioninės plėtros būtų gauta kuo daugiau naudingos informacijos.

ES skiria lėšų būstui gerinti

Siekti, kad ES piliečiai už prieinamą kainą galėtų įsigyti padorų būstą, padėjo Europos regioninės plėtros fondas, suteikiantis naujoms valstybėms narėms galimybę prašyti ES paramos tam tikriems būsto renovacijos projektams. Ši pagalba skirta padėti žmonėms namuose taupyti energiją ir taip mažinti energijos išlaidas bei saugoti aplinką. 2007 m. gegužės mėn. Europos Parlamentas dauguma balsų pritarė pasiūlymams nuo 2009 m. tokią galimybę suteikti ir senesnėms valstybėms narėms. Balsuodamas EP atsižvelgė į skubų poreikį visų ES valstybių narių piliečiams suteikti galimybę turėti tinkamą būstą miestų vietovėse; daugeliui šių vietovių šiuo metu gresia fizinės būklės pablogėjimas ir su tuo susijusi socialinė atskirtis.

¹ Kiek tai susiję su 2007 m. spalio 23 d. Direktyva 2007/58/EB.

ES solidarumas: skirta lėšų kovoti su teroristų išpuoliais ir pavojais visuomenės sveikatai

Iš Solidarumo fondo valstybei narei gali būti skirta iki 1 mlrd. EUR, siekiant padėti spręsti didelių nelaimių sukeltas problemas. Šios kadencijos Parlamentas priėmė rezoliucijas, kuriomis siekta praplėsti fondo naudojimo sritį ir padidinti lankstumą, pirmiausia suteikiant galimybę naudoti šį fondą terorizmo, didelio masto nepaprastųjų visuomenės sveikatos padėčių ir pramoninių avarijų padariniams, taip pat miškų gaisrų, potvynių ir žemės drebėjimo padariniams šalinti. Tuo siekta ne atleisti už žmogaus sukeltas nelaimes atsakingus asmenis nuo atsakomybės (principas „teršėjas moka“), bet sudaryti sąlygas skubiai suteikti humanitarinę pagalbą.

Šiaurės Airijos taikos proceso rėmimas

Dabartinis EP nuosekliai rėmė Šiaurės Airijos taikos ir susitaikymo procesą. 2008 m. Parlamentas balsuodamas pritarė Šiaurės Airijos atstovės Europos Parlamente Bairbre de Brún (GUE/NGL, Jungtinė Karalystė) pranešimui ir taip patvirtino iki šiol įgyvendintų programų PEACE teigiamus rezultatus ir gerą patirtį. Dabar EP nariai svarsto, kaip veikla pagal programą PEACE būtų galima padėti kitiems ES ir ne ES regionams, kuriuose vyksta konfliktas. Be to, 2006 m. EP pritarė, kad Tarptautiniam Airijos fondui (angl. IFI) iki jo uždarymo 2010 m ir toliau kasmet būtų skiriama 15 mln. EUR parama.

Savanoriškai dalyvaudami ES piliečiai įgyja daugiau galios

Neseniai EP patvirtino pranešimą, kuriame daroma išvada, kad savanoriškas dalyvavimas naudingas piliečiams, bendruomenei, regionų ekonominei plėtrai ir nacionalinei ekonomikai. Atlikus mokslinius tyrimus nustatyta, kad savanoriška veikla užsiima daugiau kaip 100 mln. ES gyventojų. Savanoriai ne tik padeda įgyvendinti ES finansuojamas programas, pvz., INTERREG ir Šiaurės Airijos programą PEACE, bet kai kuriose šalyse taip pat labai prisideda prie bendrojo nacionalinio produkto kūrimo. ES pastangos remti Europos „socialinį kapitalą“ padėtų Europos Sąjungai užmegzti tiesioginius ES ir jos piliečių bei bendruomenių tarpusavio ryšius. Pranešime Komisija ir valstybės narės raginamos apsvarstyti galimybę labdaros organizacijoms taikyti PVM lengvatas.

EP nariai prieštarauja nepagrįstam įmonių perkėlimui

2006 m. kovo mėn. EP nariai priėmė pranešimą, kuriame ragina Europos Komisiją skirti įmonėms baudas už nepagrįstą jų perkėlimą. Tai taikoma įmonėms, kurios, gavusios ES paramą, skirtą pagal bendrąjį regioninės pagalbos paketą, nuo pagalbos gavimo nepaėjęs septyneriems metams persikelia į kitą regioną. Pagrindinė EP prieštaravimo tokiai praktikai priežastis yra darbo vietų praradimo grėsmė regionuose, kuriems neigiamą poveikį jau padarė ekonomikos nuosmukis, t. y. būtent tuose regionuose, kuriems turėtų būti siekiama padėti ES teisės aktais. Be to, EP nariai paragino Komisiją reikalauti grąžinti regioninę valstybės pagalbą, suteiktą įmonei, kuri vėliau, nesulaukusi nustatyto termino pabaigos, nusprendė persikelti.

Salų regionuose įsikūrusių ES įmonių rėmimas atsižvelgiant į kuro ir energijos išlaidas

2007 m. pradžioje EP priėmė pranešimą savo iniciatyva, kuriame Europos Komisijos prašyta ištirti, ar ES salų regionams galima teikti valstybės pagalbą, kai kuro ir energijos išlaidos gali padaryti neigiamą poveikį vietos pramonės šakų konkurencingumui. Apibūdinamas salų regionų našta, patiriamą dėl kintančių kuro išlaidų, EP pabrėžė, kad dėl kuro kainų didėja medžiagų pervežimo iš ES salų į žemyną ir atvirkščiai išlaidos. Taip pat rekomenduota Regioninės politikos generaliniame direktorate įsteigti specialų ES salų administravimo padalinį.

Regioninės plėtros skirtumų mažinimas

2007 m. vasarą Europos Parlamento patvirtintame pranešime raginama imtis ryžtingų veiksmų, kuriais būtų šalinamos didžiausios plėtros spragos neturtingiausiuose ES regionuose. Be to, šioje kovoje svarbu remti protingas investicijas į informacinių technologijų infrastruktūrą ir į mokymą ja naudotis, taip pat į naujųjų valstybių narių administratorių gebėjimo įsisavinti ES paramą ugdymą. Europos Parlamentas remia viešojo ir privačiojo sektorių partnerystes, kaip privataus kapitalo pritraukimo būdą.

Regioninės plėtros komitetas tikrina ES regionines išlaidas

2008 m. sausio mėn. Regioninės plėtros komitetas paprašė Komisijos narės, atstovaujančios Europos regioninei politikai, Danuta Hübner pateikti tam tikros informacijos. Regioninės plėtros komiteto nariai, atsižvelgdami į Europos Parlamento Biudžeto kontrolės komiteto narių nepasitenkinimą struktūrinių fondų valdymu kai kuriose šalyse ir regionuose, norėjo užduoti Komisijos narei klausimų, susijusių su nuogastavimu, kad bus prarasta dalis iš ES biudžeto struktūriniais fondams skiriamų lėšų. Šis nepasitenkinimas buvo išreikštas gavus Audito Rūmų ataskaitą, kurioje Komisija kaltinama netinkamu lėšų susigrąžinimu. Dešimtyje Komisijos narės nurodytų valstybių narių gresia pavojus, kad bus padaryta su išlaidomis susijusių klaidų ar pažeidimų; Komisijos narė patikino Regioninės plėtros komiteto narius, kad jos pareigūnai stebi veiksmų planus, kuriuos rengia kiekviena su šia problema susijusi valstybė narė.

ES inovacinių gebėjimų ugdymas

2007 m. gegužės mėn. Europos Parlamento priimtame pranešime savo iniciatyva svarstytas ES inovacinių gebėjimų ugdymo klausimas. Pranešime rekomenduota taikyti mažiausių sąnaudų, nevaržomos galimybės naudotis plačiajuosčiu ryšiu ir paramos regionų suinteresuotos akademinės bendruomenės ir verslo atstovų tarpvalstybiniam bendradarbiavimui principus. Be to, sektorių bendradarbiavimą būtų galima paskatinti remiant mokslinių ir verslo vienetų grupių plėtrą. Komisija ir valstybės narės paragintos visiems ES piliečiams sudaryti vienodas mokymosi įvairiais lygmenimis sąlygas. Palankiai įvertintos geresnės informacija pagrįstos veiklos galimybės; be to, turėtų būti sukurtos tinkamos finansų ir rizikos valdymo priemonės, kurias galbūt būtų galima taikyti kartu su Europos investicijų banko ir (arba) Europos investicijų fondo priemonėmis, pvz., JASPERS, JEREMIE ir JESSICA.

2.3. Žemės ūkis

Naujai rengiama BŽŪP: būklės patikra

Europos Parlamentas mano, kad bet kokio bendro rinkos organizavimo reguliavimo atsisakymas politiškai nepageidautinas, kadangi, kaip rodo dabartinė padėtis, Europos ir pasaulio išteklių šiuo metu labai maži. Tai turi neigiamo poveikio vartotojų perkamajai galiai ir ūkininkų pajamoms ir kartu skatina spekuliaciją. Atsižvelgdamas į vis labiau tikėtinus aplinkos pavojus ir didelius kainų svyravimus, Europos Parlamentas mano, kad būtinai reikalingas papildomas rizikos draudimas. EP nariai taip pat mano, kad tiesioginės išmokos ir toliau reikalingos užtikrinant pajamas ne tik rinkos sutrikimų atveju, bet kartu siekiant, kad ūkininkai aprūpintų visuomenę produkcija ir kompensuoti labai griežtų ES aplinkos, maisto saugos, gyvūnų gerovės ir socialinių standartų laikymąsi.

Kokia ateitis laukia jaunųjų ūkininkų?

Ateityje BŽŪP turi būti siekiama pašalinti kliūtis, su kuriomis šiuo metu susiduria jaunieji ūkininkai, norintys pradėti ūkininkauti, iš esmės pakeitus vieną iš BŽŪP prioritetų. EP atkreipia dėmesį į tebesančius sunkumus, susijusius su didelėmis įsteigimo išlaidomis (įskaitant turto pardavimo ir nuomos kainas) ir į poreikį nuolat investuoti į materialųjį turtą bei žmones, siekiant technologinių ir logistinių patobulinimų.

BŽŪP ir pasaulinė maisto sauga

Trisdešimt metų maisto kainos Europoje ir pasaulyje iš tikrųjų mažėjo. Per paskutinius kelis mėnesius ši tendencija pasikeitė ir pasaulinės žemės ūkio produkcijos kainos ėmė staigiai ir sparčiai didėti. Šiuos pokyčius lėmė sudėtingas struktūrinių ir labiau laikinų veiksnių derinys. ES lygmeniu politikos iniciatyvomis turi būti siekiama trijų intervencinių krypčių: veiksmų, skirtų spręsti trumpalaikius ir ilgalaikius maisto kainų „šoko“ padarinius ir su jais kovoti; veiksmų, kuriais būtų prisidėta prie visuotinių pastangų kovoti su kainų padidėjimo poveikiu neturtingiems gyventojams; ir galiausiai veiksmų, skirtų didinti žemės ūkio produktų atsargas bei užtikrinti aprūpinimą maistu ilguoju laikotarpiu. BŽŪP galėtų būti aiškiai pakoreguota tiesiogiai reaguojant į išskirtinai dideles kainas.

Rizikos ir krizių valdymas žemės ūkyje

Europos Parlamentas nurodė, kad rizikos valdymo žemės ūkyje prioritetu turėtų būti veikimas dėl bendrojo intereso, gyventojų aprūpinimo sveikais maisto produktais ir žemės ūkio žaliavomis užtikrinimas bei aplinkos apsauga nuo žalos. Jo nuomone, Komisijos svarstomos trys rizikos ir krizių valdymo alternatyvos (draudimas nuo stichinių nelaimių, investiciniai fondai ir pagrindinių pajamų garantijos) iš tikrųjų yra ne prevencinės rizikos mažinimo priemonės, o finansavimo modeliai, skirti kompensuoti žalą.

Stichinės nelaimės, gaisrai, potvyniai ir sausros

Europos Parlamento nuomone, kaimo plėtros politika galėtų atlikti svarbų vaidmenį užkertant kelią stichinėms nelaimėms. Jis pabrėžė, kad labai sumažinus kaimo plėtros lėšas kilo grėsmė rengiamiems veiksmų planams, skirtiems išvengti stichinių nelaimių daromos žalos. Tačiau jis rekomenduoja nacionaliniuose ir regioniniuose kaimo plėtros planuose pirmenybę teikti priemonėms, kuriomis šalinamos katastrofų priežastys (pvz., kovai su erozija, miškų atsodinimui, panaudojant tinkamas augalų rūšis, priešgaisrinių juostų priežiūrai, hidrotechnikos darbams, miškų priežiūrai, žemės ūkio ir aplinkosaugos sričių veiksmams, susijusiems su vandens taupymu). Toliau Europos Parlamentas ragino Komisiją teikti paramą priemonėms, skirtoms sumažinti miškų degumą, pavyzdžiui, skatinančioms miškų pelningumą ir jų tausų valdymą, naudojant miškų biomasę kaip atsinaujinančios energijos šaltinį.

Žemės ūkio padėtis ir perspektyvos kalnų regionuose

Maždaug 19 % ES gyventojų gyvena ir dirba kalnų vietovėse. Kalnų vietovės gali būti vertinamos kaip daugiafunkcė gyvenamoji erdvė, turinti daugybę gamtinių ypatumų: stačius šlaitus, oro sąlygas, eroziją, aukščių skirtumus, aukštį, uolas ir pan. Šiuo metu galiojanti teisinė sistema, susijusi su Europos kalnų regionais, yra tokia gausi ir įvairi, kaip pačios Europos Sąjungos valstybės narės. Visų pirma būtina prasminga sistema, kurioje būtų tinkamiausiai suderintos taisyklės ir parama, kad Europos kalnų regionams būtų padedama siekti ne tik tvaraus, bet ir į ateitį nukreipto konkurencingumo.

Nauja Europos Sąjungos gyvūnų sveikatos strategija

Europos Parlamentas atkreipia dėmesį į tai, kad bendra gyvūnų sveikatos politika yra viena integruočiausių ES politikos sričių ir kad ji turėtų būti finansuojama daugiausia iš Bendrijos biudžeto, o tai neturėtų kliudyti valstybių narių ir ūkininkų finansinei atsakomybei. EP nariai kritikavo Komisiją komunikate nenurodžius savo politikos finansavimo reikalavimų.

Gyvūnų apsauga ir gerovė

EP remia griežtesnes gyvūnų gerovės taisykles ES; todėl jis paragino Komisiją pateikti gyvūnų apsauginio žymėjimo planus ir stiprinti gyvūnų apsaugą Pasaulio prekybos organizacijoje (PPO). EP nariai taip pat remia ruonių bei „žiaurumo produktų“ importo į Europos Sąjungą draudimą.

Ne maisto paskirties augalų auginimo skatinimas

EP paragino Komisiją parengti strategiją ir veiksmų planą, pagal kuriuos būtų skatinami atsinaujinančios energijos šaltiniai, siekiant užtikrinti maisto tiekimo saugumą ir gerinti ES energijos naudojimo efektyvumą. Europos Parlamentas ragina Komisiją skatinti specialių cheminių medžiagų gamybą iš žemės ūkio žaliavų siekiant padidinti ūkių pajamas ir tiekti rinkai aplinkai nekenksmingus ir sveikus gaminius, kurie pakeistų biologiškai neskaidomus cheminius gaminius. Europos Parlamentas taip pat pabrėžia galimybę žemės ūkio atliekas naudoti šilumos, vėsinimo ir elektros energijai gaminti taikant ekonominiu ir aplinkos apsaugos požiūriu veiksmingus metodus.

Biotechnologijos: Europos žemės ūkio perspektyvos ir uždaviniai

EP paragino Komisiją ir Tarybą imtis daugiau veiksmų, tačiau atsargiai vertino genetiškai modifikuotus (GM) augalus ir norėjo aiškesnio teisinio reguliavimo šioje srityje. Kalbant apie teisinį pagrindą, EP reiškia paramą dabartiniam prevenciniam požiūriui į naujų biotechnologinių produktų patvirtinimą.

2.4. Žuvininkystė

Žuvininkystės sektoriaus krizė

Europos Parlamentas nuo pat šeštosios kadencijos pradžios sprendė žuvininkystės sektorių ištikusią ekonominę krizę keturiuose pranešimuose („žvejų finansinės paramos sistemos reforma“, „pakrančių žvejyba“, „žuvininkystės pramonės ekonominės padėties gerinimas“ ir „bendro rinkų organizavimo įgyvendinimas“) ir vienoje rezoliucijoje dėl „žuvininkystės sektoriaus krizės kylant kuro kainoms“.

Tausiojo Viduržemio jūros žuvų išteklių naudojimo valdymo priemonės

Penktosios kadencijos pabaigoje Europos Parlamentas sustabdė šio pagrindinio reglamento priėmimą. Europos Parlamento ir Komisijos kompromisu siekta pamėginti kuo greičiau išsaugoti tinkamą išteklių padėtį. Dauguma EP pakeitimų buvo susiję su tunų žvejyba, o mažiausias sugautų žuvų dydis susietas su leidžiama žvejybos įranga ir jos charakteristikomis.

Išteklių atkūrimo ir valdymo planai

Išteklių valdymo ir (arba) atkūrimo planai yra svarbiausias išteklių išsaugojimo politikos elementas. Šiuo klausimu Europos Parlamentas priėmė kelis pranešimus.

Tausiosios ES žuvininkystės įgyvendinimas taikant didžiausio tausiąją žvejybą užtikrinančio laimikio principą (angl. MSY)

Europos Parlamentas įspėjo, kad mokslo bendruomenės dauguma klasikinį didžiausio tausiąją žvejybą užtikrinančio laimikio principą (angl. MSY) modelį laiko atgyvenusiu, nes yra kitų naujoviškų būdų, pagal kuriuos atsižvelgiama į visą ekosistemą, ir atkreipė dėmesį į sunkumus taikant MSY modelį vykdant keletą rūšių žvejybą. Jis apgailestavo, kad nepateikta MSY modelio raidos ir įvairių požiūrių į MSY koncepciją analizės ir kad Komisijos komunikate siūlomi netinkami sprendimai ir nėra išsamesnio MSY modelio taikymo vertinimo apskritai. EP paragino Komisiją nustatyti prieigos prie išteklių sistemą, kuri padėtų tausoti išteklius ir mažinti išmetamų žuvų kiekį, supaprastinti technines priemones, pašalinti su ištekliais susijusią diskriminaciją ir per daug negailestingą konkurenciją, suteikti sektoriui daugiau lankstumo ir padidinti jo konkurencingumą. EP taip pat pabrėžė, kad darant bet kokią valdymo sistemos pakeitimą būtina numatyti kompensavimo priemones, todėl reikia atlikti galutinio pasiūlymo socialinio ir ekonominio poveikio tyrimą.

Nepageidaujamos priegaudos sumažinimo ir jos išmetimo į jūrą panaikinimo Europos žvejyboje politika

EP pažymėjo, kad viena iš pagrindinių žuvų išmetimo priežasčių yra bendro leidžiamo laimikio (BLL) reguliavimo sistemos nuostatos ir kad būtina patvirtinti priemones siekiant sustabdyti priverstinį neišvengiamai pakliuvusių leidžiamo dydžio tam tikrų rūšių žuvų išmetimą, nes trūksta šių rūšių kvotų. Priegaudos kvotos turėtų būti įtrauktos į BLL ir visa iškrauta priegauda įskaičiuota į kvotas. Jeigu tam tikrame žvejybos plote būtų viršyta priegaudos kvota, šis rajonas galėtų būti uždarytas, o jeigu būtų sugaunamas per didelis žuvų jaunikių kiekis, tai galėtų būti priežastis nedelsiant uždaryti žvejybos rajoną. Ši kvota turėtų būti laipsniškai mažinama siekiant ir toliau skatinti gerinti žvejybos priemonių atranką.

Teisėmis pagrįsto žvejybos valdymo priemonės

Europos Parlamentas paragino Komisiją ištirti valstybėse narėse veikiančias teisėmis pagrįstas valdymo sistemas ir įvertinti jų veiksmingumą, siekiant įgyvendinti Bendrosios žuvininkystės politikos (BŽP) tikslus.

Bendrijos kovos su nelegalia, nedeklaruojama ir nereguliuojama žvejyba (NNN žvejyba) sistemos įgyvendinimas

Europos Parlamentas pabrėžė, kad reikia sudaryti NNN žvejybą vykdančių laivų sąrašą, sukurti uosto valstybės kontrolės sistemą, uždraudžiant įplaukti į uostus trečiųjų šalių laivams, vykdančiams NNN žvejybą, uždrausti importuoti NNN žvejybos metu pagautas žuvis, reikalaujant pateikti vėliavos valstybės sertifikatą, kad žuvis sugautos teisėtai, sukurti Bendrijos įspėjimo sistemą nustačius NNN žvejybos atvejį ir uždrausti importuoti žuvis iš valstybių, kurios, kaip nustatyta, nesilaiko ES sistemos reikalavimų.

Diskusijos apie Bendrijos požiūrį į ekologinio žuvininkystės produktų ženklavimo sistemas pradėjimas

Europos Parlamentas paragino Komisiją parengti komunikatą dėl minimalių reikalavimų ir gairių, kuriuos turi atitikti Bendrijos žuvininkystės produktų ekologinio ženklavimo sistema. EP pabrėžė, kad Komisija turėtų skatinti ekologinio ženklavimo sistemą, nustatyti sistemos veikimo taisykles ir užtikrinti specialių pripažinimo ir sertifikavimo institucijų nepriklausomumą, taip pat etiketėse nurodytų teiginių patikimumą.

Jūrų ekosistemų atviroje jūroje apsauga nuo dugniniais žvejybos įrankiais daromo neigiamo poveikio

Europos Parlamentas pabrėžė poreikį atsižvelgti į Jungtinių Tautų maisto ir žemės ūkio organizacijos (MŽŪO) patvirtintas tarptautines gaires, kuriomis reglamentuojamas giliavandenės žvejybos atvirose jūrose valdymas, ir nurodė, kad specialieji žvejybos leidimai turi būti išduodami pateikus detalų žvejybos planą.

Valstybių narių akvakultūros statistikos pateikimas

Europos Parlamentas pagal bendro sprendimo procedūrą pažymėjo, kad dėl didėjančios žuvidžių ir veisyklų svarbos akvakultūrai reikalingi išsamūs duomenys siekiant deramai stebėti ir valdyti šį sektorių. Pakeitimais siekiama padidinti aiškumą ir darną bei įpareigoti teikti Europos Parlamentui ir Tarybai informaciją ir reguliarius naujausius reglamento taikymo duomenis.

2.5. Kultūra

Darbas kultūros sektoriuje ir jo plėtros galimybės

Europos Parlamentui labai svarbus tarpvalstybinis judumas. 2006 m. pranešime dėl menininkų socialinės apsaugos statuso Parlamentas pabrėžė, kad judiems menininkams reikia reguliavimo sistemos mokesčių ir socialinės apsaugos problemoms spręsti. Vėliau Taryba susitarė dėl darbo plano kultūros srityje, įskaitant tikslą gerinti judžių menininkų reguliavimo sąlygas.

Žmonių supažindinimas su bendru Europos paveldu

Europos Parlamentas ketina plėtoti žinias apie mūsų bendrą Europos paveldą. Vienas iš jam rūpestį keliančių dalykų yra šio paveldo apsauga. Parlamento pranešime dėl Europos kultūros darbotvarkės Komisija raginama siūlyti konkrečias programas Europos kultūros paveldui išsaugoti. Europos paveldo apsauga taip pat buvo pagrindinis 2005 m. pranešimo dėl kino pramonės paveldo rinkimo ir išsaugojimo ir 2006 m. pranešimo dėl Europos kultūros ir architektūros paveldo vietos lygmeniu klausimas. Bendras Europos paveldas taip pat yra esminis sėkmingos iniciatyvos Europos kultūros sostinė aspektas.

Kultūrų dialogas

Visuomenė, kuriai vis labiau būdinga įvairovė, ir globalizacijos procesas suartina skirtingų kultūrų ir pažiūrų žmones. Taikus sambūvis grindžiamas savitarpio supratimu ir pagarba skirtingiems požiūriams. Tai galima skatinti atvirais ir garbingais mainais. Tokie mainai yra vienas pagrindinių kultūrų dialogo tikslų.

Kultūrų dialogo rėmimas tapo vienu Europos Parlamento prioritetu, Parlamento išorės santykių dalimi. Be to, 2008 m., Europos kultūrų dialogo metais, Parlamentas organizavo ir priėmė nemažai renginių, įskaitant, be kitų, aukšto lygio susitikimus su religiniais vadovais, diskusijas ir konferencijas, Arabų šalių ir Afrikos šalių savaites ir įvairių kultūrų kino festivalį.

Judumo skatinimas didinant programos „Erasmus“ stipendijas

Viena iš sėkmingiausių ES programų yra studentų mainų programa „Erasmus“. 2002 m. pasiektas jos tikslas – programoje dalyvavusių studentų skaičius pasiekė milijoną. Iki dabar studentų mainų programoje dalyvavo daugiau kaip 1,5 mln. studentų. Šiuo metu

programoje dalyvauja 31 šalis ir kas devinta ES aukštojo mokslo institucija. 2006 m. po derybų su Taryba EP nariams pavyko padidinti mėnesinę „Erasmus“ stipendiją. Nuo 2007 m. sausio 1 d. stipendija padidinta iki 200 EUR per mėnesį, 50 EUR daugiau nei praėjusiame programos etape.

Švietimas ir konkurencingumas

Parlamentas laiko švietimą geriausiu būdu ES konkurencingumui užtikrinti. Siekdamas įgyvendinti Lisabonos tikslą paversti Europą konkurencinga žinių ekonomika, 2005 m. rezoliucijoje dėl švietimo – Lisabonos proceso kertinio akmenis Parlamentas paragino valstybes narsinti didinti investavimą į švietimą, kurti nuoseklesnę nacionalinę švietimo politiką, skatinti mokslinius ir techninius tyrimus ir kurti integruotą mokymosi visą gyvenimą strategiją, kuria bus remiama socialinė aprėptis.

Europos televizijos taikomų taisyklių reforma

Europos Parlamentas pirmasis nurodė, kad dėl naujos technologijų raidos reikia modernizuoti esamą Europos garso ir vaizdo sektoriaus reguliavimą. Dabar į naująją direktyvą dėl garso ir vaizdo žiniasklaidos paslaugų įtrauktos ir nelineinės paslaugos. Vykstant derybų procesui Parlamentas atliko pagrindinį vaidmenį didinant arba bent jau išlaikant kokybinius ir kiekybinius reikalavimus reklamai (pvz., ilgiausia leistina komercinių reklamų trukmė tebėra 12 min. per valandą) ir produktų pateikimui, skatinant galimybę tuo visiškai pasinaudoti neįgaliems asmenims ir veiksmingai gerinant nepilnamečių apsaugą kuriant elgesio kodeksus (pvz., dėl nesveiko maisto reklamos per vaikams skirtas programas).

Europos žiniasklaidos įvairovės užtikrinimas

Europos Parlamentas mano, kad demokratinei Europai būtina pliuralistinė žiniasklaidos sistema. Rezoliucijoje dėl žiniasklaidos pliuralizmo, dėl kurios balsuota 2008 m. rugsėjo mėn., EP nariai primygtinai reikalauja, kad Komisija ir valstybės narės užtikrintų, jog visi ES piliečiai galėtų naudotis laisvomis ir įvairiomis žiniasklaidos priemonėmis valstybėse narėse, ir, kai to reikia, rekomenduotų patobulimus.

Laikydamasis tokio paties požiūrio, taip pat 2008 m. rugsėjo mėn. patvirtintame pranešime Parlamentas ragino labiau pripažinti „bendruomenių žiniasklaidą“, t. y. žiniasklaidos priemones, dažniausiai valdomas nesiekiančių pelno savanorių. Šias priemones paprastai valdo vietos bendruomenės ir jos gali padėti plačiau paskleisti žinias apie ES veiklą.

Europos kino puoselėjimas

Siekdamas skatinti Europos filmų platinimą, 2007 m. Europos Parlamentas įsteigė kino apdovanojimą, pavadintą LUX. Šis kasmetis apdovanojimas teikiamas filmams, kuriuose sprendžiami dabartiniai socialiniai klausimai arba kuriuose pabrėžiama Europos kultūra. Apdovanojimą gavusiam filmui suteikiama galimybė sukurti 23 filmo kopijas su subtitrais visomis Bendrijos kalbomis ir neprigirdintiems asmenims skirtą versiją. Pirmasis apdovanojimą pelnė turkų kilmės vokiečių režisierius Fatih Akin už savo filmą „Rojaus pakraštys“ (*Auf der anderen Seite*).

2006 m. Europos Parlamentas ir Taryba pasiekė susitarimą dėl programos MEDIA 2007, kuria filmų kūrėjams palengvinamos sąlygos finansavimui gauti ir padedama didinti Europoje kuriamų garso ir vaizdo kūrinių platinimą visame pasaulyje. Kad ši programa sėkminga, tapo akivaizdu per šių metų Kanų kino festivalį, kuriame apdovanojimus gavo keturi pagal programą MEDIA finansuoti filmai.

Europos Parlamentas puoselėja daugiakalbystę ir ją įgyvendina

Europos Parlamento įsipareigojimas puoselėti daugiakalbystę unikalus – institucija dirbdama vartoja visas oficialiąsias Europos Sąjungos kalbas. Kiekvienas ES pilietis turi teisę teikti Europos Parlamentui užklausas ar peticijas oficialiaja savo buveinės šalies kalba ir gauti atsakymą ta kalba. Be to, kiekvienas Europos Parlamento narys turi teisę kalbėti oficialiaja savo pasirinkta kalba ir ją klausyti. Po 2004 ir 2007 m. plėtros oficialiųjų ES institucijų kalbų skaičius daugiau nei padvigubėjo – iki 23 kalbų. Tai buvo milžiniškas iššūkis vertimo žodžiu ir raštu paslaugų valdymo ir organizavimo atžvilgiu.

Europos Parlamentas palaiko aktyvų jaunimą

2008 m. balandžio mėn. Karolio Didžiojo premijos organizatoriai ir Europos Parlamentas bendrai įsteigė naują Karolio Didžiojo jaunimo premiją, kurią paskiriant pripažįstamas jaunimo indėlis į Europos integracijos procesą. Premiją sudaro 2 000–5 000 EUR finansavimas esamiems projektams, kuriais skatinamas bendras europinės tapatybės ir bendradarbiavimo jausmas. Pirmoji Karolio Didžiojo jaunimo premija balandžio 29 d. vakarą Achene paskirta Vengrijos jaunimo projektui „Studentai be sienų“. Kasmet daugiau kaip šimtas studentų iš Rumunijos, Slovakijos, Vengrijos, Ukrainos ir kitų šalių susirenka į praktinius lyderių seminarus dėl europinių klausimų. Antroji ir trečioji premijos teko atitinkamai Jungtinei Karalystei ir Graikijai.

EP narių rūpestis dėl televizijų teisių, žaidėjų treniravimo, dopingo ir rasizmo

Keli iš Europos Parlamento pasiūlymų, pateiktų 2008 m. gegužės mėn. didele balsų dauguma patvirtintame pranešime dėl Komisijos Baltosios knygos dėl sporto, yra griežtinti taisyklės dėl dopingo vartojimo, nenumatyti tam tikrų šalių futbolininkų kvotų ir teisingai paskirstyti iš loterijų gaunamą pelną. Pranešime Komisija raginama sukurti aiškesnes gaires dėl to, kaip sporto srityje taikyti ES taisykles. Parlamentas taip pat išreiškia susirūpinimą dėl galimo azartinių lošimų rinkų reguliavimo panaikinimo. Pranešime dėl profesionalaus futbolo, dėl kurio buvo balsuojama 2007 m., EP nariai jau pareiškė, kad daugeliui profesionalaus futbolo ES sričių reikia geresnių valdymo taisyklių – nuo klubų finansų valdymo iki jaunų talentingų žaidėjų subūrimo, ir paragino Europos Komisiją siūlyti sprendimus.

Piliečių informavimas apie Europos reikalus ir aktyvaus pilietiškumo skatinimas

Kaip Europos piliečių interesų atstovui, Europos Parlamentui labai svarbus savo piliečių informavimas apie ES veiksmus. Savo pranešimuose Parlamentas pateikė ne vieną išsamų pasiūlymą dėl ES ir jos piliečių santykių gerinimo. EP palaiko bendros visų ES institucijų komunikacijos strategijos sukūrimą, komunikacijos metodų peržiūrą, informavimą apie Europos reikalus decentralizuotai ir aktyvesnį valstybių, regionų ir vietos žiniasklaidos dalyvavimą bei tarpvalstybinį bendradarbiavimą.

3. TRANSPORTO POLITIKA

3.1. Aiškesnės oro susisiekimo paslaugų kainos

Teisėkūros procedūros metu Parlamentui pavyko užtikrinti geresnę vartotojų apsaugą, susijusią su aiškiais oro susisiekimo paslaugų kainomis. Pirmiausia ateityje bus aiškesnė bilietų pirkimo internetu procedūra, kuri yra vienintelis bilietų pirkimo iš pigių oro vežėjų būdas. Į oro susisiekimo paslaugų kainas turės būti įtraukiami visi mokesčiai, rinkliavos ir išlaidos, pridedami prie pagrindinės bilieto kainos, ir jie turės būti nurodomi parduodant bilietą. Visada turės būti nurodoma galutinė mokėtina kaina. Tai reiškia, kad tikrąją kainą klientai žinos jau bilieto pirkimo procedūros pradžioje.

Be galutinės kainos, turės būti nurodoma oro susisiekimo paslaugos kaina arba tarifas, oro uosto mokesčiai, kiti mokesčiai, papildomos rinkliavos ar išlaidos, pvz., susijusios su saugumu arba degalais.

Dėl saugumo mokesčių EP nariams pavyko įtikinti, kad vartotojas turi teisę žinoti šių išlaidų dydį ir kam jos skirtos. Jei oro uosto arba oro transporto priemonės vidaus saugumo išlaidos įtraukiamos į oro susisiekimo paslaugų bilieto kainą, šios išlaidos keleiviui turės būti atskirai nurodytos ant bilieto arba kitaip.

Apie kitas, neprivalomas priemokas turi būti aiškiai, skaidriai ir nedviprasmiškai pranešama bilietų pirkimo procedūros pradžioje, ir klientui turi būti sudaryta galimybė jas savanoriškai pasirinkti.

Šiomis naujomis nuostatomis, įsigaliojusiomis 2008 m. spalio 31 d., Parlamentas išsprendė plačiai paplitusią klaidinančią „viliojančių pasiūlymų“ praktiką. Keletas oro susisiekimo bendrovių skelbdavo apie tariamai labai mažas kainas, nors iš tiesų, baigiant bilietų užsakymo procedūrą, galutinė kaina tapdavo gerokai didesnė.

Nuoroda: 2008 m. rugsėjo 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1008/2008 dėl oro susisiekimo paslaugų teikimo Bendrijoje bendrųjų taisyklių¹.

Pranešėjas: Arūnas Degutis (ALDE, Lietuva).

3.2. Kelių sauga: geresnė pėsčiųjų ir dviratininkų apsauga

Kiekvienais metais Europos Sąjungoje žūsta 8 000 pėsčiųjų ir dviratininkų, o 300 000 sužalojama. Nauju ES reglamentu šiuos skaičius siekiama sumažinti nustatant griežtesnius saugos reikalavimus, kurių turėtų laikytis automobilių ir lengvųjų krovininių transporto priemonių gamintojai. Reglamentu pakeičiamos ir sujungiamos direktyvos 2003/102/EB ir 2005/66/EB dėl priekinės apsaugos sistemų.

Naujieji saugos reikalavimai susiję su įvairiais eksploatacinių savybių bandymais, kurie turi būti sėkmingai atlikti su transporto priemonėmis ir priekinės apsaugos sistemomis. Be to, pagal juos reikalaujama įrengti stabdymo pagalbos sistemas. Šie standartai bus pradėti taikyti pagal skirtingus tvarkaraščius, skirtus „naujoms transporto priemonėms“ (naujai pagamintiems dabartinės konstrukcijos automobiliams) ir „naujiems transporto priemonių tipams“ (naujos, dar nenaudojamos konstrukcijos automobiliams).

¹ 2007 m. liepos 11 d. dokumentas T6-0337/2007, 2008 m. liepos 9 d. dokumentas T6-0342/2008, OL L 293, 2008 10 31, p. 3, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5372632.

Per derybas su Taryba priimta daug EP inicijuotų Komisijos pasiūlymo pakeitimų. Pirmiausia EP nariams pavyko įtikinti, kad naujieji reikalavimai turėtų būti pradėti taikyti gerokai anksčiau, nei siūlė Komisija.

Toliau pateikiami svarbiausieji per pirmąjį svarstymą pasiekto susitarimo aspektai.

Privalomas stabdymo pagalbos sistemų (angl. *brake-assist systems*, BAS) diegimas ir eksploatacinių savybių bandymai, kurie turėtų būti sėkmingai atlikti su automobiliais, siekiant padidinti pėsčiųjų apsaugą (pasyviosios saugos priemonės), bus pradėti taikyti 9–15 mėnesių anksčiau, nei iš pradžių siūlė Komisija. Be to, Europos Parlamentui pavyko pasiekti, kad BAS diegimas lengvesniuose ir sunkesniuose automobiliuose būtų pradėtas tuo pačiu metu.

Priekinės apsaugos sistemų (angl. *frontal protection systems*, FPS; dar vadinamos „apsauginiais lankais“) saugos reikalavimai turėti būti tokio paties lygio, kaip ir transporto priemonių, kuriose neįrengta FPS. Dėl FPS naudojimo pėstiesiems neturėtų būti padaryta papildomos žalos.

Reikėtų ne tik stebėti aktyviųjų saugos technologijų pažangą, bet ir analizuoti galimybę griežtinti pasyviuosius saugos reikalavimus (automobilių konstrukcijos). Komisija, remdamasi susijusia informacija, kurią jai perdavė patvirtinimo institucijos ir suinteresuotosios šalys, taip pat nepriklausomais tyrimais, turi stebėti techninę geresnių pasyviųjų saugos reikalavimų, stabdymo pagalbos ir kitų aktyviųjų saugos technologijų, kurias taikant galima pagerinti pažeidžiamų kelių eismo dalyvių apsaugą, pažangą. Praėjus penkeriems metams nuo reglamento įsigaliojimo, Komisija turi persvarstyti šių geresnių pasyviųjų saugos reikalavimų tinkamumą ir taikymo galimybes.

Nuoroda: pirmojo svarstymo susitarimas, dar nepaskelbtas Oficialiajame leidinyje (2008)¹.

Pranešėjas: Francesco Ferrari (ALDE, Italija).

3.3. Kelių sauga: senesniuose sunkvežimiuose bus įrengti „aklojo taško“ veidrodžiai

Apskaičiuota, kad kasmet Europoje apie 400 žmonių žūsta avarijose, kurias sukelia sunkiasvorių krovinių transporto priemonių vairuotojai, nepastebėję, kad šalia jų transporto priemonės yra kitų kelių eismo dalyvių: dėl „aklojo taško“ taip dažnai atsitinka keičiant važiavimo kryptį sankryžose, sankirtose ar žiedinėse sankryžose. Didelė šių aukų dalis yra pažeidžiami kelių eismo dalyviai – dviratininkai, motociklininkai ir pėstieji.

Nuo 2007 m. visos ES keliais važinėjanti sunkiasvorė krovinių transporto priemonė, kurių masė didesnė kaip 3,5 tonos, turės atitikti griežtesnes nuostatas, pagal kurias reikalaujama įrengti „aklojo taško“ veidrodžius (žr. Direktyvą 2003/97/EB). Tačiau taikant šią priemonę nepašalinama rizika, kurią kelia esamos sunkiasvorės krovinių transporto priemonės. Šiuo metu naudojama apie 5 mln. sunkiasvorių krovinių transporto priemonių, kurioms Direktyva 2003/97/EB netaikoma (jei įskaičiuotume Bulgarijos ir Rumunijos sunkiasvorių krovinių transporto priemones, šis skaičius būtų dar didesnis).

Šios direktyvos tikslas – nustatyti reikalavimus, pagal kuriuos N2 ir N3 kategorijų transporto priemonėse būtų įrengiamos netiesioginio matymo sistemos (pvz., plačiakampiai

¹ 2008 m. birželio 18 d. dokumentas T6-0297/2008, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5540042.

arba artimojo vaizdo veidrodžiai, monitoriai ar kitos patvirtinto tipo netiesioginio matymo sistemos), skirtos vairuotojo matymo laukui ir transporto priemonės saugumui padidinti.

Per derybas su Taryba Parlamentui pavyko pasiekti, kad būtų sutrumpintas galutinis įgyvendinimo terminas, iki kurio valstybės narės privalo pareikalauti, kad visų sunkiasvorių krovinių transporto priemonių keleivio pusėje būtų įrengti plačiakampiai ir artimojo vaizdo veidrodžiai (ne vėliau kaip iki 2009 m. kovo 31 d.). „Aklojo taško“ veidrodžių įrengimas sunkiasvorėse kroviniuose transporto priemonėse, naudojamose nuo 2000 m., kainuotų 100–150 EUR vienai.

Nuoroda: 2007 m. liepos 11 d. Direktyva 2007/38/EB¹.

Pranešėjas: Paolo Costa (ALDE, Italija).

3.4. Kelių transportas: aplinkosaugos sąnaudų internalizavimas

1999 m. birželio 17 d. Direktyvoje 99/62/EB dėl sunkiasvorių krovinių transporto priemonių apmokestinimo už naudojimąsi tam tikra infrastruktūra nustatytos mokesčių ir rinkliavų už greitkelių ir daugiajuosčių kelių, tiltų, tunelių ir kalnų perėjų naudojimą nuostatos ir mažiausi bei didžiausi leidžiami tarifai. Ši direktyva iš dalies pakeista 2006 m. gegužės 17 d. Direktyva 2006/38/EB (**abi** minėtos direktyvos vadinamos „**Infrastruktūros mokesčių direktyva**“ arba „**Eurovinjetės direktyva**“). Be tarifų suderinimo visose valstybėse narėse ir infrastruktūros išlaidų skaičiavimo metodų suvienodinimo, naujoje direktyvoje, atsižvelgiant į aplinkosaugos aspektus ar spūstis, nustatyta didesnė mokesčių įvairovė, taigi valstybėms narėms suteikta eismo valdymo priemonė. Tam tikruose regionuose, siekiant išspręsti žalos aplinkai problemą, įskaitant blogą oro kokybę, arba investuoti į aplinkai mažiau kenkiančių rūšių transportą, pvz., geležinkelius, gali būti taikomi papildomi kelių infrastruktūros mokesčiai.

Per 2005 m. taikytą teisėkūros procedūrą dėl infrastruktūros mokesčių direktyvos Parlamentui pavyko pasiekti, kad direktyvos taikymo sritis būtų išplėsta nuo 2012 m. įtraukiant visas transporto priemones, kurių masė didesnė kaip 3,5 tonos, ir direktyvoje įtvirtinti aplinkosaugos aspektus. Per derybas su Ministrų Taryba Parlamentui pirmiausia pavyko įrodyti, kad į naująją direktyvą turėtų būti įtrauktas visų rūšių transporto išorinių sąnaudų internalizavimo veiksmų planas. Europos Parlamentui pavyko pasiekti, kad „ne vėliau kaip 2008 m. birželio 10 d. Komisija, apsvarsčiusi visas galimybes, įskaitant su aplinkos apsauga, triukšmu, eismo grūtimis ir sveikatos apsauga susijusius kaštus, pateiktų visuotinai pritaikomą, skaidrų ir aiškų visų išorinių kaštų įvertinimo modelį, kuriuo remiantis ateityje būtų apskaičiuojami infrastruktūros mokesčiai. Prie šio modelio pridėdama išorinių kaštų internalizavimo poveikio analizę visoms transporto rūšims ir laipsniško šio modelio pritaikymo visoms transporto rūšims strategija.“

Daugelio nuomone, šis modelis ir su juo susijęs pasiūlymas – „Transporto ekologiškumo didinimo paketas“, kurį Komisija galutinai pateikė 2008 m. liepos mėn., – yra vienas svarbiausių ES transporto dokumentų rinkinių, kuriuos reikės nagrinėti ateinančiais metais. Šiuo tikslu komitetas paprašė teminio skyriaus, kad šis atliktų tyrimą „ES valstybių narių ir Šveicarijos krovinių kelių transporto kainodaros sistemos“².

¹ 2007 m. gegužės 10 d. dokumentas T6-0177/2007, OL L 184, 2007 7 14, p. 25, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5394642.

² TRT - Trasporti e Territorio, Milan, [ES valstybių narių ir Šveicarijos krovinių kelių transporto kainodaros sistemos](#), Briuselis, Europos Parlamentas, 2008 m.

Nuoroda: 2006 m. gegužės 17 d. Direktyva 2006/38/EB („Eurovinjetės direktyva“)¹.

Pranešėja: Corien Wortmann-Kool (PPE-DE, Nyderlandai).

3.5. Europos Parlamentas rengia viešojo transporto teisės sistemą

Miestų, priemiestinių ir regioninių geležinkelių ir kelių transporto paslaugų teikimas neretai būna susijęs su valstybių narių pareiga teikti viešąsias paslaugas; šias paslaugas dažnai teikia viešosios įmonės. Pagrindinis šią sritį reglamentuojantis teisės aktas buvo 1969 m. birželio 26 d. Reglamentas (EEB) Nr. 1191/69 (su pakeitimais, padarytais 1991 m. birželio 20 d. Reglamentu (EEB) Nr. 1893/91). 2000 m. liepos 26 d. Komisija pateikė pasiūlymą patvirtinti naują šio reglamento redakciją. Tuo buvo siekiama paskatinti konkurenciją viešojo keleivinio transporto, pirmiausia viešojo vietos ir regioninio transporto, paslaugų sektoriuje, nustatant reikalavimą rengti viešus konkursus. 2001 m. lapkričio mėn. Europos Parlamentas iš esmės pakoregavo Komisijos pasiūlymą dėl šių paslaugų, labiau įtvirtindamas subsidiarumo principą ir kompetentingų valdžios institucijų pasirinkimo laisvę, leidžiančią tiesiogiai paskirti paslaugų teikėją bei pačioms teikti vietos transporto paslaugas, ir sušvelnindamas reikalavimą dėl privalomų konkursų. Vėliau, 2005 m. liepos mėn., Komisija pateikė naują pasiūlymą (COM(2005) 319). 2007 m. gegužės mėn. Taryba ir Europos Parlamentas galiausiai susitarė dėl viešojo keleivinio transporto teisės sistemos pertvarkymo Reglamentu (EB) Nr. 1370/2007. Šiuo susitarimu Europos Parlamentui pavyko įtvirtinti svarbiausius savo pradinės pozicijos teiginius.

Šiame reglamente ne tik nustatytas reikalavimas rengti viešus konkursus dėl transporto paslaugų, bet ir leidžiama tam tikromis aplinkybėmis tiesiogiai paskirti paslaugų teikėją iš mažųjų ir vidutinio dydžio įmonių, kurios dar vadinamos „vidaus įmonėmis“. Taigi miestai ir regionai gali nuspręsti patys sau teikti viešojo keleivinio transporto paslaugas. Visur aiškiai pabrėžiamas subsidiarumo principas. Be to, naujajame reglamente nustatyta:

- a) draudimas skirti paslaugų teikėjus iš saugomų rinkų, bet veikiančius ir kitose rinkose;
- b) socialinių standartų ir kokybės kriterijų patvirtinimo nuostatos;
- c) viešųjų paslaugų sutarčių trukmės ribojimo nuostatos.

Nuoroda: 2007 m. spalio 23 d. Reglamentas (EB) Nr. 1370/2007².

Pranešėjas: Erik Meijer (GUE/NGL, Nyderlandai).

3.6. Oro transportas: ribotos judėsenos asmenų teisės

Šiuo reglamentu siekiama padidinti oro transportu keliaujančių neįgalių ir ribotos judėsenos asmenų teises. Reglamentu nustatomi reikalavimai, kuriais siekiama apsaugoti neįgalius ir ribotos judėsenos asmenis nuo diskriminacijos ir užtikrinti, kad jiems būtų suteikta tinkama pagalba. Pagal šį reglamentą atsisakyti patvirtinti tokių asmenų rezervavimą arba juos įlaipinti galima tik tada, kai būtina užtikrinti pagrįstą saugumo reikalavimų laikymąsi arba kai dėl orlaivio dydžio arba jo durų dydžio neįgalus arba ribotos judėsenos asmuo fiziškai negali būti įlaipintas ar vežamas. Atsisakius patvirtinti rezervavimą, tokiam asmeniui bus

¹ 2004 m. balandžio 20 d. dokumentas T5-0305/2004, 2005 m. gruodžio 15 d. dokumentas T6-0516/2005, OL L 157, 2006 6 9, p. 8–23, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=235282.

² 2001 m. lapkričio 14 d. dokumentas T5-0597/2001, 2007 m. gegužės 10 d. dokumentas T6-0174/2007, OL L 315, 2007 12 3, p. 1, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=157312.

pasiūlyta priimtina alternatyva. Atsisakius įlaipinti, tokiam asmeniui bus suteikta teisė gauti kompensaciją arba teisė pakeisti maršrutą.

Be to, reglamente nustatyti toliau nurodyti reikalavimai.

Visuose oro uostuose, kuriais per metus pasinaudoja daugiau kaip 150 000 keleivių, turi būti įrengtos neįgaliems asmenims prieinamos vietos, kuriose jie galėtų kreiptis dėl pagalbos. Oro uostų valdytojai šias paslaugas privalo teikti nemokamai. Susijusiems asmenims negali būti taikomi jokie papildomi mokesčiai. Pagalbos prašymą (pvz., padėti įlaipinti į orlaivį ir iš jo išlaipinti) susiję asmenys turi pateikti ne mažiau kaip likus 48 valandoms iki išvykimo.

Visos oro susisiekimo paslaugų bendrovės (atsižvelgdamos į savo keleivių dalį) turi prisidėti prie šių paslaugų finansavimo.

Per teisėkūros procedūrą Parlamentui *inter alia* pavyko pasiekti, kad akli, blogai matantys, kurti, blogai girdintys ir psichiškai neįgalūs asmenys taip pat būtų priskirti prie asmenų, kuriems oro uoste turi būti suteikta pagalba, grupės.

Parlamentas nurodė, kad oro vežėjai ir oro uostų valdytojai privalo išmokyti savo darbuotojus teikti tiesioginę pagalbą neįgaliems ir ribotos judėsenos asmenims.

Be to, EP nusprendė, kad visuose oro uostuose, kuriais per metus pasinaudoja daugiau kaip 150 000 keleivių, turėtų būti įdiegti neįgaliems ir ribotos judėsenos asmenims teikiamos pagalbos kokybės standartai. Tai gerokai daugiau, nei siūlė Komisija, norėjusi taikyti šį reikalavimą tik oro uostams, kuriais per metus pasinaudoja daugiau kaip 2 mln. keleivių.

Nuoroda: 2006 m. liepos 5 d. Reglamentas (EB) Nr. 1107/2006¹.

Pranešėjas: Robert Evans (PSE, Jungtinė Karalystė).

3.7. EP pavyko pasiekti, kad būtų sudarytas visos ES nesaugių oro vežėjų „juodasis sąrašas“

Europos institucijoms sudarius šį nesaugių oro vežėjų „juodąjį sąrašą“, gerai sustiprintos keleivių teisės gauti informacijos. Visos Europos juodasis sąrašas bus atnaujinamas ne rečiau kaip kas tris mėnesius. Jame pateikiami visų oro vežėjų, apie kuriuos turima patikimų duomenų, kad jie šurkščiau pažeidžia saugos reikalavimus, arba už kuriuos atsakingos valdžios institucijos nenori arba nesugeba įgyvendinti saugos reikalavimų arba prižiūrėti orlaivių, pavadinimai. Į šį juodąjį sąrašą įtrauktiems oro vežėjams draudžiama skraidyti ES teritorijoje. Orlaiviai, kuriems uždrausta skraidyti, daugiau negalės kilti arba leistis kurioje nors valstybėje narėje ir skristi į kitą valstybę narę.

EP pavyko pasiekti, kad visai ES būtų sudaromas bendras nesaugių oro vežėjų juodasis sąrašas. Komisijos pasiūlyme iš pradžių buvo numatyta rengti 27 skirtingus sąrašus – po vieną kiekvienai valstybei narei.

Be to, Europos Parlamento pastangų dėka šiuo reglamentu gerokai sustiprintos keleivių teisės į informaciją ir kompensacijas.

¹ 2005 m. gruodžio 15 d. dokumentas T6-0519/2005, OL L 204, 2006 7 26, p. 1–10, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5234212.

Reikalaujama, kad bilietų pardavėjas, kad ir kaip būtų perkami bilietai, pateiktų keleiviams informaciją apie oro vežėjo, kuris skraidins keleivius, tapatybę, kai tik ji bus žinoma.

Pirmiausia: po išankstinio užsakymo pasikeitus aptarnaujančiajam oro vežėjui, keleiviams apie tai turi būti pranešta registruojantis arba ne vėliau kaip įlaipinant. Jei bilietų pardavėjui nebuvo pranešta apie aptarnaujančiojo oro vežėjo tapatybę, jis nebus atsakingas už pareigų, kurios jam nustatytos teisės aktais, nesilaikymą.

Be to, Parlamentas nusprendė, kad keleiviai turi teisę gauti kompensaciją arba pakeisti maršrutą, jei po išankstinio užsakymo oro vežėjas įtrauktas į juodąjį sąrašą ir dėl to atšauktas skrydis.

Nuoroda: 2005 m. gruodžio 14 d. Reglamentas (EB) Nr. 2111/2005¹.

Pranešėja: Christine De Veyrac (PPE-DE, Prancūzija).

3.8. Uostų paketas: atmestas antrą kartą

Europos Parlamentas antrą kartą atmetė Komisijos pasiūlymą dėl patekimo į uosto paslaugų rinką: už tai balsavo 532 parlamentarai, 120 buvo prieš, o 25 susilaikė. Daugelis EP narių, daugiausia priklausančių PSE, ALDE, Verts/ALE, GUE/NGL, IND/DEM ir UEN frakcijoms, be to, didelė PPE-DE frakcijos dalis manė, kad priėmus pasiūlymą būtų gauti priešingi rezultatai ir ES uostų ateitis taptų neaiški. Daugiausia ginčų sukėlė krovinių tvarkymo, kurį visoje ES atlieka tūkstančiai dokų darbininkų, klausimas, o ypač „savarankiškas tvarkymas“, kuris leistų laivų savininkams naudoti nuosavą savo laivų pakrovimo ir iškrovimo brigadą. EP nariai nuogaštavo, kad tai sudarytų sąlygas socialiniam dempingui ir dėl to daugelis kvalifikuotų dokų darbininkų netektų darbo. 2003 m. lapkričio mėn. Parlamentas jau yra atsisakęs pagal taikinimo procedūrą sudaryti Tarybos ir Parlamento susitarimą dėl uostų paslaugų.

Teisėkūros procedūros metu politinės frakcijos kritikavo ne tik pasiūlymo turinį, bet ir tai, kad Europos Komisija pateikė pasiūlymą, kuris iš esmės nesiskyrė nuo 2003 m. atmesto pasiūlymo.

Iš to matyti, kad Parlamentas yra susirūpinęs, jog preliminarus Komisijos tekstas nėra tinkamas aiškiai teisinei Bendrijos uostų sistemai nustatyti. Dalyvaujant Parlamentui ir visiems šio sektoriaus atstovams, turėtų būti persvarstyti pagrindiniai klausimai, pvz., skaidri valstybės pagalba ir kiti paramos uostams būdai, taip pat sąžininga uostų konkurencija. Europos Parlamentui atmetus pasiūlymą, Komisija jį atšaukė. Be to, atmesdamas pasiūlymą, Parlamentas pabrėžė savo, kaip vieno iš įstatymų leidėjų, lemiamą vaidmenį.

Nuoroda: Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl patekimo į uosto paslaugų rinką (COM(2004) 654 galutinis).

Pranešėjas: Georg Jarzembowski (PPE-DE, Vokietija)¹.

3.9. Geležinkelių paketas: daugiau teisių keleiviams

2007 m. rudenį Taryba ir Parlamentas kaip trečiojo geležinkelių paketo dalį priėmė Reglamentą (EB) Nr. 1371/2007 dėl geležinkelių keleivių teisių ir pareigų. Šiame

¹ 2005 m. lapkričio 16 d. dokumentas T6-0428/2005, OL L 344, 2005 12 27, p. 15-22, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5234222.

reglamente nustatytos kompensavimo už ilgą vėlavimą taisyklės ir įmonių atsakomybė prieš keleivius už jų bagažą, kai įvyksta avarija. 2009 m. pabaigoje įsigaliojus reglamentui, keleiviai, kurių traukiniai vėluoja, už 60 minučių vėlavimą turės teisę gauti 25 % bilieto kainos nuolaidą, o už 120 minučių ar didesnę vėlavimą – 50 % nuolaidą. Be to, geležinkelio bendrovės keleiviams privalės teikti išsamią informaciją apie keleivių teises, tvarkaraščius, greičiausius maršrutus, mažiausias kainas, geležinkelio paslaugų pritaikymą neįgaliesiems, galimybę pateikti į riedmenis ir neįgaliesiems skirtų patogumų buvimą. Geležinkelių bendrovės taip pat privalo nustatyti nediskriminacines neįgaliųjų ir ribotos judėsenos asmenų naudojimosi geležinkelių paslaugomis taisykles.

Tam tikromis sąlygomis nacionalinės tolimojo susisiekimo geležinkelių paslaugoms ir miesto, priemiesčių bei regioninio susisiekimo geležinkelių paslaugoms šis reglamentas gali būti netaikomas. Pagal Tarybos ir EP pasiektą susitarimą, 2009 m. įsigaliojus šiam teisės aktui, visi geležinkelių keleiviai galės naudotis įvairiomis pagrindinėmis teisėmis (pvz., susijusiomis su geležinkelių bendrovių atsakomybe už keleivius ir jų bagažą, ribotos judėsenos asmenų teise naudotis susisiekimo paslaugomis).

Valstybės narės iš pradžių penkerių metų laikotarpiui, o vėliau dar dviem laikotarpiais iki penkerių metų nacionalinėms tolimojo susisiekimo geležinkelių paslaugoms gali netaikyti šio reglamento nuostatų, susijusių su nepagrindinėmis teisėmis (pvz., teise traukinyje vežti dviratį). Miesto, priemiesčių ir regioninėms paslaugoms minėtos nuostatos gali būti netaikomos neterminuotą laikotarpį.

Iš pradžių reglamentą dėl geležinkelių keleivių teisių ir pareigų ketinta taikyti tik tarptautinių maršrutų keleiviams. Europos Parlamentui pavyko pasiekti, kad reglamento taikymo sritis būtų išplėsta teisę gauti kompensaciją suteikiant ir vidaus maršrutų keleiviams.

Be to, Europos Parlamentui pavyko pagerinti nediskriminacines ribotos judėsenos asmenų naudojimosi geležinkelių paslaugomis taisykles, kurias bendrovės bus įpareigosios taikyti. Automatiškai valdomose stotyse geležinkelių bendrovės privalo padaryti viską, kas įmanoma, kad geležinkeliu galėtų keliauti neįgalūs ir ribotos judėsenos asmenys. Be to, Parlamentas įtikino Tarybą, kad traukiniuose būtina įrengti specialias vietas vaikų vežimėliams, neįgaliųjų vežimėliams, dviračiams ir sporto įrangai vežti.

Nuoroda: 2007 m. spalio 23 d. Reglamentas (EB) Nr. 1371/2007².

Pranešėjas: Dirk Sterckx (ALDE, Belgija).

3.10. Konkurencijos didinimas siekiant atgaivinti geležinkelius

Pirmuoju ir antruoju geležinkelių paketais nuo 2007 m. sausio 1 d. visiškai atverta krovinio transporto, įskaitant kabotažą, rinka; trečiuoju geležinkelių paketu Europos Parlamentas vėlgi siekė padidinti geležinkelių konkurenciją, tačiau šį kartą daugiausia dėmesio skirta keleiviniam transportui. Per visų trijų geležinkelių paketų teisėkūros procedūras Parlamentui pavyko pasiekti, kad geležinkelių transporto rinkos būtų atvertos greičiau, nei iš pradžių numatė Ministrų Taryba.

¹ http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=en&DosId=191832.

² 2005 m. rugsėjo 28 d. dokumentas T6-0356/2005,, 2007 m. sausio 18 d. dokumentas T6-0005/2007, 2007 m. rugsėjo 25 d. dokumentas T6-0403/2007, OL L 315, 2007 12 3, p. 14, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=241522.

2007 m. spalio 23 d. Direktyva 2007/58/EB Parlamentui pavyko pasiekti, kad tarptautinių keleivių vežimo paslaugų rinka būtų atverta iki 2010 m. sausio 1 d. Šis atvėrimas taip pat susijęs su teise vežti keleivius iš bet kurios traukinių stoties, esančios tarptautinių susisiekimo paslaugų maršrute, įskaitant toje pačioje valstybėje narėje esančias stotis, į bet kurią kitą tokią stotį. Tačiau tam tikromis sąlygomis valstybė narė gali apriboti šią teisę. Todėl laikoma, kad direktyva užtikrina deramą rinkos atvėrimo ir viešojo susisiekimo paslaugų apsaugos pusiausvyrą.

Rinkos atvėrimas plačiai suprantamas kaip pagrindinė Europos geležinkelių atgaivinimo priemonė. Europos geležinkeliai turi tapti konkurencingesni kitų rūšių transporto atžvilgiu. Jie turi tapti tikra krovinio ir keleivinio transporto alternatyva. Europos geležinkeliai, norėdami išlaikyti dabartinę dalį visame transporto srute ir padidinti ją vidutinio laikotarpio perspektyvoje, dar turi įveikti didelius uždavinius.

Be to, Europos Palamentas padėjo rengti ir tobulinti kitas pagrindines geležinkelių gaivinimo ir integruotų Europos geležinkelių kūrimo strategijos, kuria siekiama iš esmės padėti gerinti geležinkelių transportą, kaip ekologišką transporto rūšį, priemones.

Nuoroda: 2007 m. spalio 23 d. Direktyva 2007/58/EB¹.

Pranešėjas: Georg Jarzembowski (PPE-DE, Vokietija).

3.11. ES turizmo paslaugų kokybės standartų derinimas

Atsižvelgdamas į pranešimą savo iniciatyvą dėl tvaraus turizmo (pranešėjas – Luís Queiró, PPE-DE, Portugalija), Europos Palamentas pateikė konkrečių pasiūlymų dėl nuoseklaus visuminio ES lygmens politinio požiūrio į turizmą. Pirmiausia šie pasiūlymai susiję su ES rekomendacijomis dėl turistų apgyvendinimo paslaugų klasifikavimo ir turizmui skirto ES kokybės ženklo. Be to, pateikta pasiūlymų, susijusių su turizmo ir vizų politikos sąsaja, taip pat su rėmimo priemonėmis, kuriomis siekiama pagyvinti Europos turizmo rinką.

Europos Palamentas paprašė konsoliduoti ES vietos kokybės ženklų įvairovę, kad jie būtų geriau pažįstami tarptautiniu mastu. Labai įvairių kokybės ženklų naudojimas daro neigiamą įtaką šio sektoriaus patikimumui ir skaidrumui. Vartotojų nuomone, klasifikavimo sistema yra svarbi apgyvendinimo paslaugų pasirinkimo priemonė. Todėl Palamentas nusprendė, kad svarbu užtikrinti, jog įvairiose šalyse būtų galima lengvai gauti tikslios informacijos apie klasifikavimo ženklų reikšmę. Palamentas nusprendė, kad vartotojams būtų naudinga, jei būtų parengtas bendraisiais ir visoje ES vienodais kriterijais pagrįstų gairių rinkinys. Komisijos paprašyta parengti tokių būtinųjų saugos ir kokybės standartų, skirtų apgyvendinimo paslaugoms, kūrimo metodiką. Be to, Palamentas paragino Komisiją kartu su Europos viešbučių, restoranų ir kavinių asociacija HOTREC paskatinti labiausiai paplitusių turistų apgyvendinimo paslaugų ženklinimo procesus įvairiose valstybėse narėse ir kokybės modelių, kurių veiksmingumas įrodytas kitose šalyse (pvz., tokių kaip Naujosios Zelandijos „Qualmark“), taikymą, siekiant turistams suteikti daugiau skaidrumo. Transporto komitetas paprašė teminio skyriaus, kad šis atkreiptų dėmesį į pranešimą „*ES turizmo paslaugų standartizavimas ir kokybės ženklai*“².

¹ 2005 m. rugsėjo 28 d. dokumentas T6-0354/2005, 2007 m. sausio 18 d. dokumentas T6-0003/2007, 2007 m. rugsėjo 25 d. dokumentas T6-0401/2007, OL L 315, 2007 12 3, p. 44, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=241532.

² Oliver BENNETT, Monique de GREEVE, Chrystal CANCEL, *Emerging Markets Group (EMG) Ltd*, [ES turizmo paslaugų standartizavimas ir kokybės ženklai](#), Europos Palamentas, 2007 m.

Vizų politikos srityje EP paragino Šengeno valstybes nares įsteigti bendras konsulines tarnybas, kurios išduotų vizas ne ES piliečiams. Šios tarnybos turėtų taikyti vienodus vizų išdavimo kriterijus ir svingčiau pasitikti vizų prašančius asmenis. Šiame pranešime pabrėžiama, jog būtina supaprastinti ir atpiginti vizų išdavimo procedūras. Be to, turėtų būti supaprastintos Šengeno susitarimo nepasirašiusių ES valstybių narių vizų išdavimo turistams procedūros. Kita vertus, pripažinta, kad vizų išdavimo procedūrų derinimas ir bendrasis trečiųjų šalių turistams taikomų patekimo į Europą sąlygų paprastinimas neturi prieštarauti saugumo reikalavimams, kuriuos būtina taikyti kovojant su neteisėta imigracija, terorizmu ir organizuotu nusikalstamumu.

Valstybės narės ir Komisija paragintos inicijuoti EB ženklą „Prieinama visiems“ (angl. „Access for all“), kuriuo būtų užtikrinta, kad ribotos judėsenos žmonės galės naudotis jiems būtiniais patogumais. Šis ženklas būtų taikomas apgyvendinimo paslaugoms, restoranams, laisvalaikio zonoms, gamtos vietovėms, paminklams ir muziejams.

Be to, Europos Parlamentas paragino Komisiją ir valstybes nares paskatinti dalyvaujančius sektorius, pvz., sveikatos, ekologinio ir kultūrinio turizmo, imtis įvairių iniciatyvų, pvz., sudaryti memorialinį dviračių maršrutą palei buvusią „geležinę uždangą“, kuris taptų „saikingo judėjimo ir turizmo“ pavyzdžiu ir Europos susivienijimo simboliu.

Nuoroda: su teisės aktų leidyba nesusijęs pranešimas¹.

Pranešėjas: Paolo Costa (ALDE, Italija).

3.12. EP atkakliai siekia priimti trečiąjį jūrų saugos paketą

Kaip ir pirmuoju bei antruoju jūrų paketais (*Erika I* ir *Erika II*), priimtais įvykus kelioms laivų, įskaitant „Erika“ (1999) ir „Prestige“ (2002), avarijoms, Europos Parlamentui dar kartą pavyko pasiekti, kad būtų gerokai patobulintos jūrų saugos taisyklės.

Po sunkių derybų 2008 m. gruodžio mėn. Taryba ir Europos Parlamentas susitarė dėl trečiojo jūrų paketo. Naujuoju paketu siekta padidinti laivų saugumą ir patobulinti priemones, taikytinas įvykus avarijai. Šio paketo sudedamosios dalys:

- direktyva dėl vėliavos valstybės pareigų vykdymo, kuria siekiama užtikrinti veiksmingesnę stebėjimą, kaip laivai, plaukiojantys su valstybės narės vėliava, laikosi tarptautinių reikalavimų;
- nauja direktyvos dėl uosto valstybės kontrolės redakcija, kuria siekiama užtikrinti veiksmingesnes ir dažnesnes patikras, pirmiausia laivų, kuriems gresia rizika, taikant naujas stebėjimo priemones, pritaikytas rizikos grupėms;
- dalinis direktyvos dėl Bendrijos laivų eismo stebėsenos ir informacijos sistemos pakeitimas, kuriuo, be kitų dalykų, daugiausia siekiama pagerinti teisinės sistemos nuostatas, susijusias su avarinėmis laivų stovėjimo vietomis („prieglobsčio uostais“), skirtomis nelaimės ištiktiems laivams, ir toliau tobulinti *SafeSeaNet* sistemą;
- nauja direktyvos dėl klasifikavimo bendrovių redakcija ir su tuo susijęs reglamentas, kuriais pirmiausia siekiama nustatyti nepriklausomą kokybės kontrolės sistemą, pagal kurią būtų šalinami vis dar pasitaikantys pasaulio laivyno patikros ir sertifikavimo procedūrų trūkumai;
- direktyva dėl jūrose įvykusių nelaimių tyrimo, kurioje nustatomi bendrieji jūrose atliekamų tyrimų principai ir rezultatų kaupimo sistema;

¹ 2007 m. lapkričio 29 d. dokumentas T6-0575/2007, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5353772.

- reglamentas dėl atsakomybės ir kompensavimo už asmens sužalojimą per keleivinių laivų avarijas jūroje;
- direktyva dėl trečiųjų šalių laivų savininkų atsakomybės.

Persvarstydamas direktyvą dėl Bendrijos laivų eismo stebėsenos ir informacijos sistemos, Europos Parlamentas užtikrino, kad valstybės narės būtų įpareigosios paskirti kompetentingą instituciją, turinčią teisę priimti nešališkus sprendimus. Kai reikės rengti gelbėjimo operaciją, ši institucija nuspręs, kokių veiksmų geriausia imtis, kad būtų išvengta nelaimės, ir kuris uostas turėtų priimti „laivą, kuriam reikia pagalbos“. Ši prieglobsčio uostams skirta teisės sistema, kurią Europos Parlamentas anksčiau yra ne kartą raginęs nustatyti, laikoma pagrindine jūrų saugos gerinimo priemone. Jei nebūs taikoma prieglobsčio uostų sistema, norint nuspręsti, kuris uostas turėtų priimti nelaimės ištiktą laivą, gali būti prarasta daug svarbaus laiko.

Be to, nepaisant iš pradžių buvusio stipraus Tarybos pasipriešinimo, Parlamentui pavyko pasiekti susitarimą, kuriuo visos pirmiau nurodytos sudedamosios dalys patvirtintos kaip vienas paketas. Dviejų šio paketo pasiūlymų, susijusių su vėliavos valstybės pareigomis ir civiline atsakomybe, Taryba ilgai neleido priimti dėl prieštaringo šių pasiūlymų turinio. Per antrąjį svarstymą Parlamentas, remdamasis šiais dviem „trūkstamais dokumentais“, padarė kitų jūrų paketo pranešimų pakeitimų. Tada Taryba pritarė bendrosioms pozicijoms dėl šių dviejų likusių teisėkūros elementų, taigi abi institucijos galėjo pasiekti galutinį susitarimą.

Taip Parlamentas užtikrino, kad galutiniame kompromise išliktų keli svarbiausieji aspektai, todėl šis kompromisas – didelis pasiekimas didinant jūrų saugumą. *Inter alia* Parlamentui pavyko pasiekti, kad:

- visi laivai su valstybės narės vėliava ir visi laivai su trečiosios šalies vėliava, įplaukdam į valstybės narės jurisdikcijai priklausančią jūrų teritoriją, privalėtų būti apdraudę savo atsakomybę pakankamai didele suma, kurios visais atvejais pakaktų išmokėti tinkamas kompensacijas aukoms;
- laivui būtų galima taikyti sankcijas už draudimo liudijimo neturėjimą laive. Toks laivas gali būti sulaikytas pagal direktyvoje dėl uosto valstybės kontrolės nustatytą procedūrą arba išsiųstas kompetentingos institucijos. Davus nurodymą išsiųsti laivą, kiekviena valstybė narė įpareigojama neįsileisti šio laivo į savo uostus, kol laivo savininkas nepateiks draudimo liudijimo;
- kol Tarptautinės jūrų organizacijos (angl. IMO) vėliavos valstybių audito schema taps privaloma, valstybės narės turi vykdyti tokį savo jūrų institucijų auditą ir skelbti jo rezultatus;
- valstybės narės turi įdiegti savo jūrų institucijų kokybės valdymo sistemą, kuri turi būtų sertifikuota pagal tarptautinius standartus.

Be to, visų ES valstybių narių deklaracijoje patvirtinamas įsipareigojimas:

- iki 2012 m. sausio 1 d. ratifikuoti pagrindines tarptautines konvencijas dėl jūrų saugos;
- jūrų institucijoms taikyti IMO vėliavos valstybės kodeksą ir susijusią audito schemą;
- raginti IMO, kad ji šias dvi priemones padarytų privalomas visame pasaulyje.

Rengiant pirmąjį, antrąjį ir, 2004 m. padedant Laikinajai komisijai dėl jūrų saugos stiprinimo (MARE), šį trečiąjį jūrų saugos paketą, Europos Parlamentas, šiam paketui skyręs dvi savo sesijas, buvo svarbių pasiekimų jūrų saugos srityje iniciatorius. Kaip ir pirmiau, nuolatinėmis EP pastangomis ir gerai parengtais pasiūlymais dėl trečiojo paketo pavyko padidinti jūrų transporto saugumą.

Nuorodos: laukiama galutinio patvirtinimo ir paskelbimo Oficialiajame leidinyje (2009 m. sausio mėn.).

Pranešėjai:

Paolo Costa (ALDE, Italija) – „Keleivių vežėjų atsakomybė įvykus avarijai“¹.

Luis de Grandes Pascual (PPE-DE, Ispanija) – „Laivų patikros ir apžiūros organizacijos“².

Dominique Vlasto (PPE-DE, Prancūzija) – „Uosto valstybės kontrolė“³.

Dirk Sterckx (ALDE, Belgija) – „Bendrijos laivų eismo stebėsenos ir informacijos sistema“⁴.

Jaromír Kohlíček (GUE/NGL, Čekija) – „Avarijų ir kitų įvykių jūroje tyrimai“⁵.

Emanuel Jardim Fernandes (PSE, Portugalija) – „Vėliavos valstybės pareigos“⁶.

Gilles Savary (PSE, Prancūzija) – „Laivų savininkų civilinė atsakomybė ir finansinės garantijos“⁷.

¹ OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5314832.

² OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5647662; www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5311432.

³ OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5309062.

⁴ OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5302932.

⁵ OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5314242.

⁶ OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5317232.

⁷ OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5311632.

4. REGIONINĖ POLITIKA

4.1. Įžanga: Regioninės plėtros komiteto vaidmuo

Regioninės plėtros komitetas atlieka svarbų vaidmenį teikdamas informaciją, reikalingą Europos Parlamento požiūriui į ES-27 regionų plėtrą formuoti. Šis komitetas atsakingas už pagrindinių ES regioninės plėtros finansavimo priemonių (pirmiausia Europos regioninės plėtros fondo ir Sanglaudos fondo) naudojimo priežiūrą ir Parlamento konsultavimą su tuo susijusiais klausimais. Toliau pateikta keletas svarbiausių Komiteto iniciatyvų, pasiūlytų per šią Parlamento kadenciją.

Be to, kad teikia pranešimus, pvz., tokius kaip nurodyta toliau, Komitetas įpareigotas koordinuoti Europos Parlamento ryšius su kitais svarbiais regioninės plėtros srities veikėjais. Todėl Komitetas siekia užmegzti aktyvų dialogą su pagrindinėmis organizacijomis ir užtikrinti, kad jo veikla būtų visiškai atvira ir suprantama susijusiems veikėjams. Į Komitetą reguliariai siunčiama už regioninę plėtrą atsakinga Europos Komisijos narė Danuta Hübner (žr. 4.10 skirsnį). Be to, Komitetas Parlamento vardu palaiko ryšius su Regionų komitetu ir Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu. Šių komitetų nariai reguliariai kviečiami pateikti svarios informacijos per Regioninės plėtros komiteto rengiamus viešus posėdžius.

2008 m. rudenį Komitetas, kaip institucinis partneris, vėl dalyvavo „Atvirų durų dienoje“. Šis Briuselyje vykstantis renginys yra didžiausias metinis ES ir regioninės politikos kūrėjų susirinkimas, kuriame dalyvauja apie 5 000 dalyvių iš 217 regionų, esančių 32 šalyse.

4.2. Regionų solidarumo rėmimas: EP pritaria, kad regioninei plėtrai būtų skirta 308 mlrd. EUR

2006 m. liepos mėn. Parlamentas, patvirtinęs penkis skirtingus pranešimus, pritarė 2007–2013 m. struktūrinių fondų paketui¹. Šiuose pranešimuose nustatyti tikslai, turimi finansiniai ištekliai ir jų paskirstymo išsiplėtusioje ES kriterijai. Pagal tvarkaraštį nuo 2007 m. sausio 1 d. skirta išleisti apie 308 mlrd. EUR, t. y. 35,7 % viso ES biudžeto. Dėl paketo sutarta po kai kada labai įtemptų derybų, per kurias Europos Parlamentas labai tvirtai laikėsi savo pozicijos dėl Jungtinės Karalystės vyriausybės pageidavimo susiaurinti struktūrinių fondų paketą ir taip sumažinti bendrą ES biudžetą. Europos Parlamentas turi teisę priimti arba atmesti bendrąsias struktūrinių fondų nuostatas, todėl jam pavyko išsaugoti pakeitimus, susijusius su aplinkosauga, tvaria plėtra ir prieigos pritaikymu neįgaliesiems; be to, Parlamentas įtvirtino konsultavimosi vietos lygmeniu priemones, kuriomis bus užtikrinta, kad per diskusijas dėl regioninės plėtros būtų gauta kuo daugiau naudingos informacijos.

Nuoroda: dokumentas COM(2004) 0492.

Pranešėjas: Konstantinos Hatzidakis (PPE-DE, Graikija).

¹ 2006 m. liepos 4 d. dokumentas T6-0289/2006, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5188922.
2006 m. liepos 4 d. dokumentas T6-0286/2006, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5189402.
2006 m. liepos 4 d. dokumentas T6-0290/2006, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5188642.
2005 m. liepos 6 d. dokumentas T6-0280/2005, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5189522.
2006 m. liepos 4 d. dokumentas T6-0285/2006, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5189512.

Nuoroda: dokumentas COM(2004) 0495.

Pranešėjas: Claudio Fava (PSE, Italija).

Nuoroda: dokumentas COM(2004) 0494.

Pranešėjas: Alfonso Andria (ALDE, Italija).

Nuoroda: dokumentas COM(2004) 0496.

Pranešėjas: Jan Olbrycht (PPE-DE, Lenkija).

Nuoroda: dokumentas COM(2004) 0493.

Pranešėjas: José Albino Silva Peneda (PPE-DE, Portugalija).

4.3. ES skiria lėšų būstui gerinti

Siekti, kad ES piliečiai už prieinamą kainą galėtų įsigyti padorų būstą, padėjo Europos regioninės plėtros fondas, suteikiantis naujoms valstybėms narėms galimybę prašyti ES paramos tam tikriems būsto renovacijos projektams. Ši pagalba skirta padėti žmonėms namuose taupyti energiją ir taip mažinti energijos išlaidas bei saugoti aplinką. 2007 m. gegužės mėn. Europos Parlamentas dauguma balsų pritarė pasiūlymams nuo 2009 m. tokią galimybę suteikti ir senesnėms valstybėms narėms¹. Balsuodamas Europos Parlamentas atsižvelgė į skubų poreikį visų ES valstybių narių piliečiams suteikti galimybę turėti tinkamą būstą miestų vietovėse; daugeliui šių vietovių šiuo metu gresia fizinės būklės pablogėjimas ir su tuo susijusi socialinė atskirtis.

Siekdamas padėti užmegzti diskusijas komitete, teminis skyrius pateikė tyrimą², kuriame nagrinėjamas tvarios atsinaujinančiosios energijos vaidmuo 2000–2006 m. struktūrinių fondų programavimo laikotarpiu ir daug dėmesio skiriama įvairių valstybių narių veiklos programoms bei gerosios patirties pavyzdžiams. Be to, tyrime pateikiama informacijos apie pagrindines priemones, kuriomis siekiama skatinti naudoti tvarią atsinaujinančiąją energiją, ir aprašomi įvairūs pasiūlymai, kuriais siekiama skatinti naudoti struktūrinius fondus šios rūšies energijai remti 2007–2013 m.

Nuoroda: pranešimas savo iniciatyva.

Pranešėjas: Alfonso Andria (ALDE, Italija).

4.4. ES solidarumas: skirta lėšų kovoti su terorizmo aktais ir pavojais visuomenės sveikatai

2006 m. gegužės mėn. Europos Parlamentas nubalsavo už Europos Sąjungos solidarumo fondo (angl. EUSF) taikymo srities išplėtimą įtraukiant teroristinių atakų, didelio masto nepaprastųjų visuomenės sveikatos padėčių ir pramoninių avarijų padarinius³. Solidarumo fondas įsteigtas 2002 m., sprendžiant didelių potvynių Vidurio Europoje problemą. Iš šio fondo valstybei narei gali būti skirta iki 1 mlrd. EUR, siekiant jai padėti spręsti tokias problemas kaip potvyniai, gaisrai, sausros ir pan. Neatleisdamas atsakingų asmenų nuo

¹ 2007 m. gegužės 10 d. dokumentas T6-0183/2007, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5341482.

² Gruppo Soges, Eurofocus, ERAC tyrimas [Tvarios atsinaujinančiosios energijos naudojimas pagal 2007–2013 m. struktūrinę politiką](#), Briuselis, Europos Parlamentas, 2007 m.

³ 2006 m. gegužės 18 d. dokumentas T6-0218/2006, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5242592.

atsakomybės, pvz., kai krizės priežastis yra pramoninė arba technologinė nelaimė (t. y. taikydamas principą „teršėjas moka“), Europos Parlamentas nubalsavo už priemones, kuriomis siekiama suteikti galimybę kuo skubiau pasinaudoti finansine parama, pvz., reikalinga skubiai medicinos pagalbai suteikti arba visuomenės apsaugos priemonėms taikyti.

2006 m. pavasarį EP nariai priėmė rezoliuciją dėl miškų gaisrų ir potvynių, taip išreiškdami solidarumą su aukomis ir kitais nukentėjusiais asmenimis¹. Europos Sąjungai pirmininkaujančios valstybės narės paprašyta atkreipti dėmesį į ES skubaus reagavimo pajėgumų didinimą. Kartu Europos Parlamentas paragino valstybių narių vyriausybes padaryti viską, kas įmanoma, kad būtų pasiekti Kioto protokolo tikslai, susiję su klimato kaitos poveikiu ES teritorijai. Parlamentas siekė, kad Komisija užtikrintų kuo didesnę Europos solidarumo fondo naudojimo tokiems atvejams lankstumą.

2007 m. pabaigoje Europos Parlamentas priėmė pranešimą, kuriame buvo svarstoma, kaip spręsti žemės drebėjimų poveikio regionams problema². Be kitų veiksmų, kuriems buvo pritarta, EP paragino papildyti Solidarumo reglamentą nuostatomis, palengvinančiomis šio fondo naudojimą žemės drebėjimo padarytai žalai atitaisyti. Šešios valstybės narės yra seisminio aktyvumo zonose, o dar septynioms gresia didelė rizika, kad patirs žalą dėl žemės drebėjimo. Todėl Komisija paragino teikti pasiūlymus dėl veiksmų, kurių ES turėtų imtis įvykus žemės drebėjimui, darančiam žalos Europos Sąjungai.

Nuoroda: dokumentas COM(2005) 0108.

Pranešėjas: Rolf Berend (PPE-DE, Vokietija).

Nuoroda: pranešimas savo iniciatyva.

Pranešėjas: Gerardo Galeote (PPE-DE, Ispanija).

Nuoroda: pranešimas savo iniciatyva.

Pranešėjas: Nikolaos Vakalis (PPE-DE, Graikija).

4.5. Šiaurės Airijos taikos proceso rėmimas

Dabartinis Europos Parlamentas nuosekliai rėmė Šiaurės Airijos taikos ir susitaikymo procesą. Parlamentas savo palankumą įrodė labai teigiamai atsiliepdamas apie Europos regioninės plėtros fondo remiamą programą PEACE (200 mln. EUR) ir pritardamas, kad Europa ir toliau kasmet teiktų 15 mln. EUR paramą Tarptautiniam Airijos fondui (angl. IFI).

2006 m. Europos Parlamentas, atsižvelgdamas į IFI indėlį skatinant ekonominę bei socialinę pažangą ir į šio fondo veiklą remiant Airijos nacionalistų ir unionistų dialogą, balsavo už tai, kad IFI finansavimas būtų tęsiamas iki šio fondo uždarymo – 2010 m. (kiti finansuotojai yra JAV, Kanada, Australija ir Naujoji Zelandija).

2008 m. Europos Parlamentas balsuodamas pritarė Bairbre de Brún (GUE/NGL, Jungtinė Karalystė) parengtam pranešimui ir taip patvirtino iki šiol įgyvendintų PEACE programų teigiamus rezultatus ir geriausią patirtį³. Dabar Parlamento nariai svarsto, kaip veikla pagal programą PEACE būtų galima padėti kitiems ES ir ne ES regionams, kuriuose vyksta konfliktas.

¹ 2006 m. gegužės 18 d. dokumentas T6-0223/2006, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5282162.

² 2007 m. lapkričio 14 d. dokumentas T6-0507/2007, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5498552.

³ 2008 m. gegužės 20 d. dokumentas T6-0205/2008, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5498522.

Nuo 1995 m. per tris programos PEACE įgyvendinimo etapus įvairiems sektoriams ir grupėms iš viso skirta daugiau kaip 2 mlrd. EUR; tai įvairiems bendruomenės segmentams suteikė galimybę kartu siekti tarpusavio supratimo. Pranešėjas pabrėžė, kad svarbu taikyti principą „iš viršaus į apačią“, apimančią vietos lygmens įgaliojimų suteikimą ir konsultacijas su vietos atstovais.

Nuoroda: pranešimas savo iniciatyva.

Pranešėja: Bairbre De Brún (GUE/NGL, Jungtinė Karalystė).

4.6. Savanoriškai dalyvaudami ES piliečiai įgyja daugiau galios

Marion Harkin (ALDE, IE) parengtame ir plenarinėje sesijoje neseniai patvirtintame pranešime daroma išvada, kad savanoriškas dalyvavimas naudingas piliečiams, bendruomenei, regionų ekonominei plėtrai ir nacionalinei ekonomikai¹. Atlikus tyrimus, nustatyta, kad savanoriška veikla užsiima daugiau kaip 100 mln. ES gyventojų ir kad kiekvienas jų pastangoms paremti išleistas euras duoda 3–8 EUR grąžą. Savanoriai ne tik padeda įgyvendinti ES finansuojamas programas, pvz., INTERREG ir Šiaurės Airijos programą PEACE, bet kai kuriose šalyse taip pat labai prisideda prie bendrojo nacionalinio produkto kūrimo. Todėl pranešime ES raginama dėti daugiau pastangų kuriant politiką, galinčią padėti remti Europos „socialinį kapitalą“. Tai padėtų Europos Sąjungai užmegzti tiesioginius ES ir jos piliečių bei bendruomenių tarpusavio ryšius. Be to, pranešime Komisija ir valstybės narės raginamos pasvarstyti, kaip geriau palengvinti savanorių organizacijų darbą taikant PVM lengvatas.

Nuoroda: pranešimas savo iniciatyva.

Pranešėja: Marion Harkin (ALDE, Airija).

4.7. EP nariai prieštarauja nepagrįstam įmonių perkėlimui

Vykdydami regioninės plėtros politikos, kuria siekiama Europos Sąjungoje didinti ekonominę ir socialinę sanglaudą, priežiūrą, 2006 m. kovo mėn. Europos Parlamento nariai priėmė pranešimą, kuriame ragina Europos Komisiją skirti įmonėms baudas už nepagrįstą jų perkėlimą². Tai taikoma įmonėms, kurios, gavusios ES regioninės plėtros paramą, skirtą pagal bendrąją pagalbos regionui, kuriame įmonė įsikūrusi, paketą, nuo pagalbos gavimo nepraėjus septyneriems metams persikelia į kitą regioną. Pagrindinė EP prieštaravimo tokiai praktikai priežastis yra darbo vietų praradimo grėsmė regionuose, kuriems neigiamą poveikį jau padarė ekonomikos nuosmukis, t. y. būtent tuose regionuose, kuriems turėtų būti siekiama padėti ES teisės aktais. Be to, EP nariai paragino Komisiją reikalauti grąžinti regioninę valstybės pagalbą, suteiktą įmonei, kuri vėliau, nesulaukusi nustatyto termino pabaigos, nusprendė persikelti.

Nuoroda: pranešimas savo iniciatyva.

Pranešėjas: Alain Hutchinson (PSE, Belgija).

¹ 2008 m. balandžio 22 d. dokumentas T6-0131/2008, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5498492.

² 2006 m. kovo 14 d. dokumentas T6-0077/2006, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5217822.

4.8. Salų regionuose įsikūrusių ES įmonių rėmimas atsižvelgiant į kuro ir energijos išlaidas

2007 m. pradžioje EP priėmė pranešimą savo iniciatyva¹, kuriame Europos Komisijos prašyta ištirti, ar ES salų regionams galima teikti valstybės pagalbą, kai kuro ir energijos išlaidos gali padaryti neigiamą poveikį vietos pramonės šakų konkurencingumui. Apibūdinamas salų regionų našta, patiriamą dėl kintančių kuro išlaidų, Europos Parlamentas pabrėžė, kad dėl kuro kainų didėja medžiagų pervežimo iš ES salų į žemyną ir atvirkščiai išlaidos. Pirmiausia Komisijos paprašyta išnagrinėti, kaip galima pataisyti valstybės pagalbos taisyklės, kad būtų sudarytos vienodos konkurencinės sąlygos ir kad salos taptų patrauklesnės investuotojams.

Be to, Komisijos regioninės politikos ekspertai turėtų skirti daugiau dėmesio ES salų poreikiams; šiuo tikslu turėtų būti įsteigtas specialus administravimo padalinys. Be to, pranešime skatinama plačiau taikyti įvairias finansavimo priemones, pvz., siūlomas Europos investicijų banko ir jo partnerių (JASPERS, JEREMIE). Dabartinės regioninės pagalbos taisyklės galios iki 2013 m., o tada, nuo 2014 m., t. y. nuo naujo ES regioninės plėtros etapo pradžios, turėtų būti taikomos persvarstytos taisyklės.

Nuoroda: pranešimas savo iniciatyva.

Pranešėjas: Francesco Musotto (PPE-DE, Italija).

4.9. Regioninės plėtros skirtumų mažinimas

Vienam gyventojui tenkanti bendrojo vidaus produkto (BVP) dalis įvairiuose ES-27 regionuose smarkiai skiriasi. Pagrindinėje Londono (Jungtinė Karalystė) dalyje vienam gyventojui tenkanti BVP dalis lygi 303 % ES vidurkio, o Šiaurės Rytų Rumunijoje ši dalis sudaro tik 24 % ES vidurkio.

2007 m. vasarą Europos Parlamento patvirtintame pranešime² raginama imtis ryžtingų veiksmų, kuriais būtų šalinamos didžiausios plėtros spragos neturtingiausiuose ES regionuose, ir padėti atitinkamoms šalims gauti su BVP didėjimu susijusios naudos; preliminariu vertinimu, tą galima pasiekti veiksmingai panaudojant 2007–2013 m. asignavimus sanglaudos politikai. Pagrindinės regioninių skirtumų mažinimo priemonės yra investicijos į informacinių technologijų infrastruktūrą ir mokymas ja naudotis, taip pat naujųjų valstybių narių administratorių gebėjimo įsisavinti bendrą ES teikiamos paramos paketą ugdymas.

Kadangi kai kuriuose neturtingiausiuose regionuose nedarbo lygis siekia daugiau kaip 20 %, pranešime rekomenduojama, kad Europos socialinis fondas turėtų būti naudojamas pagrindiniams jaunimo, moterų ir ypač vyresnės kartos žmonių profesiniams įgūdžiams lavinti. Kadangi prie ES finansavimo valstybė narė turi prisidėti savo ir privačiojo sektoriaus paramos dalimi, svarbu, kad susijusios viešojo administravimo institucijos galėtų padėti regionams vykdyti bendro finansavimo įsipareigojimus ir tinkamai įgyvendintų struktūrinių fondų administravimo nuostatas. Europos Parlamentas remia viešojo ir privačiojo sektorių partnerystes, kaip privataus kapitalo pritraukimo būdą.

¹ 2007 m. kovo 15 d. dokumentas T6-0082/2007, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5341452.

² 2007 m. liepos 12 d. dokumentas T6-0356/2007, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5363002.

Regioninės plėtros komiteto prašymu teminio skyriaus atliktame tyrime¹ tvirtinama, kad teritorinis skirtumų aspektas yra svarbus politikams, tačiau dabartiniais rodikliais, pvz., vienam gyventojui tenkančia BVP dalimi ir nedarbo rodikliais, parodomas pernelyg supaprastintas vaizdas. Taikant įvairius analizės metodus ir rodiklius, pvz., daugiaskalės analizės ir įvairiais kriterijais pagrįstus metodus, veikiausiai būtų gautas tinkamesnis, tačiau ir neišvengiamai daug sudėtingesnis vaizdas, kuriuo remiantis būtų galima kurti politiką ir priimti sprendimus.

Nuoroda: pranešimas savo iniciatyva.

Pranešėja: Lidia Joanna Geringer de Oedenberg (PSE, Lenkija).

4.10. Regioninės plėtros komitetas tikrina ES regionines išlaidas

2008 m. Regioninės plėtros komitetas paprašė Komisijos narės, atstovaujančios Europos regioninei politikai, Danuta Hübner pateikti tam tikros informacijos. EP nariai, atsižvelgdami į Europos Parlamento Biudžeto kontrolės komiteto nepasitenkinimą struktūrinių fondų valdymu kai kuriose šalyse ir regionuose, norėjo užduoti Komisijos narei klausimų, susijusių su nuogastavimu, kad bus prarasta dalis iš ES biudžeto struktūriniam fondams skiriamų lėšų. Šis nepasitenkinimas buvo išreikštas gavus Audito Rūmų ataskaitą, kurioje Komisija kaltinama netinkamu lėšų susigrąžinimu. Dešimtyje Komisijos narės nurodytų valstybių narių gresia pavojus, kad bus padaryta su išlaidomis susijusių klaidų ar pažeidimų; Komisijos narė patikino Komitetą, kad jos pareigūnai stebi padėties gerinimo veiksmų planus, kuriuos rengia kiekviena su šia problema susijusi valstybė narė.

4.11. ES inovacinių gebėjimų ugdymas

2007 m. gegužės mėn. Europos Parlamento priimtame pranešime savo iniciatyva svarstytas kintantis ir interaktyvus ES inovacinių gebėjimų ugdymo procesas². Pranešime rekomenduota taikyti mažiausių sąnaudų, nevaržomos galimybės naudotis plačiajuosčiu ryšiu ir paramos regionų suinteresuotos akademinės bendruomenės ir verslo atstovų tarpvalstybiniam bendradarbiavimui principus. Be to, sektorių bendradarbiavimą būtų galima paskatinti remiant mokslinių ir verslo vienetų grupių plėtrą.

Komisija ir valstybės narės paragintos visiems ES piliečiams sudaryti vienodas mokymosi įvairiais lygmenimis sąlygas. Palankiai įvertintos geresnės informacija pagrįstos veiklos galimybės; be to, turėtų būti sukurtos tinkamos finansų ir rizikos valdymo priemonės, kurias galbūt būtų galima taikyti kartu su Europos investicijų banko ir (arba) Europos investicijų fondo priemonėmis – JASPERS, JEREMIE ir JESSICA.

Nuoroda: pranešimas savo iniciatyva.

Pranešėjas: Mieczysław Janowski (UEN, Lenkija).

¹ Nordregio, UMS RIATE, RRG Spatial Planning and Geoinformation, Eurofutures, LIG atliktas tyrimas [Regioniniai skirtumai ir sanglauda: kokios strategijos dėl ateities?](#), Europos Parlamentas, 2007 m.

² 2007 m. gegužės 10 d. dokumentas T6-0184/2007, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5341052.

4.12. Papildoma medžiaga

Regioninės plėtros komiteto prašymu Struktūrinės ir sanglaudos teminis skyrius atliko šiuos tyrimus:

UMS RIATE, Géographie-cités, LIG, IGEAT, Université d'Umeå, Université de Naples, CUGUAT – TIGRIS, [Tuštėjantys regionai: esminės demografinės ir teritorinės plėtros permainos](#), Briuselis, Europos Parlamentas, 2008 m.

Eurofocus, [Geriausioji patirtis regioninės politikos srityje ir struktūrinių fondų naudojimo kliūtys](#), Briuselis, Europos Parlamentas, 2008 m.

OİR Managementdienste GmbH, [Teritorinės darbotvarkės ir Leipcigo chartijos įgyvendinimas. Europos erdvės plėtros ir teritorinės sanglaudos veiksmų programos rengimas](#), Briuselis, Europos Parlamentas, 2008 m.

5. ŽEMĖS ŪKIS

Be konsultacijos procedūrų, Žemės ūkio ir kaimo plėtros komitetas (AGRI) priėmė ir kelis **pranešimus savo iniciatyva** tais klausimais, kuriais Europos Parlamento vaidmuo yra svarbus Europos piliečiams, visų pirma ūkininkams ir vartotojams.

5.1. Naujai rengiama BŽŪP: būklės patikra

2008 m. kovo 12 d. Europos Parlamentas, reaguodamas į 2007 m. lapkričio mėn. pateiktą Komisijos komunikatą, priėmė rezoliuciją dėl BŽŪP „patikros“.

Rezoliucijoje Europos Parlamentas manė, kad bet kokio bendro rinkos organizavimo reguliavimo atsisakymas politiškai nepageidautinas, kadangi, kaip rodo dabartinė padėtis, Europos ir pasaulio išteklių šiuo metu labai maži, o tai turi neigiamo poveikio vartotojų perkamajai galiai ir ūkininkų pajamoms ir kartu skatina spekuliaciją. Be to, EP pabrėžia, kad reikia priemonių, kurias taikant galima būtų užkirsti kelią ekonominiams nuosmukiui, grėsmei sveikatai arba dėl klimato pusiausvyros sutrikimų vis dažniau ištinkančioms stichinėms nelaimėms. Atsižvelgdamas į vis labiau tikėtinus aplinkos keliamus pavojus bei didelius kainų svyravimus, Europos Parlamentas manė, kad būtinai reikalingas papildomas rizikos draudimas, veikiantis kaip saugumą užtikrinantis tinklas.

EP nariai taip pat manė, kad tiesioginės išmokos bus ir toliau reikalingos užtikrinant pagrindines pajamas ne tik rinkos sutrikimų atveju, bet ir siekiant, kad ūkininkai aprūpintų visuomenę produkcija ir kompensuoti labai griežtą ES aplinkos, maisto saugos, gyvūnų gerovės ir socialinių standartų laikymąsi.

EP nariai atmetė galimybę sumažinti bendrą BŽŪP biudžetą iki 2013 m. Tačiau jie parėmė Komisijos pastangas tinkamai finansuoti tvarią kaimo vietovių politiką pagal BŽŪP antrąjį ramstį. EP nariai manė, kad galėtų būti numatytas progresinis pirmojo ramsčio išlaidų moduliavimas. Progresinio moduliavimo lėšos turi būti skirstomos laikantis visuotinių moduliavimo lėšas reglamentuojančių taisyklių ir likti tuose regionuose ar valstybėse narėse, kurioms jos atiteko. Šis 2009–2013 m. laikotarpiu taikytinas progresinis moduliavimas būtų toks: 10 000–100 000 EUR tiesioginių išmokų – 1 %, 100 000–200 000 EUR tiesioginių išmokų – 2 %, 200 000–300 000 EUR tiesioginių išmokų – 3 % ir daugiau kaip 300 000 EUR tiesioginių išmokų – 4 %.

Nuoroda¹: su teisės aktų leidyba nesusijęs pradinis dokumentas COM(2007) 722.

Pranešėjas: Lutz Goepel (PPE-DE, Vokietija).

Komisijos su teisės aktų leidyba susiję pasiūlymai dėl BŽŪP reformos patikros pateikti 2008 m. gegužės 20 d. 2008 m. lapkričio 19 d. Luis Manuel Capoulas Santos (PSE, PT) pateikė plenariniame posėdyje svarstyti tris pranešimus. Pagrindiniai patvirtinti pakeitimai:

Moduliavimas: plenariniame posėdyje nubalsuota už tai, kad bet kokia tiesioginės paramos ūkininkui suma, kuri viršija 10 000 EUR, iki 2013 m. mažinama 7 %, ir nustatyti laipsniško moduliavimo dydžiai: 100 000–199 999 EUR – +1 %, 200 000–299 999 EUR – +2 % ir per 300 000 EUR – +3 %.

¹ 2008 m. kovo 12 d. dokumentai A6-0047/2008, T6-0093/2008, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5531352.

Speciali parama (68 straipsnis): valstybės narės turėtų galėti panaudoti iki 15 % savo išmokų, skirtų remti „sunkumų patiriančius“ sektorius, kaip antai gyvulininkystės ir pienininkystės sektorius, nacionalinių viršutinių ribų ir prisidėti prie draudimo ir investicinių schemų (nuostolių, patirtų dėl klimato reiškinių ar gyvūnų ir augalų ligų, kompensavimas), padidėjus Bendrijos bendram finansavimui.

Sektoriai: 2009 / 2010 m. pieno kvotos turėtų būti padidintos 1 %, o Komisija turėtų persvarstyti padėti 2010 m. Europos Parlamentas taip pat paragino įsteigti pieno fondą, skirtą padėti restruktūrizuoti sektorių. Intervencinės rinkos ar valdymo priemonės taip pat turėtų būti išlaikytos grūdų, mėsos ir pieno sektoriuose, išsaugant susietas išmokas galvijus auginantams ūkininkams ir kai kuriems jautriems sektoriams, kaip antai sausųjų pašarų, baltymų ir linų.

Nuoroda¹: su teisės aktų leidyba susiję pasiūlymai, COM(2008) 306.

Pranešėjas: Luis Manuel Capoulas Santos (PSE, Portugalija).

Šiuo klausimu teminis skyrius Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto prašymu atliko nemažai atitinkamų tyrimų: „Galimybių ateityje plėtoti BŽŪP analizė“², „Galimybių ateityje plėtoti BŽŪP analizė: kaimo plėtros perspektyva“³, „Daugiafunkcionalumas ir BŽŪP: teritorinis pasiūlymas“⁴, „[Patikros pasiūlymų analizė: atsiejimo sistemos reforma](#)“⁵, „[Patikros pasiūlymų analizė: tiesioginės paramos mechanizmų reforma](#)“⁶.

5.2. Kokia ateitis laukia jaunųjų ūkininkų pagal tebevykstančią BŽŪP reformą?

Ateityje BŽŪP būtina siekti pašalinti kliūtis, su kuriomis dabar susiduria ūkininkauti norintys jauni žmonės, ir padaryti kartų kaitą vienu iš prioritetų. EP rezoliucijoje atkreipiamas dėmesys į nuolatinius sunkumus, atsirandančius dėl didelių įsteigimo išlaidų (įskaitant žemės ūkio nuosavybės pardavimo ir nuomos kainas), ir poreikį nuolat investuoti į materialųjį turtą ir į žmones siekiant technologinių ir logistikos patobulinimų.

Komisija savo su teisės aktų leidyba susijusiame pasiūlyme dėl BŽŪP reformos patikros raginama siūlyti, kad parama jaunesiems ūkininkams, nustatyta teisės aktuose dėl kaimo plėtros, turėtų būti tarp privalomų priemonių, įtrauktų į valstybių narių parengtus planus, ir kartu reikėtų padidinti paramą ūkio įsteigimui.

¹ 2008 m. lapkričio 19 d. dokumentai A6-0390/2008, A6-0401/2008, A6-0402/2008, T6-0549/2008, T6-0550/2008, T6-0551/2008, OEIL, <http://www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5642272>; <http://www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5642252>; <http://www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5642232>.

² Jean Christophe Bureau, Heinz Peter Witzke, EuroCARE GmbH, „Galimybių ateityje plėtoti BŽŪP analizė“, Europos Parlamentas, 2007 m.

³ ÖIR-Managementdienste GmbH, „Galimybių ateityje plėtoti BŽŪP analizė: kaimo plėtros perspektyva“, Europos Parlamentas, 2007 m.

⁴ Jesús Gonzalez Regidor, Universidad Autónoma de Madrid, „Daugiafunkcionalumas ir BŽŪP: teritorinis pasiūlymas“, Briuselis, Europos Parlamentas, 2007 m.

⁵ Jesús Gonzalez Regidor, Universidad Autónoma de Madrid, „Patikros pasiūlymų analizė: atsiejimo sistemos reforma“, Europos Parlamentas, 2007 m.

⁶ Allan Buckwell, Country Land and Business Association, „Patikros pasiūlymų analizė: tiesioginės paramos mechanizmų reforma“, Europos Parlamentas, 2007 m.

Nuorodos¹: pranešimas savo iniciatyva (INI(2007) 2194).

Pranešėjas: Donato Tommaso Veraldi (ALDE, Italija).

5.3. BŽŪP ir pasaulinė maisto sauga

Trisdešimt metų maisto kainos Europoje ir pasaulyje iš tikrųjų mažėjo. Per paskutinius kelis mėnesius ši tendencija pasikeitė ir pasaulinės žemės ūkio produkcijos kainos ėmė staigiai ir sparčiai didėti.

Kainų šuolis vienu metu paveikė kelių rūšių prekes: grūdus, mėsą ir pieno produktus, kurių kainos mažiau nei per metus padidėjo dviženkliai ar net triženkliai skaičiumi. Šiuos pokyčius lėmė sudėtingas struktūrinių ir labiau laikinų veiksnių derinys.

ES lygmeniu politikos iniciatyvomis turi būti siekiama trijų intervencinių krypčių: veiksmų, skirtų spręsti trumpalaikius ir ilgalaikius maisto kainų „šoko“ padarinius ir su jais kovoti; veiksmų, kuriais būtų prisidėta prie visuotinių pastangų kovoti su kainų padidėjimo poveikiu neturtingiems gyventojams; ir galiausiai veiksmų, skirtų didinti žemės ūkio produktų atsargas bei užtikrinti aprūpinimą maistu ilguoju laikotarpiu. BŽŪP galėtų būti aiškiai pakoreguota tiesiogiai reaguojant į išskirtinai dideles kainas.

Nuorodos²: pranešimas savo iniciatyva (INI(2008) 2153).

Pranešėja: Mairead McGuinness (PPE-DE, Airija).

5.4. Rizikos ir krizių valdymas žemės ūkyje

2006 m. vasario 16 d. Europos Parlamentas priėmė rezoliuciją, grindžiamą pranešimu savo iniciatyva, parengtu reaguojant į Komisijos dokumentą dėl rizikos ir krizių valdymo žemės ūkyje.

Europos Parlamentas nurodė, kad rizikos valdymo žemės ūkyje prioritetu turėtų būti veikimas dėl bendrojo intereso, sveikų maisto produktų ir žemės ūkio žaliavų pasiūlos gyventojams užtikrinimas bei aplinkos apsauga nuo žalos. Jo manymu, Komisijos svarstomos trys rizikos ir krizių valdymo alternatyvos (draudimas nuo stichinių nelaimių, investiciniai fondai ir pagrindinių pajamų garantijos) iš tikrųjų yra ne prevencinės rizikos ar žalos mažinimo priemonės, o finansavimo modeliai, skirti kompensuoti žalą. Komisija siūlo finansuoti priemones 1 % moduliavimo lėšų, konkrečiau – iš nacionalinių kaimo plėtros programų, kurioms, ekspertų nuomone, tikriausiai pritrūks siūlomoms priemonėms būtinų išteklių.

Todėl Komisija turėtų išnagrinėti alternatyvius šių priemonių finansavimo šaltinius. Europos Parlamentas pažymėjo, kad naujosios valstybės narės moduliavimo mechanizmas netaikomas iki 2013 m., o tiesioginės išmokos šiose valstybėse laipsniškai didinamos iki visos sumos (laipsniškas didinimas), todėl reikėtų užtikrinti, kad jos galėtų visiškai pasinaudoti kitokiu BŽŪP finansavimu.

Anksčiau vykstant teisėkūros procedūrai teminis skyrius paskelbė tyrimą *Rizikos ir krizių valdymas žemės ūkyje*³ ta pačia tema.

¹ 2008 m. birželio 5 d. dokumentai A6-0182/2008, T6-0258/2008, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5531332.

² 2009 m. sausio 13 d. dokumentai A6-0505/2008, T6-0006/2009, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5650602.

³ Neapolio Federico II universitetas, [Rizikos ir krizių valdymas žemės ūkyje](#), Europos Parlamentas, 2005 m.

Nuoroda¹: su teisės aktų leidyba nesusijęs pradinis dokumentas COM(2005) 074.

Pranešėjas: Friedrich Wilhelm Graefe Zu Baringdorf (Verts/ALE, Vokietija).

5.5. Stichinės nelaimės, gaisrai, potvyniai ir sausros: žemės ūkio aspektai

Europos Parlamento manymu, kaimo plėtros politika galėtų atlikti svarbų vaidmenį užkertant kelią stichinėms nelaimėms. Jis pabrėžė, kad labai sumažinus kaimo plėtros lėšas kyla grėsmė rengiamiems veiksnių planams, skirtiems išvengti stichinių nelaimių daromos žalos. Tačiau jis rekomendavo nacionaliniuose ir regioniniuose kaimo plėtros planuose pirmenybę teikti priemonėms, kuriomis šalinamos katastrofų priežastys (pvz., kovai su erozija, miškų atsodinimui, panaudojant tinkamas augalų rūšis, priešgaisrinių juostų priežiūrai, hidrotechnikos darbams, miškų priežiūrai, žemės ūkio ir aplinkosaugos sričių veiksniams, susijusiems su vandens taupymu).

Europos Parlamento manymu, Europos Sąjungos solidarumo fondo (ESSF) parama ir toliau turi būti skiriama intervencinėms priemonėms stichinių nelaimių atveju, jei tokių nelaimių žala yra mažesnė už nustatytą dydį, tačiau jų neigiamas poveikis atitinkamo regiono gyventojų gyvenimo sąlygoms yra didžiulis ir ilgalaikis, suteikiant galimybę tokiais atvejais skirti specialią pagalbą. Komisija privalo pateikti teisės akto pasiūlymą, kuriame būtų numatyta nuostata dėl lankstumo, pagal kurią būtų sudarytos sąlygos gauti tinkamą finansavimą politikos priemonėms, skirtoms spręsti stichinių nelaimių problemą žemės ūkio sektoriuje, visų pirma ESSF, iš BŽŪP išlaidų kategorijų, kurių lėšos nėra panaudojamos kiekvienais metais.

Toliau Europos Parlamentas ragino Komisiją teikti paramą priemonėms, skirtoms sumažinti miškų degumą, pavyzdžiui, skatinančioms miškų pelningumą ir jų tausųjį valdymą, naudojant miškų biomasę kaip atsinaujinančiosios energijos šaltinį. Valstybės narės ir Komisija taip pat paprašytos įgyvendinti programą, skirtą keistis patirtimi apie naujų technologijų taikymą miško gaisrų rizikos ir poveikio valdymui ir priežiūrai, taip pat parengti procedūras dėl techninio personalo kvalifikacijos patvirtinimo Europos lygiu. Be to, ypač svarbu, kad įgyvendinant kaimo plėtros planus pirmenybė būtų teikiama veiksniams, kuriais siekiama spręsti struktūrines problemas (pvz., gyventojų mažėjimo, dirbamos žemės apleidimo, kaimo teritorijų apsaugos intensyvios urbanizacijos sąlygomis, miškų nykimo proceso, per didelio miškų nuosavybės suskaidymo), nes neskiriant tam dėmesio, didėja pavojaus galimybė ateityje.

Nuoroda²: pranešimas savo iniciatyva (INI(2005) 2195).

Pranešėjas: Luis Manuel Capoulas Santos (PSE, Portugalija).

5.6. Žemės ūkio padėtis ir perspektyvos kalnų regionuose

Maždaug 19 % Europos gyventojų gyvena ir dirba kalnų vietovėse. Kalnų regionai suteikia žmonėms ir kitiems gyviems organizmams ypatingą gyvenamąją vietą, kurioje žmogiškoji būtis nedidelėje erdvėje visais požiūriais yra susieta su gamtos pusiausvyra ir ritmu. Kalnai

¹ 2006 m. vasario 16 d. dokumentai A6-0014/2006, T6-0067/2006, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5241902.

² 2006 m. gegužės 18 d. dokumentai A6-0152/2006, T6-0222/2006, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5282212.

gali būti vertinami kaip daugiavfunkcė gyvenamoji erdvė, turinti daugybę gamtinių ypatumų: stačius šlaitus, oro sąlygas, eroziją, aukščių skirtumus, aukštį, uolas ir pan.

Šiuo metu galiojanti teisinė sistema, susijusi su Europos kalnų regionais, yra tokia gausi ir įvairi, kaip pačios Europos Sąjungos valstybės narės. Geriausiu atveju taikomas sektorių politikos mišinys, kuris nors ir leidžia siekti tvarumo ir ilgalaikio požiūrio, tačiau nėra ypač naudingas.

Visų pirma būtina prasminga sistema, kurioje būtų tinkamiausiai suderintos taisyklės ir parama, kad Europos kalnų regionams būtų padedama siekti ne tik tvaraus, bet ir į ateitį nukreipto konkurencingumo.

Europos Parlamento Regioninės plėtros komitetas paprašė teminio skyriaus atlikti šiai sričiai svarbius tyrimus, įskaitant tyrimą „Tuštėjantys regionai: sisteminiai demografiniai ir teritorinės plėtros pokyčiai“¹ ir kitą, senesnę, dėl kalnų regionų politikos „Kuriant Europos kalnų regionų politiką“².

Nuoroda³: pranešimas savo iniciatyva (INI(2008) 2066).

Pranešėjas: Michl Ebner (PPE-DE, Vokietija).

5.7. Nauja Europos Sąjungos gyvūnų sveikatos strategija

2008 m. gegužės 22 d. Europos Parlamentas priėmė rezoliuciją dėl Komisijos komunikato dėl naujosios Europos Sąjungos gyvūnų sveikatos strategijos (2007–2013 m.).

Europos Parlamentas palankiai įvertino strateginio požiūrio į ES gyvūnų sveikatos politiką plėtojimą, tačiau ragina Komisiją siekti didesnių ambicijų ir ilgalaikio požiūrio teikiant teisės aktų pasiūlymus.

EP nariai pažymėjo, kad siūloma strategija gali turėti teigiamų rezultatų, jei būtų nustatyta aiški ir skaidri individualių priemonių finansavimo tvarka, o Komunikate dėl gyvūnų sveikatos strategijos to nebuvo padaryta. Jie kritikavo Komisiją komunikate nenurodžius savo politikos finansavimo reikalavimų. Europos Parlamentas atkreipia dėmesį į tai, kad bendra gyvūnų sveikatos politika yra viena integruočiausių ES politikos sričių ir kad ji turėtų būti finansuojama daugiausia iš Bendrijos biudžeto, o tai neturėtų kliudyti valstybių narių ir ūkininkų finansinei atsakomybei.

Europos Parlamento netenkina užuominos, kad individualios priemonės bus finansuojamos iš esamų fondų, ir jis ragina Komisiją stengtis padidinti dabartinio veterinarijos fondo galimybes bei parengti savo argumentus diskusijoms dėl biudžeto, kurios bus pradėtos 2009 m. Jis pažymėjo, kad gyvūnų sveikatos strategija taip pat turėtų apimti skerdyklų, gyvūnų vežimo verslo ir gyvūnų pašarų gamintojų bei tiekėjų veiklą, kartu atsižvelgiant į administracinio supaprastinimo poreikį.

Nuoroda¹: pradinis su teisės aktų leidyba nesusijęs dokumentas COM(2007) 539.

¹ UMS RIATE, Géographie-cités, LIG (Joseph Fourier universitetas), IGEAT (Bruselio laisvasis universitetas), Umeo universitetas, Neapolio universitetas CUGUAT – TIGRIS (Alexandru Ioan Cuza universitetas), „[Tuštėjantys regionai: sisteminiai demografiniai ir teritorinės plėtros pokyčiai](#)“, Bruselis, Europos Parlamentas, 2008 m.

² Tarptautinis Alpių aplinkos centras (ICALPE), „[Kuriant Europos kalnų regionų politiką](#)“ Europos Parlamentas, 1998 m.

³ 2008 m. rugsėjo 23 d. dokumentai A6-0327/2008, T6-0438/2008, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5608682.

Pranešėjas: Janusz Wojciechowski (UEN, Lenkija).

5.8. Gyvūnų apsauga ir gerovė

2006 m. gegužės 11 d. Europos Parlamentas priėmė rezoliuciją dėl Bendrijos veiksmų plano dėl gyvūnų apsaugos ir gerovės. EP paragino ES taikyti griežtesnes gyvūnų gerovės taisykles. Pranešime Komisija taip pat raginama pateikti gyvūnų apsauginio žymėjimo planus, skatinti stiprinti gyvūnų apsaugą Pasaulio prekybos organizacijos derybose ir uždrausti ruonių bei „žiaurumo produktų“ importą į Europos Sąjungą.

Europos Parlamentas apgailestavo, kad iš tikrųjų dažnai nepaisoma ES taisyklių dėl gyvūnų vežimo. Jis parėmė idėją nustatyti žymėjimą, užtikrinantį Europos standartų laikymąsi, tačiau pripažino, kad gyvūnų gerovei gerinti skirtų priemonių kaupimas gali turėti neigiamų pasekmių Europos ūkininkavimo sektoriaus konkurencingumui. Taip pat buvo svarbu išvengti bet kokio dempingo trečiojoje šalyje ir elgesio su gyvūnais pablogėjimo jose. Todėl Europos Parlamentas pabrėžė neatidėliotiną poreikį įtraukti gyvūnų apsaugos priemonių griežtinimo klausimą į PPO derybų darbotvarkę, siekiant patobulinti tarptautinius gerovės standartus. Jis taip pat pasiūlė taikyti embargą toms šalims, kur gyvūninės kilmės produktų gamyboje žiauriai elgiamasi su gyvūnais.

Nuoroda²: pradinis su teisės aktų leidyba nesusijęs dokumentas COM(2006) 013.

Pranešėja: Elizabeth Jeggle (PPE-DE, Vokietija).

5.9. Ne maisto paskirties augalų auginimo skatinimas

Europos Parlamentas pabrėžė svarbą didinti paramą ne maisto paskirties augalų auginimo technologijoms, siekiant pagerinti pramonės galimybes. Jis paragino Komisiją parengti Bendrijos strategiją ir veiksmų planą, pagal kuriuos būtų skatinami atsinaujinančiosios energijos šaltiniai, siekiant užtikrinti maisto tiekimo saugumą ir gerinti ES energijos naudojimo efektyvumą.

Europos Parlamentas pabrėžė, kad ypač būtina atsižvelgti į tai, jog būtų išvengta intensyvaus auginimo, kurio pasekmė būtų neigiamas poveikis aplinkai, pvz., dirvožemio tarša trąšų liekanomis ir augalų apsaugos priemonėmis arba vandens išteklių išsekimas arba tarša. Be to, jis mano, kad reikia stebėti energijai gaminti skirtų augalų auginimo poveikį žemės ūkiui ir kad reikia išnagrinėti taisyklių, skirtų užkirsti kelią nevaldomam greitai augančių augalų rūšių auginimo plitimui, nustatymo būtinybę.

Europos Parlamentas paragino Komisiją skatinti specialių cheminių medžiagų gamybą iš žemės ūkio žaliavų siekiant padidinti ūkių pajamas ir tiekti rinkai aplinkai nekenksmingus ir sveikus gaminius, kurie pakeistų biologiškai neskaidomus cheminius gaminius. EP pripažįsta, kad nedidelio masto ir decentralizuotas specialių augalų auginimas daugumai ūkininkų gali būti labai veiksmingas ir pelningas. Europos Parlamentas taip pat pabrėžė žemės ūkio galimybes auginti vaistinius augalus, iš kurių būtų gaminami vaistai ir kiti gaminiai, tinkami naudoti sveikatos pramonėje kaip sveikatos apsaugos priemonės.

¹ 2008 m. gegužės 22 d. dokumentai A6-0147/2008, T6-0235/2008, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5608682.

² 2006 m. gegužės 11 d. dokumentai A6-0290/2006, T6-0417/2006, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5319032.

Europos Parlamentas taip pat pabrėžė galimybę žemės ūkio atliekas naudoti šilumos, vėsinimo ir elektros energijai gaminti taikant ekonominiu ir aplinkos apsaugos požiūriu veiksmingus metodus.

Turbūt taip pat verta paminėti, kad prieš teisėkūros procedūrą Europos Parlamento Žemės ūkio ir kaimo plėtros komitetas paprašė teminio skyriaus atlikti tyrimą dėl ne maistui skirtų augalų¹.

Nuoroda²: pranešimas savo iniciatyva (INI(2004) 2259).

Pranešėjas: Neil Parish (PPE-DE, Jungtinė Karalystė).

5.10. Biotechnologijos: Europos žemės ūkio perspektyvos ir uždaviniai

2007 m. sausio 24 d. komitetas patvirtino Kyösti Virrankoski pranešimą savo iniciatyva. Pranešime Komisija ir Taryba raginamos imtis daugiau veiksmų, tačiau atsargiai vertinti genetiškai modifikuoti (GM) augalai ir norėta aiškesnio teisinio reguliavimo šioje srityje.

Apskritai komitetas paskatino ES pastangas vystyti biotechnologijas, atsižvelgiant į tai, kad jos palengvina tvarių gamybos metodų plėtrą, užtikrina didesnę derlių, aukštesnės kokybės ir įvairesnių produktų gamybą, naudojant mažiau nitratų ir kitų trąšų ir taip padedant apsaugoti aplinką ir žmonių sveikatą.

Komitetas taip pat pabrėžė, kad biotechnologijų plėtojimas gali turėti ir kitų teigiamų padarinių, pvz., paskatinti visiškai naujų produktų gamybą, pvz., oraliųjų vakcinų, taip pat ekologiškesnių energijos išteklių, kaip antai biomasės, biodujų ir biodegalų gamybą.

Tokiomis aplinkybėmis pranešime Komisija paraginta sudaryti bendrą aukšto lygio Komisijos, Tarybos ir Europos Parlamento ir visų suinteresuotųjų asmenų atstovų grupę, kad būtų galima parengti ES biotechnologijų ir žemės ūkio strategiją.

Kalbant apie teisinį pagrindą, komitetas išreiškė paramą dabartiniam prevenciniam požiūriui į naujų biotechnologinių produktų patvirtinimą.

Nuoroda³: pranešimas savo iniciatyva (INI(2006) 2059).

Pranešėjas: Kyösti Virrankoski (ALDE, Suomija).

¹Dipartimento di Economia ed Ingegneria Agrarie (DEIAGRA), Università di Bologna, „[Maisto ir ne maisto paskirties augalų konkurencija energijos srityje: padariniai žemės ūkio struktūroms ir žemės naudojimui](#)“, Europos Parlamentas, 2008 m.

² 2006 m. kovo 23 d. dokumentai A6-0040/2006, T6-0116/2006, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5217932.

³ 2007 m. gegužės 21 d. dokumentas A6-0032/2007, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5319532.

6. ŽUVININKYSTĖ

6.1. Žuvininkystės sektoriaus krizė

Europos Parlamentui nuo pat šeštosios kadencijos pradžios nerimą kelia žuvininkystės sektorių ištikusi ekonominė krizė. Visų pirma Europos Parlamentas sprendė kuro kainų padidėjimo įtaką.

2005 m. Europos Parlamentas priėmė pranešimą,¹ kurį parengė David Casa (PPE-DE, Malta), dėl **Europos žuvininkystės fondo (EŽF)**. Priimti pakeitimai buvo daugiausia susiję su nuolatinio laivų žvejybos veiklos nutraukimu ir žvejybos įrangos finansavimu bei investavimu į akvakultūrą. Pagrindiniai pranešimo aspektai:

Europos Parlamentas norėjo išplėsti **laivų žvejybos veiklos nutraukimo politikos** taikymo sritį. Jis taip pat pasiūlė leisti iš EŽF mokėti vienkartinės išmokas atitinkamų laivų įguloms.

Valstybės narės gali išmokėti vienkartinę kompensaciją laivų savininkams ir žvejams pagal jūrų ekosistemos apsaugos planus, jei dėl to sumažėja žvejybos pajėgumai.

Gali būti teikiama pagalba laivų pritaikymui, siekiant didinti saugumą laive, gerinti darbo ir gyvenimo sąlygas, įskaitant variklio keitimą saugumo, kuro taupymo ar poveikio aplinkai mažinimo sumetimais, su sąlyga, kad nepadidėja visų kategorijų žvejybos laivų žvejybos pajėgumai. Ypatingas dėmesys skirtas mažesniems ir senesniems laivams.

Europos Parlamentas pasiūlė naujų nuostatų dėl viešosios pagalbos laivyno atnaujinimui atokiausiuose regionuose.

Europos Parlamentas pageidavo, kad EŽF investicijos apimtų visas akvakultūros gamybos grandinės dalis, įskaitant naujų įrenginių konstravimą ir esamų įrenginių, skirtų rinkoje itin perspektyvioms rūšims, papildymą bei atnaujinimą, jei tik jos techniškai ir finansiškai pagrįstos ir nesukuria perteklinių gamybos pajėgumų.

Dėl tvarios pakrančių žvejybos rajonų plėtros EP atmetė EŽF finansavimo apribojimus daugiau kaip 100 000 gyventojų turinčiose zonose.

Nuoroda: 2004 m. liepos 14 d. COM(2004) 497.

Pranešėjas: David Casa (PPE-DE, Malta).

2006 m. EP priėmė pranešimą savo iniciatyva², kurį parengė Sean Ó Neachtain (UEN, Airija), dėl nesaugios **pakrančių žvejybos** padėties. Pranešime pabrėžtas „gyvybiškai svarbus“ sektoriaus indėlis į vietos ekonomiką ir į pakrančių bendruomenių socialinės struktūros palaikymą. Žuvininkystės komiteto prašymu B teminis skyrius iš anksto atliko tyrimą šiuo klausimu³.

EP paragino ES lygmeniu bendrai apibrėžti pakrančių žvejybą. Komisija paraginta siūlyti būdus visoje ES suderinti pakrančių žvejybos duomenis.

¹ T6-0282/2005, Oficialusis leidinys C 157, 2006 7 6, p. 0097-0324 E, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5188932.

² 2006 m. birželio 15 d. dokumentas T6-0276/2006, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5219262.

³ Centro Tecnológico del Mar – Fundación CETMAR, Ispanija, „[Pakrančių žvejyba ir sunkumai, su kuriais susiduria pakrančių žvejai](#)“, Europos Parlamentas, 2005 m.

Be kitų rekomendacijų, pranešime Komisija raginama finansuoti pakrančių žvejybos laivų atnaujinimą, siūlyti specialias švietimo ir mokymo programas. Jis taip pat pageidavo, kad būtų labiau pripažintas moterų vaidmuo pakrančių žvejybos sektoriuje ir kad būtų užtikrintos jų ekonominės ir socialinės teisės.

Nuoroda: su teisės aktų leidyba nesusijęs pranešimas.

Pranešėjas: Sean Ó Neachtain (UEN, Airija).

2006 m. Europos Parlamentas taip pat priėmė rezoliuciją¹, grindžiamą Pedro Guerreiro (GUE/NGL, PT) pranešimu savo iniciatyva, reaguodamas į Komisijos komunikatą **dėl žvejybos pramonės ekonominės padėties pagerinimo**. Pranešime apgailestauta, kad Komisijos dokumente „per mažai ambicijų“. Europos Parlamento Žuvininkystės komitetas dar anksčiau paprašė B teminio skyriaus atlikti tyrimą šiuo klausimu².

Nuoroda: 2006 m. kovo 9 d. dokumentas COM(2006) 0103.

Pranešėjas: Pedro Guerreiro (GUE/NGL, Portugalija).

EP kritikavo, kad siūlomos priemonės neapima tikro socialinio ir ekonominio aspekto ir jomis neatsižvelgiama į „jų įgyvendinimo pasekmes laivų įguloms“. EP apgailestavo, kad sanavimo ir restruktūrizavimo pagalbos srityje Komisija toliau blokavo galimybę skirti kompensacines išmokas ir pagalbą veikalai. Todėl EP pabrėžė, kad reikia įsteigti garantinį fondą, kuriame finansiškai dalyvautų Bendrija, siekiant stabilizuoti kuro kainas, skiriant atitinkamoms žvejybos įmonėms pereinamojo laikotarpio kompensacines išmokas.

Dėl vidutinės trukmės ir ilgalaikių priemonių EP pabrėžė, kad EŽF būtina toliau teikti pagalbą žvejybos laivyno atnaujinimui, visų pirma variklių pakeitimui, tai ypač taikytina smulkiajai pakrančių žvejybai, taip pat nebesaugių senesnių kaip 20 metų laivų pakeitimui.

Komisija taip pat paraginta pripažinti ypatingą smulkiosios pakrančių žvejybos ir ne pramoninės žvejybos pobūdį BŽP bei pateikti pasiūlymą dėl Bendrijos paramos programos, skirtos įveikti konkrečius sunkumus, kurių patiria šis pramonės segmentas.

EP pakartojo savo prašymą Komisijai ištirti kitų veiksnių nei žvejyba poveikį jūros aplinkai, pvz., pakrančių taršą ir taršą atviruosiuose vandenyse, pramoninius ir žemės ūkio nutekamuosius vandenį, dugno gilinimą ir jūros transportą, ir taip papildyti dabartinius valdymo metodus. Galiausiai EP pabrėžė, kad ypač svarbu pasiekti socialinės ir ekonominės padėties bei aplinkos tausojimo pusiausvyrą, pabrėždamas poreikį įgyvendinti subsidijų ar kompensacijų mechanizmą išteklių atkūrimo planų ar kitų priemonių ekonominių ir socialinių padarinių paveiktiems žvejams, siekiant labiau apsaugoti ekosistemas, visų pirma mažiau palankiuose regionuose.

2007 m. Europos Parlamentas priėmė rezoliuciją³ remdamasis Pedro Guerreiro (GUE/NGL, PT) parengtu pranešimu savo iniciatyva, po to, kai buvo pateikta Komisijos ataskaita dėl **bendro žuvininkystės ir akvakultūros produktų rinkų organizavimo (BRO)** įgyvendinimo. Teminio skyriaus paprašyta atlikti išsamius tyrimus šiuo klausimu⁴.

¹ 2006 m. rugsėjo 28 d. dokumentas T6-0390/2006, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5341542.

² LEI B.V., „Naftos kainos padidėjimo poveikis Europos žuvininkystės sektoriui“, Europos Parlamentas, 2006.

³ 2007 m. gruodžio 12 d. dokumentas T6-0606/2007, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5484592.

⁴ Jesús Iborra Martín, Struktūrinės ir sanglaudos teminis skyrius, „Bendro žuvininkystės produktu rinkos organizavimo reforma (2000 m.)“, Europos Parlamentas, 2007 m.; Jesús Iborra Martín, B teminis skyrius:

Nuoroda: 2006 m. rugsėjo 29 d. dokumentas COM(2006) 558 galutinis.

Pranešėjas: Pedro Guerreiro (GUE/NGL, Portugalija).

Europos Parlamentas pabrėžė, kad reikia skubiai ir išsamiai persvarstyti BRO, siekiant užtikrinti sektoriaus pajamas, rinkos stabilumą, pagerinti žuvininkystės produktų pateikimą į rinką ir padidinti sukuriama papildoma nauda. Komisijos paprašyta pateikti komunikatą dėl gairių ir pasiūlymą dėl BRO persvarstymo.

Europos Parlamentas pabrėžė poreikį padidinti BRO finansines lėšas, siekiant sudaryti galimybę užtikrinti pakankamą žuvininkystės sektoriaus poreikius atitinkantį Bendrijos finansavimą. Rezoliucijoje pabrėžta, kad dabartiniams intervenciniams mechanizmomis būdinga didelė koncentracija, ir Komisija paraginta įvertinti, ar šios priemonės tinkamiausios ir ar jos pakankamai lanksčios tenkinti valstybių narių gamybos ir pardavimo įmonių poreikius tam, kad žuvis būtų parduodamos pelningiau ir būtų užtikrintos tinkamos gamintojų pajamos.

Europos Parlamentas nurodė, kad kompensacinės išmokos už tunus mokėjimo laikotarpis turėtų būti pratęstas, ir paragino Komisiją pradėti taikyti kompensacinę išmoką už sardines, kaip jau siūlyta.

Europos Parlamentas pabrėžė produktų ženklavimo ir teisingos informacijos pateikimo vartotojams svarbą. Komerciniai ženklai, visų pirma importuojamų produktų, turi būti atidžiai tikrinami siekiant, kad jie neklaidintų vartotojų. Komisijos paprašyta paspartinti ekologinio žuvininkystės produktų ženklavimo procedūrą.

Pranešime pabrėžta būtinybė struktūriniais fondams prisidėti modernizuojant ir įrengiant gamintojams skiriamos paramos gamybai ir pardavimui infrastruktūrą, pvz., šaldymo, perdirbimo, vežimo ir pardavimo (platinimo) objektus. Jame taip pat pabrėžta, kad taikant intervencines priemones reikia atsižvelgti į žuvininkystės produktų galiojimo laiką, ir paraginta padidinti paramą siekiant geriau apdoroti žuvis laivuose, ypač paramą investicijoms į šaldymo sistemas. Europos Parlamentas toliau pabrėžė poreikį stiprinti finansinės paramos mechanizmus, skatinti pasiūlos koncentraciją, visų pirma finansuojant gamintojų organizacijas, pirmiausia smulkiosios pakrančių žvejybos ir tradicinės žvejybos srityje. Pagal veiklos programas, kurios turėtų būti pakankamai finansiškai remiamos, gamintojų organizacijoms turėtų būti užtikrinama galimybė tiesiogiai parduoti savo produktus; tai būtų būdas, kurį taikant padidėtų žuvininkystės produktų pridėtinė vertė. Europos Parlamentas taip pat paragino išlaikyti tiesioginę paramos gamintojų organizacijoms ir Bendrijos biudžeto sąsają, kartu numatant galimybę gauti papildomą paramą veiklos programoms iš valstybių narių.

Rezoliucijoje Komisija paraginta įvertinti santykių su trečiosiomis šalimis padarinius, ypač importuotų produktų poveikį pirminio pardavimo kainoms. Joje paraginta, kad Komisija būtų ryžtingesnė vertindama užsienio prekybos santykius, ypač imdamasi PPO apsaugos priemonių, kad nebūtų kliudoma Sutarties 33 straipsnyje nurodytiems tikslams. EP taip pat paprašė importuojamiems ir vidaus rinkoje parduodamiems žuvininkystės produktams taikyti tuos pačius standartus ir reikalavimus, kurie taikomi Bendrijos žuvininkystės produktams, pvz., susijusiems su ženklavimu, fitosanitarijos taisyklėmis arba minimaliu dydžiu.

2008 m. birželio mėn. Europos Parlamentas priėmė bendrą rezoliuciją¹ **dėl krizės žuvininkystės sektoriuje dėl didėjančių kuro kainų**, dėl kurios šia tema teminio skyriaus paprašyta atlikti tyrimą².

Europos Parlamento nariai išreiškė solidarumą su ES žvejais ir paragino Komisiją ir Tarybą numatyti priemones išspręsti dabartinę padėtį žuvininkystės sektoriuje. EP pabrėžė savo raginimą Komisijai persvarstyti *de minimis* taisyklę, kad pagalba būtų padidinta iki 100 000 EUR vienam laivui, o ne vienai įmonei, kad pagalbos lygis būtų panašus kaip ir kituose sektoriuose. Be to, Europos Parlamentas paragino valstybes narės paspartinti *de minimis* pagalbos lėšų išmokėjimo procedūras žuvininkystės sektoriuje.

Europos Parlamentas paprašė visose valstybėse narėse pradėti vykdyti žvejybos laivyno koregavimo planus ir teikti lėšas, kurių reikia siekiant savanoriškai pertvarkyti laivyną; šiuo tikslu:

- paragino Komisiją nustatyti labiausiai nuo krizės nukentėjusių laivyno segmentų svarbiausius kriterijus;
- mano, kad svarbu, jog būtų persvarstytos Europos žuvininkystės fondo nacionalinės veiksmų programos, siekiant tikslingiau skirstyti lėšas;
- paragino padėti atlikti vienintelį žvejybos įrangos pakeitimą, kad būtų sukurtas žvejybos būdas, kurį taikant sunaudojama mažiau kuro;
- paragino įsigyti įrangos kuro naudojimo efektyvumui gerinti.

Europos Parlamentas paprašė Komisiją pateikti pasiūlymų dėl 7 metų kompensacijos už CO₂ sumažinimą žuvininkystės sektoriuje sistema, grindžiamą dabartine kaina – 25 EUR už vieną CO₂ toną.

EP nariai taip pat paragino Komisiją paremti specialaus žuvininkystės tyrimų ir plėtros fondo, kuris finansuos projektus, skirtus alternatyviųjų energijos šaltinių tyrimams ir energijos naudojimo efektyvumo gerinimui žuvininkystės sektoriuje, kūrimui pagal Septintąją bendrąją mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros programą.

Galiausiai Europos Parlamentas paragino Komisiją parengti konkrečių pasiūlymų dėl padėties palengvinimo tose srityse, kurios labiausiai priklauso nuo žvejybos, prieš tai užsakęs Struktūrinės ir sanglaudos teminio skyriaus tyrimą, kuris atliktas pavadinimu *Regionų priklausomybė nuo žvejybos*³.

6.2. Tausiojo Viduržemio jūros žuvų išteklių naudojimo valdymo priemonės

Šiuo reglamentu siekiama reglamentuoti tausiąją žvejybą regione, pagerinant gyvųjų vandens išteklių naudojimą ir apsaugant jautrias buveines, kartu atsižvelgiant į ypatingą Viduržemio jūros smulkiosios pakrančių žvejybos pobūdį.

Penktosios kadencijos pabaigoje Europos Parlamentas blokavo šį pagrindinį reglamentą, įgyvendinant BŽP reformą. 2005 m. birželio mėn. priimdamas Carmen Fraga Estevez (PPE-

¹ 2008 m. birželio 19 d. dokumentas T6-0308/2008, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5643522.

² LEI B.V., „[Naftos kainos padidėjimo poveikis Europos žuvininkystės sektoriui](#)“, Europos Parlamentas, 2006 m.

³ Pavel Salz, Framian bv, Graeme Macfadyen, Poseidon Ltd., „[Regionų priklausomybė nuo žvejybos](#)“, Europos Parlamentas, 2007 m.

DE, ES) parengtą pranešimą¹, naujai išrinktas Europos Parlamentas pasiekė kompromisą su Komisija, kuriuo siekta pamėginti kuo greičiau išsaugoti tinkamą išteklių padėtį. Dauguma EP pakeitimų buvo susiję su tunų žvejyba, o mažiausias sugautos žuvies dydis susietas su mažiausiomis tinklo akimis ir leidžiamos žvejybos įrangos charakteristikomis.

Pakeitimai buvo dalis kompromisinio susitarimo, dėl kurio suderėjo pranešėjas ir Komisija:

- velkamųjų tinklų mažiausios tinklo akys – 40 mm iki 2006 m. gruodžio 31 d. Po to jie pakeičiami tinklais su kvadratinėmis kilpomis, kurių dydis – 40 mm žuvų kaupiamajame gale arba pagrįstu laivo savininko prašymu tinklais su rombo formos kilpomis, kurių dydis – 50 mm. Komisija iki 2010 m. birželio 30 d. pateiks Europos Parlamentui ir Tarybai šių nuostatų įgyvendinimo ataskaitą;
- draudžiama naudoti traukiamuosius tinklus didesniame kaip 1 000 m gylyje;
- mažiausias tinklo akių dydis dar sumažinamas, jei jomis gaudomos sardinės, jūrų lydekos, omarai ir jūrų liežuviai;
- turėtų būti draudžiama naudoti tralus ir hidraulinės dragas 0,5 jūrmylės atstumu nuo kranto (vietoj Komisijos pasiūlytos 1,5 jūrmylės);
- Europos Parlamentas nurodė, kad su tolimos migracijos rūšių žuvimis susijusias priemones turi nustatyti regioninės žuvininkystės organizacijos (šiuo atveju GFCM² ir ICCAT³), o ne Komisija. Taip tokios priemonės taps privalomos ir ES valstybėms narėms, ir likusioms pakrančių valstybėms ir bus išvengta žvejų diskriminacijos;
- ūdų naudojimas turi būti reguliuojamas pagal kabliukų skaičių, o ne įrankio ilgį. Paprastuosius tunus žvejojančiuose laivuose turėtų būti ne daugiau kaip 2 000 kabliukų, durklažuves žvejojančiuose laivuose – ne daugiau kaip 3 500 kabliukų ir ilgapelekčius tunus žvejojančiuose laivuose – ne daugiau kaip 5 000 kabliukų;
- kiti techniniai pakeitimai, susiję su ūdų kabliukų ilgiu tam tikroms rūšims bei dragų siauriu.

Be to, Europos Parlamentas pakeitė kai kuriuos galutinius terminus:

- Taryba iki 2005 m. (o ne iki 2004 m.) gruodžio 31 d. turėtų nustatyti saugomas teritorijas, visų pirma visiškai arba iš dalies esančias už valstybių narių teritorinių vandenų, įskaitant žvejybos veiklos rūšis, kurios gali būti uždraustos ar apribotos tokiose teritorijose;
- valstybės narės turėtų iki 2005 m. (o ne iki 2004 m.) gruodžio 31 d. nurodyti jų teritoriniuose vandenyse esančias papildomas saugomas teritorijas, kuriose žvejyba gali būti uždrausta ar apribota.

Nuoroda: 2003 m. spalio 9 d. dokumentas COM(2003) 589.

Pranešėja: Carmen Fraga Estevez (PPE-DE, Ispanija).

¹ T6-0234/2005, Oficialusis leidinys C 124, 2006 5 25, p. 0421-0527 E, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=236982.

² Bendroji Viduržemio jūros žvejybos komisija.

³ Tarptautinė Atlanto tunų apsaugos Komisija.

6.3. Išteklių atkūrimo ir valdymo planai

Išteklių valdymo ir (arba) atkūrimo planai yra svarbiausias išteklių išsaugojimo politikos elementas. Štai keli pavyzdžiai:

2007 m. lapkričio mėn. Europos Parlamentas priėmė pranešimą¹ kurį parengė Iles Braghetto (PPE-DE, Italija), dėl pasiūlymo dėl Tarybos reglamento, kuriuo nustatomas **daugiametis paprastųjų tunų išteklių rytinėje Atlanto dalyje ir Viduržemio jūroje atkūrimo planas**. Jame nepritarta nuostatai, pagal kurią leidžiama nukrypti nuo paprastųjų tunų minimalaus dydžio.

Pagrindiniai pakeitimai:

- ne vėliau kaip prieš vieną mėnesį iki tol, kol Komisijai turi būti išsiųsti laivų ir tunų gaudyklių sąrašai, valstybės narės elektroninėmis priemonėmis pateikia Komisijai žvejybos planą, kuriame nurodo laivų ir prašomų išduoti tunų gaudyklių žvejybos leidimus, skaičių, kartu pateikdamos informaciją apie numatomą žvejybos intensyvumą. Žvejybos plane nurodytas laivų ir tunų gaudyklių skaičius būtų proporcingas minėtajai valstybei narei nustatytai paprastųjų tunų kvotai;
- į sąrašą įtrauktų laivų ir gaudyklių skaičius turi atitikti žvejybos plane nurodytas žvejybos intensyvumo sąlygas ir apskaičiavimus;
- tais laikotarpiais, kai žvejyba nevyksta, žvejams (laive esančiam personalui ir laivo savininkams) iš Europos žuvininkystės fondo lėšų skiriama pinigine kompensacija;
- Europos Parlamentas išbraukė nuo 8 kg paprastųjų tunų minimalaus dydžio leidžiančią nukrypti nuostatą;
- Komisija užtikrina, kad paprastųjų tunų žvejybos veikla būtų nedelsiant nutraukta valstybėje narėje, kurioje nesilaikoma informacijos teikimo terminų.

Nuorodos: 2007 m. kovo 3 d. dokumentas COM(2007) 169.

Pranešėjas: Iles Braghetto (PPE-DE, Italija).

2005 m. balandžio mėn. Europos Parlamentas priėmė rezoliuciją², kurią parengė Rosa Miguélez Ramos (PSE, Ispanija), dėl **pietų jūrų lydekos ir norveginio omaro išteklių atkūrimo plano**. Pagrindiniai pakeitimai:

- taikant būtinas priemones šių žuvų ištekliams atkurti reikės imtis socialinių ir ekonominių priemonių siekiant mažinti žvejybos ribojimo priemonių poveikį, iš Bendrijos biudžeto skiriant užtektinai lėšų šioms klausimams spręsti;
- į planą neįtraukiama Kadiso įlanka;
- geresnis nykstančių biologinių išteklių saugumo ir žuvų mirštamumo rodiklio apibrėžimas;
- daugiau lankstumo mažinant valstybių narių žvejybos pastangas;
- ribų, kurias viršijus, žuvų būtina oficialiai sverti, padidinimas.

¹ 2007 m. lapkričio 15 d. dokumentas T6-0532/2007, Oficialusis leidinys L 340, 2007 12 22, p. 0008, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5474682.

² T6-0130/2005, Oficialusis leidinys C 033, 2006 2 9, p. 0495-0558 E, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=239872.

Praėjus dvejiems metams Komisija privalo Europos Parlamentui ir Tarybai pateikti šio atkūrimo plano taikymo ataskaitą, įskaitant susijusius socialinius ir ekonominius duomenis.

Nuorodos: 2003 m. gruodžio 23 d. dokumentas COM(2003) 818.

Pranešėja: Rosa Miguélez Ramos (PSE, Ispanija).

2005 m. balandžio mėn. Europos Parlamentas priėmė pranešimą¹, kurį parengė Philippe Morillon (ALDE, Prancūzija), **dėl jūrų liežuvių išteklių vakarinėje Lamanšo sąsiaurio dalyje ir Biskajos įlankoje atkūrimo.**

Europos Parlamentas galiausiai visiškai pakeitė Komisijos pasiūlymą ir nurodė, kad paskutiniiais metais jūrų liežuvių padėtis vakarinėje Lamanšo sąsiaurio dalyje ir Biskajos įlankoje stabilizavosi. Todėl vietoj atkūrimo plano reikėtų parengti valdymo planą. Jūrų liežuvių valdymo planas turi būti grindžiamas moksliniu biomasės įvertinimu, o ne žuvų mirštamumu, kaip nustatyta Komisijos pasiūlyme. Todėl valdymo plane turi būti siekiama išsaugoti jūrų liežuvių išteklius, kad biologiniai ištekliai būtų saugūs. Pagrindiniai pakeitimai buvo daugiausia susiję su BLL, svorio ribomis ir maksimalių žvejybos pastangų išbraukimu.

Nuorodos: 2003 m. gruodžio 23 d. dokumentas COM(2003) 818.

Pranešėjas: Philippe Morillon (ALDE, Prancūzija).

2005 m. gegužės mėn. Europos Parlamentas priėmė rezoliuciją², kurią parengė Albert Jan Maat (PPE-DE, Nyderlandai), dėl **upinių ungurių išteklių atkūrimo plano.**

Be savo pasiūlytų pakeitimų, Europos Parlamentas siekė pakeisti Komisijos kiekvieno mėnesio pirmųjų 15 dienų žvejybos draudimo idėją alternatyvia priemone – sutrumpinti žvejybos sezoną, „norint per pusę sumažinti žvejybos intensyvumą“.

Pranešime paraginta taikyti „specialiąsias priemones, kuriomis siekiama užtikrinti paleistų stiklinių unguriukų skaičiaus didėjimą“ ir imtasi spręsti didelio masto stiklinių unguriukų eksporto keliamas problemas. Jame taip pat nurodyta, kad valstybės narės turėtų imtis „papildomų priemonių, siekdamas kiek galima labiau išvengti kliudymo natūraliai stiklinių unguriukų migracijai nustatytais laikotarpiais“, ir ES paraginta remti „pagalbos priemonės statant ir (arba) pritaikant kliūčių nugalėjimo mechanizmus taip, kad nekiltų sunkumų migruojantiems upiniams unguriams“. EP taip pat pasiūlė naują nuostatą, kuria būtų nustatoma papildoma stiklinių unguriukų apsauga ir nustatomos tam tikros trumpesnių nei 12 cm ungurių žvejybos sąlygos.

Dabar ES finansuoja tris mokslinių tyrimų programas:

- Ungurių populiacijos atkūrimo galimybės (angl. EELREP).
- Žvejybos ir hidroturbinų poveikis upinių ungurių populiacijai (angl. SILVEREEL).
- Tyrimas, kuriuo siekiama žiniomis grindžiamo ungurių valdymo (angl. SLIME).

Nuoroda: 2005 m. spalio 6 d. dokumentas COM(2005) 472.

¹ T6-0128/2005, Oficialusis leidinys C 033, 2006 2 9, p. 0495-0540 E, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=239882.

² 2006 m. gegužės 16 d. dokumentas T6-0200/2006, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5279452.

Pranešėjas: Albert Jan Maat (PPE-DE, Nyderlandai).

2006 m. lapkričio mėn. Europos Parlamentas priėmė rezoliuciją¹, kurią parengė Albert Jan Maat (PPE-DE, Nyderlandai), dėl **plekšnių ir jūrų liežuvių išteklių Šiaurės jūroje atkūrimo plano**.

Pagrindiniai pakeitimai:

- bendras leistinas laimikis (BLL) turėtų būti nustatytas 3 m. laikotarpiui vietoj Komisijos nustatyto vienerių metų laikotarpio;
- EP taip pat pasiūlė minimalų prevencinį kiekį tonomis kaip valdymo plano ribinę vertę vietoj procentinėmis dalimis grindžiamos sistemos, kurią siūlė Komisija;
- laikantis patvirtinto menkių išteklių plane taikyto metodo, atitinkamų rūšių žvejybai turi būti nustatytas didžiausias leistinas buvimo jūroje dienų skaičius.

Be to, Europos Parlamentas pabrėžė poreikį sumažinti galimus neigiamus plačiažiočių tinklų naudojimo padarinius ekosistemoms ir jūrų aplinkai. Todėl Komisija turėtų atlikti žvejybos plačiažiočiais tinklais poveikio ekosistemoms ir ekonomiškai, ekologiškai ir socialiai tausią žvejybos būdų tyrimą. Remiantis šiuo tyrimu, turėtų būti parengtas veiksmų planas, kuriuo būtų siekiama laipsniškai panaikinti žvejybos būdus ir priemones, turinčius neigiamo poveikio ekosistemoms ir jūrų aplinkai, teikiant pirmenybę mažesnei poveikį aplinkai darantiems žvejybos būdams ir priemonėms.

Nuorodos: 2006 m. sausio 10 d. dokumentas COM(2005) 0714.

Pranešėjas: Albert Jan Maat (PPE-DE, Nyderlandai).

2008 m. gegužės mėn. Europos Parlamentas priėmė pranešimą², kurį parengė Rosa Miguélez Ramos (PSE, Ispanija), dėl **giliavandenių žuvų išteklių valdymo**. Prieš tai B teminis skyrius sudarė parengiamąją darbo grupę šiuo klausimu, kuri atliko keturis nepriklausomus tyrimus³.

Europos Parlamentas pažymėjo, kad prieš imantis naujų valdymo priemonių reikėtų išnagrinėti, dėl kokių priežasčių netaikomos esamos priemonės, kodėl valstybės narės nevykdo savo prievolių arba vykdo jas pavėluotai, arba naudoja skirtingą metodiką. Jis ragina Komisiją, valstybės nares ir žuvininkystės pramonės atstovus šalinti esamus trūkumus, kad žvejybos intensyvumo kontrolės priemonės būtų galima pritaikyti kiekvienam žvejybos būdui, ir pripažino, kad žvejojant giliavandenes žuvis naudojami įvairūs būdai.

EP atkreipė Komisijos dėmesį į tai, kad kiekvienos rūšies žuvų, kurios laikomos giliavandenėmis, ištekliai turi būti naudojami laikantis atsargumo, o nustatant BLL reikia remtis tiksliais mokslinių tyrimų duomenimis. Jis taip pat pabrėžė derinimo su įvairiomis regioninėmis žvejybos organizacijomis (RŽO) poreikį, siekiant, kad visi apribojimai būtų taikomi visų susitariančiųjų šalių žvejams, ir taip būtų išvengta nevienodo požiūrio.

¹ T6-0383/2006, Oficialusis leidinys L 070, 2008 3 14, p. 0024, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5304162.

² 2008 m. gegužės 8 d. dokumentas T6-0196/2008, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5484602.

³ Dėl darbo grupės dokumentų žr. Antoine Dosdat, Pascal Lorange, Ifremer, France, Philip A. Large, CEFAS, Lowestoft, Matthew Gianni, IUCN, „Giliavandenių žuvų išteklių valdymas“, Europos Parlamentas, 2007 m.

Europos Parlamentas pabrėžė, kad svarbu pradėti drausti giliavandenių žuvų žvejybos sektoriui išmesti atgal į jūrą žuvis, nes tuomet mokslininkai galėtų atlikti tikslesnius iškraunamų žuvų, kurių daugelis nevalgomos, rūšių tyrimus. Komisija turėtų diferencijuoti žvejybos intensyvumą pagal tai, ką siekiama sužvejoti ir atsitiktinai pagaunamas žuvis, kartu griežtinti stebėjimo ir kontrolės procedūras.

Komisijos paprašyta:

- atlikti giliavandenių žuvų žvejybos socialinį ir ekonominį vertinimą bei ištirti galimą pakartotinio žvejybos intensyvumo sumažinimo poveikį sektoriui, taip pat tolesnio žuvų išteklių, nuo kurių priklausomas žvejybos sektorius, išsekvojimo poveikį;
- pateikti naujų programų moksliniams duomenims rinkti;
- gerinti stebėjimo ir kontrolės procedūras valstybėse narėse;
- užtikrinti, kad būtų įgyvendinami ir galbūt tobulinami esami tarptautiniai susitarimai, susiję su giliavandenių rūšių žuvų žvejyba.

Nuorodos: 2007 m. sausio 29 d. dokumentas COM(2007) 0030.

Pranešėja: Rosa Miguélez Ramos (PSE, Ispanija).

6.4. Tausiosios ES žuvininkystės įgyvendinimas taikant didžiausio tausiąją žvejybą užtikrinančio laimikio principą (angl. MSY)

2007 m. rugsėjo mėn. Europos Parlamentas priėmė pranešimą savo iniciatyva¹, kurį parengė Carmen Fraga Estevez (PPE-DE, Ispanija), dėl **didžiausio tausiąją žvejybą užtikrinančio laimikio (angl. MSY) principo įgyvendinimo**. Europos Parlamentas manė, kad taikant Bendrijos žuvininkystės išsaugojimo ir valdymo sistemą, grindžiamą BLL ir kvotomis, nebuvo pasiekta racionalaus išteklių naudojimo, priešingai, dėl sistemos griežtumo ir dėl to, kad pagal ją buvo atsižvelgiama į politinius, o ne į biologinius nurodymus, racionalus valdymas nebuvo plėtojamas, buvo sunkiau kontroliuoti ir padidėjo išmetamų žuvų kiekis.

Europos Parlamentas pabrėžė būtinybę, kad visos būsimos dabartinės Bendrijos žuvininkystės išsaugojimo ir valdymo sistemos keitimo priemonės būtų suderintos su žvejais ir pagrįstos žuvininkystės moksliniais tyrimais. EP nariai paprašė didinti žuvininkystės mokslinių tyrimų finansavimą pagal Septintąją bendrąją mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros programą, kad remiantis šiais tyrimais būtų galima patobulinti Bendrijos žuvininkystės išsaugojimo sistemą, pvz., kuriant žuvininkystės valdymo teorinius modelius ir juos taikant, išsamiau analizuojant išteklių būklę, natūralias ir kitokio pobūdžio rūšių tarpusavio sąveikos pasekmes, taip pat tobulinant žvejybos priemones.

Europos Parlamentas atkreipė dėmesį į Komisijos ketinimą pasiekti šiuos tikslus ėmus taikyti MSY principą kaip referencinę vertę valdant žvejybą, tačiau pažymėjo, kad mokslo bendruomenės dauguma klasikinį MSY modelį laiko atgyvenusiu, nes yra kitų naujoviškų būdų, pagal kuriuos atsižvelgiama į visą ekosistemą, į su aplinka susijusius aspektus, populiacijų ryšį ir į ekonominius bei socialinius aspektus. Sukurti nauji, kompiuterine žvejybos simuliacija paremti metodai, kuriais palaikomas MSY modelis, nors to ir nėra specialiai siekiama. Taikant šiuos metodus deramai atsižvelgiama į nenumatytus atvejus,

¹ 2007 m. rugsėjo 6 d. dokumentas T6-0382/2007, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5386052.

aplinkos veiksnius ir galimą rūšių sąveiką, o išplėtus jų taikymo sritį galėtų būti atsižvelgiama ir į konkrečius socialinius bei ekonominius veiksnius.

Europos Parlamentas atkreipė dėmesį į sunkumus taikant MSY modelį vykdant keleto rūšių žvejybą, kuri vyrauja ES. Todėl jis apgailestavo, kad Komisijos komunikate šie konkretūs aspektai neanalizuoti ir nepateikta su jais susijusių sprendimų bei išsamesnio MSY modelio taikymo vertinimo apskritai, neaptariami šio modelio trūkumai ir taikymo ypatybės bei rizika, kuri galėtų kilti dėl minėtųjų modelio trūkumų. EP ypač apgailestavo, kad nepateikiama MSY modelio raidos analizė ir neaptariami galimų įvairių koncepcijų privalumai. Todėl, jo manymu, pasiūlymas imti taikyti MSY modelį nėra pakankamai parengtas, reikėtų labiau ir geriau įsigilinti į Bendrijos išteklių apsaugos ir valdymo politikos problemas, trūkumus ir tikslus, kad pasitelkus politinę valią būtų galima patvirtinti tinkamas priemones siekiant būtinų dabartinės BŽP pokyčių.

Europos Parlamentas reiškė susirūpinimą, kad siekiant plataus užmojo tikslo – laikantis BŽP keisti išteklių apsaugos ir valdymo sistemos koncepciją – nesinaudojama proga nustatyti aiškią priegios prie išteklių sistemą ir kad vis dar sutampa BLL ir kvotų bei žvejybos intensyvumo sistemos. Komisija buvo skatinama nepraleisti šios progos nustatyti priegios prie išteklių sistemą, kuri padėtų tausoti išteklius ir mažinti išmetamų žuvų kiekį, supaprastinti technines priemones, pašalinti su ištekliais susijusią diskriminaciją ir per daug negailestingą konkurenciją, suteikti sektoriui daugiau lankstumo ir padidinti jo konkurencingumą. Darant bet kurį valdymo sistemos pakeitimą būtina numatyti tinkamų ir pakankamų finansinių kompensavimo priemonių, todėl reikia atlikti galutinio pasiūlymo socialinio ir ekonominio poveikio tyrimą.

Europos Parlamentas paragino palaipsniui imti taikyti sistemą, kuri galėtų išsirutulioti į žvejybos politiką, kurią vykdant būtų kuo labiau atsižvelgiama į biologinius atkuriamų išteklių pajėgumus siekiant, kad Bendrijos tausioji žvejyba greičiau taptų garantija. Galiausiai būtų nustatyta stabili priegios prie išteklių sistema, kurioje bendras sugauti leidžiamas kiekis ir kvotos galėtų būti keičiami tik tam tikrais atvejais ir pusiau automatiškai, o ne kiekvienais metais ir taikant kriterijus, kurie nėra vien moksliniai.

Nuorodos: 2006 m. liepos 4 d. dokumentas COM(2006) 360.

Pranešėja: Carmen Fraga Estevez (PPE-DE, Ispanija).

6.5. Nepageidaujamos priegaudos sumažinimo ir jos išmetimo į jūrą panaikinimo Europos žvejyboje politika

2008 m. sausio mėn. Europos Parlamentas priėmė pranešimą¹, kurį parengė Carl Schlyter (Verts/ALE, Švedija), dėl nepageidaujamos priegaudos sumažinimo ir jos išmetimo į jūrą panaikinimo Europos žvejyboje politikos.

Pranešime pabrėžta, kad nepageidaujama priegauda ir išmetimas atgal į jūrą yra didelė ekologinė ir ekonominė problema, nes, viena vertus, tai trikdo kai kurių ekosistemų pusiausvyrą, ir, kita vertus, nustatyta, kad jie yra pagrindinė išteklių, kartais turinčių didelę komercinę vertę, pvz., menkių, išsekimo priežastis. Išmetimo atgal į jūrą mažinimo programos turi būti visiškai integruotos į bendrą Bendrijos tausiojo žuvininkystės valdymo politiką.

¹ 2008 m. sausio 31 d. dokumentas T6-0034/2008, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5484622.

Europos Parlamentas nurodė kelias galimybes:

- selektyvesnius žvejybos įrankius naudojantiems laivams leisti jūroje praleisti daugiau dienų arba pailginti leistiną žvejybos laiką;
- selektyvius žvejybos įrankius naudojančius laivus lengvatine tvarka įleisti į žvejybos rajonus, į kuriuos neįleidžiami selektyvių žvejybos įrankių nenaudojantys laivai;
- selektyvesnius žvejybos įrankius naudojantiems laivams leisti žvejoti tuo metu, kai tai draudžiama kitiems.

Europos Parlamentas nurodė, kad pramonės veikėjai reaguotų palankiau ir veiksmingiau, jei būtų derinamos teigiamos ir neigiamos paskatos. Jo manymu, draudimas išmesti žuvis turėtų būti taikomas tik išbandžius kitas neigiamas paskatas. Rezoliucijoje nurodoma, kad racionaliausiai tęsti darbus įmanoma parinkus keletą bandomųjų žvejybos būdų atsižvelgiant į išmestų žuvų kiekį arba į konkrečių rūšių apsaugos padėtį.

Rezoliucijoje pabrėžta, kad jeigu išmesti žuvis bus draudžiama tik žvejojant tam tikrais būdais, siekiant išvengti neigiamų paskatų, pvz., smulkių žuvų rinkos arba be kvotų sugautos žuvies rinkos sukūrimo, tokia žuvimi neturėtų būti leidžiama prekiauti jokiomis aplinkybėmis. Žvejybos laivams galima būtų kompensuoti išlaidas, patirtas atgabenant į krantą tai, ką jie būtų turėję išmesti. Tokia žuvis galėtų būti naudojama žuvų miltų ir žuvų taukų gamybai bet kurioje įmonėje, naudojančioje šią priemonę, finansiškai prisidedant prie regioninio kompensacinio fondo.

Galiausiai Europos Parlamentas pabrėžė, kad kad viena iš pagrindinių žuvų išmetimo priežasčių yra BLL reguliavimo sistemos nuostatos ir kad būtina patvirtinti priemones siekiant sustabdyti priverstinį neišvengiamai pakliuvusių leidžiamo dydžio tam tikrų rūšių žuvų išmetimą, nes trūksta šių rūšių kvotų. Priegaudos kvotos būtų įtrauktos į BLL ir visa iškrauta priegauda būtų įskaičiuota į kvotas. Jeigu tam tikrame žvejybos plote būtų viršyta priegaudos kvota, šis rajonas galėtų būti uždarytas, o jeigu būtų sugaunamas per didelis žuvų jauniklių kiekis, tai galėtų būti priežastis nedelsiant uždaryti žvejybos rajoną; šios kvotos galėtų būti laipsniškai mažinamos siekiant ir toliau skatinti gerinti žvejybos priemonių atranką.

Nuorodos: 2007 m. kovo 28 d. dokumentas COM(2007) 136.

Pranešėjas: Carl Schlyter (Verts/ALE, Švedija).

6.6. Teisėmis pagrįsto žvejybos valdymo priemonės

Europos Parlamentas priėmė pranešimą¹ dėl **teisėmis pagrįstų žvejybos valdymo priemonių**, parengtą Elspeth Attwooll (ALDE, Jungtinė Karalystė) reaguojant į Komisijos komunikatą šia tema. Prieš priimant pranešimą B teminis skyrius sudarė darbo grupę, kuri atliko keturis nepriklausomus tyrimus šiuo klausimu².

Savo pranešime Europos Parlamentas pripažįsta, kad taikomos labai įvairios sistemos ir kad vertinant apskritai daugelyje šių sistemų, jei ne visose, naudojamas tam tikros formos teisėmis pagrįstas žvejybos valdymas (angl. RBM). Valstybių narių, kurios taikė tokias sistemas, vykdyti valdymo, pagrįsto žvejybos teisių principais, eksperimentai davė daugeliu

¹ 2008 m. balandžio 10 d. dokumentas T6-0113/2008, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5484612.

² Bjørn Hersoug, Luc van Hoof ir Maud Evrard, Torbjørn Trondsen, Thórolfur Matthiasson, „[Teisėmis pagrįstas žvejybos valdymas](#)“, Europos Parlamentas, 2007 m.

aspektų labai teigiamų, rezultatų, pvz., buvo sumažinti pajėgumai. Rezoliucijoje atkreipiamas dėmesys į šio klausimo sudėtingumą ir dėl to atsirandančias kliūtis siekiant pereiti prie bendros sistemos, neatsižvelgiant į tai, ar šio tikslo būtų siekiama derinant valstybių narių praktiką, ar organizuojant valdymą Bendrijos lygmeniu, net jei šie sunkumai nėra neįveikiami. Reikėtų bent apsvarstyti galimybes įtraukti šią sistemą į BŽP, atsižvelgiant į tai, kad ją taikant būtų galima pasiekti labai teigiamų rezultatų tam tikrų Bendrijos laivynų valdymo srityje.

Tačiau Europos Parlamentas mano, kad būtina įvertinti teisėmis grindžiamų prieigos sistemų poveikį santykiniam stabilumui, turimų teisių koncentracijos laipsniui ir iš to kylantiems socialiniams ir ekonominiams padariniams, galimiems didelių įmonių pranašumams mažų įmonių ar bendruomenės žvejybos įmonių sąskaita, galimoms papildomoms išlaidoms ar pernelyg didelei savininkų teisių koncentracijai. EP pabrėžia, kad prieš pradėdant taikyti bendrą sistemą reikia spręsti šiuos susirūpinimą keliančius klausimus, pvz., svarstyti galimybę, atsižvelgiant į esamus precedencius, nustatyti leidžiamų sukaupti žvejybos teisių ribą.

EP nariai paragino Komisiją užtikrinti, kad atliekant bet kokius jos inicijuojamus tyrimus teisėmis pagrįsto žvejybos valdymo klausimu turėtų būti siekiama šių tikslų:

- pateikti išsamią informaciją apie šiuo metu valstybėse narėse taikomas valdymo sistemas ir šių sistemų analizę;
- išnagrinėti pagrindinius aspektus, susijusius su teisėmis pagrįstu žvejybos valdymu, t. y. a) kam gali būti paskirtos teisės, kam jos gali būti perduodamos ir ar šios teisės gali būti perduodamos, taip pat visus su šiais klausimais susijusius apribojimus ir b) šių teisių apimtį;
- įvertinti dabartinių valdymo sistemų veiksmingumą siekiant įgyvendinti BŽP tikslus, turint omenyje:
 - žvejybos pramonės darbuotojų pragyvenimo lygio gerinimą;
 - tvarią jūrinę aplinką;
 - nuo žuvininkystės priklausomų bendruomenių išlikimą;
 - teisių koncentraciją ir galimą darbo praradimą;
 - išnagrinėti šiuos klausimus atskirai atsižvelgiant į įvairius žvejybos būdus, taikomus ir Bendrijos vandenyse, ir už jų ribų.

Nuorodos: 2007 m. vasario 26 d. dokumentas COM(2007) 0073.

Pranešėja: Elspeth Attwooll (ALDE, Jungtinė Karalystė).

6.7. Bendrijos kovos su nelegalia, nedeklaruojama ir nereguliuojama žvejyba sistemos įgyvendinimas

2007 m. vasario mėn. Europos Parlamentas priėmė pranešimą¹, kurį parengė Marie-Hélène Aubert (Verts/ALE, Prancūzija), dėl **ES veiksmų plano, skirto kovai su nelegalia, nedeklaruojama ir nereguliuojama žvejyba, įgyvendinimo**.

Pranešime Komisija ir valstybės narės paragintos dėti dvigubai daugiau pastangų įgyvendinant 2002 m. priimtame ES veiksmų plane dėl NNN žvejybos numatytų 15 veiksmų, taip pat pateiktos veiksmų rekomendacijos. Visų pirma pranešime nurodyta, kad Komisija į savo siūlomą reglamentą turėtų įtraukti tokias priemones:

¹ 2007 m. vasario 15 d. dokumentas T6-0044/2007, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5386082.

- sudaryti Bendrijos sąrašą, į kurį būtų įtraukti NNN žvejyba besiverčiantys laivai ir į RŽVO juoduosius sąrašus įtraukti laivai;
- bendros mažiausios baudos už rimtus nusižengimus turi būti skiriamos visose valstybėse narėse ir tokios baudos turėtų būti pakankamai atgrasančios;
- visi RŽVO patvirtinti žvejybos laivų ir žuvų gabenimo laivų juodieji sąrašai, kuriuose nurodomi laivų savininkai ar operatoriai, turi būti paskelbti ir tiesiogiai įtraukti į Bendrijos teisės aktus. Šiuose sąrašuose esantiems ne ES laivams turi būti draudžiama patekti į Bendrijos uostus, išskyrus *force majeure* atvejus arba humanitarines priežastis. Visiems su ES vėliavomis plaukiojantiems laivams turi būti draudžiama nurodytiems laivams teikti paramą jūroje (degalus, atsargas, su krovimu susijusią paramą ir kt.);
- prieš laivui duodant leidimą iškrauti prekes ES uostuose ar importuoti į ES, turi būti pateiktas įrodymas, kad žuvis sugautos teisėtai.

Europos Parlamentas pasidžiaugė, kad įkurta nauja Žvejybos kontrolės agentūra (Vigas, Ispanija), ir paragino Komisiją apsvarstyti idėją įsteigti ES pakrančių apsaugos tarnybą. Be to, EP nurodė, kad Komisija turėtų užtikrinti, jog asmenys, pripažinti kaltais dėl NNN žvejybos, negautų jokios paramos arba subsidijų iš Bendrijos fondų jokios rūšies savo veiklai finansuoti.

Nuorodos: su teisės aktų leidyba nesusijęs pranešimas.

Pranešėja: Marie-Hélène Aubert (Verts/ALE, Prancūzija).

2008 m. birželio mėn. Europos Parlamentas priėmė neprivalomą pranešimą¹ dėl pasiūlymo dėl reglamento, kuriuo nustatoma Bendrijos sistema, kuria siekiama užkirsti kelią neteisėtai, nedeklaruotai ir nereglamentuojamai žvejybai (NNN žvejyba), atgrasyti nuo jos ir ją panaikinti.

Pagrindiniai pasiūlymo elementai:

- NNN žvejybą vykdančių laivų (su ES vėliava ir be) sąrašo sudarymas;
- uosto valstybės kontrolės sistema, uždraudžiant įplaukti į uostus trečiųjų šalių laivams, vykdančiams NNN žvejybą;
- draudimas importuoti NNN žvejybos metu pagautą žuvį, reikalaujant pateikti vėliavos valstybės sertifikatą, patvirtinantį, kad žuvis sugauta teisėtai;
- Bendrijos įspėjimo sistemos kūrimas, esant įtarimams, kad nustatytas NNN žvejybos atvejis;
- draudimas importuoti žuvį iš valstybių, kurios, kaip nustatyta, nesilaiko ES sistemos reikalavimų;
- išsamios nuostatos, kuriose nurodoma, kokių veiksmų reikėtų imtis kiekvienu minėtu atveju.

Nuoroda: 2007 m. spalio 17 d. dokumentas COM(2007) 0602.

Pranešėja: Marie-Hélène Aubert (Verts/ALE, Prancūzija).

¹ 2008 m. rugsėjo 29 d. dokumentas T6-0245/2008, Oficialusis leidinys L 286, 2008 10 29, p. 0001, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5548632.

6.8. Diskusijos dėl Bendrijos požiūrio į ekologinio žuvininkystės produktų ženklavimo sistemas pradėjimas

2006 m. rugsėjo mėn. Europos Parlamentas priėmė pranešimą savo iniciatyva¹, kurį parengė Carmen Fraga Estévez (PPE-DE, Ispanija), dėl Komisijos komunikato Tarybai, Europos Parlamentui ir Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui, kuriuo pradėdama diskusija dėl Bendrijos požiūrio į **ekologinio žuvininkystės produktų ženklavimo sistemas**.

Pranešime EP nariai apgailestavo, kad Komisija šį komunikatą pateikė vėlai ir tai leido be jokios kontrolės paplsti privačioms ekologinio ženklavimo etiketėms ir atsirasti vartotojų ir gamintojų nepasitikėjimui bei sumaiščiai. Pranešime taip pat apgailestauta, kad komunikate Komisija užsibrėžė nepakankamai aukštus siekius ir klausimai neišspręsti tinkamai.

Europos Parlamentas paragino Komisiją per šešis mėnesius pateikti komunikatą dėl minimalių reikalavimų ir gairių, kuriuos turi atitikti Bendrijos žuvininkystės produktų ekologinio ženklavimo sistema, atsižvelgiant į tarptautinius kriterijus, ypač į tuos, kuriuos nustatė MŽŪO, siekiant užtikrinti, kad sistema atitiktų ir MŽŪO elgesio kodeksą, ir kitų tarptautinių organizacijų, pvz., JTO ir PPO, rezoliucijų nuostatas. Sistema turėtų būti plėtojama Komisijos, kuri turėtų nustatyti sistemos veikimo taisykles ir užtikrinti specializuotų akreditavimo ir sertifikavimo institucijų, užtikrinančių tinkamą proceso eigą, savarankiškumą, taip pat etiketėse nurodytų teiginių patikimumą.

Nuorodos: 2005 m. birželio 29 d. dokumentas COM(2005) 0275.

Pranešėja: Carmen Fraga Estévez (PPE-DE, Ispanija).

6.9. Jūrų ekosistemų atviroje jūroje apsauga nuo dugniniais žvejojimo įrankiais daromo neigiamo poveikio

2008 m. birželio mėn. Europos Parlamentas priėmė pranešimą², kurį parengė Duarte Freitas (PPE-DE, PT), dėl pažeidžiamų jūrų ekosistemų atviroje jūroje apsaugos nuo dugniniais žvejojimo įrankiais daromo neigiamo poveikio. Teminio skyriaus paprašyta atlikti tyrimą šia tema³. Pagrindiniai pranešime pateikti pakeitimai:

Europos Parlamentas išbraukė draudimą naudoti dugninius įrankius didesniame kaip 1 000 m gylyje;

reglamente turi būti atsižvelgiama į MŽŪO patvirtintas tarptautines gaires, reglamentuojančias giliavandenės žvejojimo atvirose jūrose valdymą;

Europos Parlamentas iš dalies pakeitė „pažeidžiamos jūrų ekosistemos“ ir „dugninių įrankių“ apibrėžtis. Prašymai išduoti specialų žvejojimo leidimą: pateikiami tik kartu su detaliu žvejojimo planu;

¹ 2006 m. rugsėjo 7 d. dokumentas T6-0347/2006, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5281692.

² 2008 m. liepos 15 d. dokumentas T6-0246/2008, Oficialusis leidinys L 201, 2008 7 30, p. 0008, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5548842.

³ Jose Franco, AZTI TECNALIA, „Žvejojimo įrankių poveikis aplinkai ir socialinės bei ekonominės (pa)keitimo ar uždraudimo pasekmės“, Europos Parlamentas, 2007 m.

jei labai sunku nustatyti, ar iš tiesų aptikta pažeidžiama jūrų ekosistema, rajonas laikomas pažeidžiama jūrų sistema, kol bus surinkta pakankamai tai paneigiančių įrodymų;

Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai iki 2009 m. birželio 30 d. (o ne iki 2010 m. birželio 30 d.) pateikia šio reglamento įgyvendinimo ataskaitą.

Nuoroda: 2007 m. spalio 17 d. dokumentas COM(2007) 0605.

Pranešėjas: Duarte Freitas (PPE-DE, Portugalija).

6.10. Valstybių narių akvakultūros statistikos pateikimas

2008 m. sausio mėn. Europos Parlamentas priėmė pranešimą¹, kurį parengė Philippe Morillon (ALDE, FR), pagal **bendro sprendimo procedūrą**, dėl **valstybių narių akvakultūros statistikos pakeitimo**. Europos Parlamentas pažymėjo, kad dėl didėjančios žuvidžių ir veisyklų svarbos akvakultūrai reikalingi išsamūs duomenys siekiant deramai stebėti ir valdyti šį sektorių vadovaujantis BŽP. Pagrindiniai pakeitimai:

- reglamente valstybėms narėms turėtų būti numatytas pereinamasis laikotarpis, kuris truktų iki trejų metų;
- pritaikytos „akvakultūros“, „gamtoje sugautos akvakultūros“ ir „produkcijos“ apibrėžtys (įskaitant parduodamą žuvidžių ir veisyklų produkciją);
- valstybės narės naudoja (ne „gali“ naudoti) tyrimus arba kitus statistiškai patvirtintus metodus, kurie apimtų mažiausiai 90 % visos gamybos apimties, išskyrus valstybes nares, kurių visa metinė produkcija yra mažesnė kaip 1 000 tonų (vietoj 500 tonų);
- valstybės narės nurodo produkciją pagal rūšis, išskyrus produkciją, kuri neviršija 500 tonų ir nesudaro daugiau kaip 5 % produkcijos pagal kiekį valstybėje narėje svorio;
- duomenys apima: 1) kiekvienos akvakultūros rūšies metinę produkciją (kiekį ir vieneto vertę); 2) gamtoje sugautos akvakultūros metinį papildymą (kiekį ir vieneto vertę); 3) žuvidžių ir veisyklų metinę produkciją;
- valstybės narės teikia duomenis Eurostatui per dvylika mėnesių (vietoj devynių) nuo ataskaitinių kalendorinių metų pabaigos. Pirmieji ataskaitiniai metai yra 2008 m. (o ne 2007);
- Komisija kas trejus metus teikia Europos Parlamentui ir Tarybai statistikos, kaupiamos vadovaujantis šiuo reglamentu, ir, visų pirma, jos svarbos ir kokybės vertinimo ataskaitą. Tokioje ataskaitoje taip pat nagrinėjamas statistinių duomenų rinkimo ir sudarymo sistemos ekonomiškumas ir pateikiami geriausi pavyzdžiai, kaip sumažinti valstybių narių darbo krūvį ir sustiprinti duomenų kokybės naudą.

Nuoroda: 2006 m. gruodžio 22 d. dokumentas COM(2006) 0864.

Pranešėjas: Philippe Morillon (ALDE, Prancūzija).

¹ 2008 m. liepos 9 d. dokumentas T6-0027/2008, Oficialusis leidinys L 218, 2008 8 13, p. 0001, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5428882.

7. KULTŪRA, ŠVIETIMAS IR MOKYMAS, ŽINIASKLAIDA, KALBOS, JAUNIMAS, SPORTAS IR KOMUNIKACIJA

7.1. Kultūra

Parlamentas mano, kad Europos integracija turėtų būti grindžiama kultūros vertybėmis. Todėl jis visuomet buvo ypač suinteresuotas skatinti Europos bendradarbiavimą kultūros sektoriuje. Parlamento kultūros srities iniciatyvos apima labai įvairias sritis: menininkų teises, kultūros paveldą ir kultūrų dialogą.

7.1.1. Darbas kultūros sektoriuje ir jo plėtros galimybės

Europos Parlamentas labai svarbiu laiko tarpvalstybinį judumą. 2006 m. rezoliucijoje dėl menininkų socialinės apsaugos statuso Parlamentas pabrėžė, jog judiems menininkams reikia reguliavimo sistemos, kuri padėtų spręsti mokesčių ir socialinės apsaugos problemas. Prieš tai Kultūros ir švietimo komitetas paprašė teminio skyriaus atlikti *Menininkų judumo ir socialinės apsaugos* tyrimą, kuriame nurodomos kelios kliūtys, su kuriomis susiduria skirtingose šalyse dirbantys menininkai gaudami nedarbingumo išmokas ir senatvės pensiją¹.

EP paprašius, Taryba susitarė dėl darbo plano kultūros srityje, įskaitant tikslą gerinti judžių menininkų reguliavimo sąlygas. Po to Parlamentas rėmė bandomąjį projektą „Menininkų judumas“, pagal kurį metiniame ES biudžete numatoma skirti 1,5 mln. EUR tyrimams, bendriesiems veiksams ir keitimais gerąja patirtimi remiantis judiems menininkams nustatyti teisiniu pagrindu.

Taikant bendro sprendimo procedūrą kultūros programai, kuria, be kita ko, siekiama skatinti tarpvalstybinį kultūros darbuotojų judumą, EP prašė padidinti kultūros sektoriaus finansavimą.

Neseniai pateiktame Parlamento pranešime dėl kultūros pramonės raginama sukurti specialios paskirties grupę uždaviniams, susijusiems su kultūra ir kūrybos ekonomika spręsti, priimti tokios pramonės rėmimo programą, mažinti PVM ir daugiau dėmesio skirti mokymui bei judumui. EP nariai teikia Komisijai ir valstybėms narėms konkrečių pasiūlymų, įskaitant pasiūlymus dėl naujoviškų kultūros sektoriaus finansavimo būdų.

Nuoroda: 2006 m. gruodžio 12 d. Sprendimas Nr. 1855/2006/EB².

Pranešėjai: Claire Gibault (ALDE, Prancūzija), dėl *Menininkų socialinio statuso*³; Guy Bono (PSE, Prancūzija) – „Kultūros pramonės“⁴.

7.1.2. Žmonių supažindinimas su bendru Europos paveldu

Europos Parlamentas ketina plėtoti žinias apie mūsų bendrą Europos paveldą. Vienas iš jam rūpestį keliančių dalykų yra šio paveldo apsauga. Parlamento rezoliucijoje dėl Europos kultūros darbotvarkės Komisija raginama siūlyti konkrečias programas, skirtas Europos

¹ Susanne Capiou, Ericarts, *Menininkų judumas ir socialinė apsauga*, Europos Parlamentas, 2006 m.

² OL L 372, 2006 12 27, p. 1–11, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5190192.

³ 2007 m. birželio 7 d. dokumentas T6-0236/2007, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5398742.

⁴ 2008 m. balandžio 10 d. dokumentas T6-0123/2008, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5498632.

kultūros paveldui išsaugoti. Valstybės narės taip pat reikalauja Komisijos imtis būtinų priemonių literatūros ir meno nuosavybės teisėms, ypač skaitmeninėje aplinkoje, įgyvendinti ir apsaugoti. Prieš tai Kultūros ir švietimo komitetas paprašė teminio skyriaus pateikti nepriklausomą išvadą dėl Komisijos siūlomos darbotvarkės¹.

Europos paveldo apsauga taip pat buvo pagrindinis 2005 m. rezoliucijos dėl kino pramonės paveldo rinkimo ir išsaugojimo ir 2006 m. rezoliucijos dėl Europos kultūros ir architektūros paveldo vietos lygmeniu klausimas.

Bendro Europos paveldo puoselėjimas ir šiuolaikinės kūrybos bei kultūros plėtros skatinimas yra esminė labai sėkmingos iniciatyvos Europos kultūros sostinė užduotis. 1985 m. pradėta programa Europos kultūros sostinė tapo tikru laimėjimu. Kiekvienais metais buvo išrenkamas vienas Europos miestas, kad organizuodamas įvairius kultūros reginius prisistatytų pats, supažindintų su savo istorija, paveldu ir kultūra.

Dėl ES plėtros Europos kultūros sostinės išrinkimo procedūra pertvarkyta. Nustatytos naujos taisyklės, siekiant pirmiausia įtraukti naujų valstybių narių miestus, o tada – tobulinti atrankos procesą. Savo rezoliucijoje dėl naujos procedūros Europos Parlamentas nustatė atrankos komisijos sudėtį ir įtraukė nuostatas dėl prisijungiančių valstybių. Visi pasiūlyti daliniai pakeitimai patvirtinti. Pagal naujas taisykles nuo 2009 m. kasmet paskiriamos dvi sostinės: viena iš senųjų, kita iš naujų valstybių narių.

Nuoroda:

- 2007 m. gegužės 10 d. dokumentas COM(2007) 0242.

Pranešėjas:

- Vasco Graça Moura (PPE-DE, Portugalija) – „Europos kultūros darbotvarkė“².

Nuoroda:

- 2004 m. kovo 16 d. dokumentas COM(2004) 0171.

- Hegyi Gyula (PSE, Vengrija) – „Kino pramonės paveldo rinkimas ir išsaugojimas“³.

Nuoroda:

- 2005 m. balandžio 13 d. Sprendimas Nr. 649/2005/EB⁴.

Nuoroda:

- INI/2006/2050.

Pranešėjas:

Nikolaos Sifunakis (PSE, Graikija) – „Europos kultūros ir architektūros paveldas vietos lygmeniu“⁵.

¹ Christopher Gordon, Rod Fisher, Dragan Klaić, [Komisijos komunikato dėl Europos kultūros globalizuotame pasaulyje darbotvarkės analizė, Europos Parlamentas, 2007 m.](#)

² T6-0124/2008, 10/04/2008, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5532002.

³ 2007 m. gruodžio 11 d. Rekomendacija Nr. 2005/865/EB, OL L 323, 2005 12 9, p. 57–61, OEIL www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=241852.

⁴ OL L 117, 2005 5 4, p. 20–21, OEIL, <http://www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=238362>.

⁵ 2006 m. rugsėjo 7 d. dokumentas T6-0355/2006, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5319222.

7.1.3. Kultūrų dialogas

Visuomenė, kuriai vis būdingesnė įvairovė, ir globalizacijos procesas suveda skirtingų kultūrų ir pažiūrų žmones. Taikus sambūvis grindžiamas savitarpio supratimu ir pagarba skirtingoms pažiūroms. Tai galima skatinti atvirais ir pagarbiais mainais. Tokie mainai yra vienas pagrindinių kultūrų dialogo tikslų.

Kultūrų dialogo rėmimas tapo vienu Europos Parlamento prioritetu, Parlamento išorės santykių dalimi. Be to, 2008 m. – Kultūrų dialogo metais, Parlamentas organizavo ir vykdė nemažai renginių, įskaitant, be kitų, aukšto lygio susitikimus su religiniais vadovais, diskusijas ir konferencijas, Arabų šalių ir Afrikos šalių savaites ir įvairių kultūrų kino festivalį. Parlamentas reikalavo atlikti tyrimus dėl to, kaip ES švietimo sistemose mokiniai mokomi suprasti visuomenės įvairovę¹, ir tikrosios Islamo padėties Europoje² Pastarajame tyrime pateikiama žiniasklaidos išgarsinto požiūrio alternatyva.

7.2. Švietimas ir mokymas

Pagrindiniai Europos bendradarbiavimo prioritetai švietimo ir mokymo srityje yra skatinti tarpvalstybinį mokinių ir mokytojų judumą ir gerinti švietimo ir profesinio mokymo kokybę. 2004–2009 m. Europos Parlamentas, atsižvelgdamas į šiuos tikslus, ėmėsi kelių iniciatyvų ir taikant bendro sprendimo procedūrą pareiškė savo nuomonę keletu klausimų.

7.2.1. Judumo ir Europos bendradarbiavimo skatinimas

2002 m. pasiektas gerai žinomos „Erasmus“ programos tikslas – joje dalyvavusių studentų skaičius pasiekė milijoną. Iki dabar studentų mainų programoje yra dalyvavę 1,5 mln. studentų. Šiuo metu programoje dalyvauja 31 šalis ir kas devinta aukštojo mokslo įstaiga.

2006 m. po derybų su Taryba EP nariams pavyko padidinti mėnesinę „Erasmus“ stipendiją. Nuo 2007 m. sausio 1 d. stipendija padidinta iki 200 EUR per mėnesį, t. y. 50 EUR per mėnesį daugiau nei praėjusiame etape.

Programa „Erasmus“ yra naujos „integruotos veiksmų programos mokymosi visą gyvenimą srityje“ (2007–2013 m.), dėl kurios Parlamentas ir Taryba susitarė 2006 m., dalis. Programą sudaro keturios paprogramės: mokyklinis ugdymas, aukštasis mokslas, profesinis mokymas ir suaugusiųjų mokymas. Programa taip pat skatinamas kalbų mokymasis, elektroninis mokymasis ir projektų rezultatų sklaida. 2007–2013 m. laikotarpio programos biudžetas yra 6,97 mlrd. EUR. Kita judumo programa yra „Erasmus Mundus“, ja skatinamas aukštojo mokslo institucijų studentų judumas tarp trečiųjų šalių ir Europos Sąjungos.

Europos Parlamentas bendrai priima sprendimus dėl švietimo programų teisės aktų ir biudžeto. Atlikdamas savo, kaip biudžeto klausimus sprendžiančios institucijos, funkciją jis sugebėjo padidinti kelių Bendrijos programų biudžetą. Už šias programas atsakingas Kultūros ir švietimo komitetas taip pat yra įsipareigojęs užtikrinti, kad jų valdymo ir įgyvendinimo procedūros vykdomos veiksmingai ir skaidriai.

¹ Cristina Allemann-Ghionda, Kelno Universitetas, [Tarpkultūrinis švietimas mokyklose](#), Europos Parlamentas, 2008 m.

² Felice Dassetto, Silvio Ferrari ir Brigitte Maréchal, [Islamų Europos Sąjungoje. Kas statoma ant kortos ateityje?](#), Europos Parlamentas, 2008 m.

Be šių programų, judumą didinti siekiama kitomis iniciatyvomis, pavyzdžiui, Europos kreditų perkėlimo sistema (ECTS), Europasu, Europos mobilumo kokybės chartija ir neseniai patvirtinta Europos kvalifikacijų sistema (EQF). Pastarąja siekiama sudaryti galimybes visoje ES palyginti bet kurioje ES valstybėje narėje gautas profesines kvalifikacijas pasitelkiant bendrą kalbą kvalifikacijoms apibūdinti ir taip sudaryti palankesnes sąlygas judumui.

Nuoroda:

- 2007 m. liepos 12 d. dokumentas COM(2007) 0395.

Pranešėjas:

- Marielle De Sarnez (ALDE, Prancūzija) – „Erasmus Mundus programa“¹.

Nuoroda:

- 2005 m. liepos 8 d. dokumentas SEC(2005) 0957.

Pranešėjas:

- Thomas Mann (PPE-DE, Vokietija) – „Europos kvalifikacijų sistema“².

Kitos nuorodos:

- 2006 m. lapkričio 15 d. Sprendimas Nr. 1720/2006/EB³;

- 2004 m. gruodžio 15 d. Sprendimas Nr. 2241/2004/EB⁴;

- 2006 m. gruodžio 18 d. Rekomendacija Nr. 2006/961/EB⁵.

7.2.2. Švietimas ir konkurencingumas

Parlamentas mano, kad švietimas yra geriausia priemonė ES konkurencingumui užtikrinti. Siekdamas įgyvendinti Lisabonos tikslą paversti Europą konkurencinga žinių ekonomika, Parlamentas 2005 m. rezoliucijoje dėl švietimo – Lisabonos proceso kertinio akmenį paragino valstybes nares didinti investavimą į švietimą, kurti nuoseklesnę nacionalinę švietimo politiką, skatinti mokslinius ir techninius tyrimus ir kurti integruotą mokymosi visą gyvenimą strategiją, kuria būtų palaikoma socialinė aprėptis.

Susirūpinimas dėl geros kokybės visų amžiaus grupių asmenų švietimo taip pat yra esminis Europos Parlamento rezoliucijos dėl Europos švietimo ir mokymo sistemų veiksmingumo ir teisingumo klausimas. Šiame tekste EP nariai pabrėžia, kad visoms švietimo pakopoms, ypač ankstyvajam ugdymui, reikia kurti veiksmingą ir teisingą politiką. Prieš priimant šią rezoliuciją, Kultūros ir švietimo komitetas paprašė teminio skyriaus parengti informacinį pranešimą dėl to, kaip galima garantuoti veiksmingumą ir teisingumą⁶.

Kitoje rezoliucijoje dėl suaugusiųjų mokymosi Europos Parlamentas ragina valstybes nares įtvirtinti mokymosi visą gyvenimą kultūrą, kai daugiausia dėmesio skiriama

¹ 2008 m. spalio 21 d. dokumentas T6-0497/2008, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5510232.

² 2006 m. rugsėjo 26 d. dokumentas T6-0368/2006, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5303142.

³ OL L 327, 2006 11 24, p. 45–68, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5190202.

⁴ OL 390, 2004 12 31, p. 6–20, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=239612.

⁵ OL L 394, 2006 12 30, p. 5, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5274982.

⁶ Prof. Marc Demeuse, Ariane Baye, Deloitte, [Europos švietimo ir mokymo sistemų veiksmingumas ir teisingumas](#), Europos Parlamentas, 2007 m.

suaugusiesiems, skatinamas žinių įgijimas ir jis daromas patrauklesnis bei prieinamesnis. Parlamentas taip pat palaikė reglamentą, kuriuo įkuriama bendra sistemingo Bendrijos švietimo ir mokymosi visą gyvenimą statistikos rengimo sistema.

Nuoroda:

- 2006 rugsėjo 8 d. dokumentas COM(2006) 048 (Veiksmingumas ir teisingumas).

Pranešėjas:

- Guy Bono (PSE, Prancūzija) – „Švietimas – Lisabonos proceso kertinis akmuo“¹.

Nuoroda:

- 2006 m. spalio 23 d. dokumentas COM(2006) 0614 (Suaugusiųjų mokymasis).

Pranešėja:

- Doris Pack (PPE-DE, Vokietija) – „Suaugusiųjų mokymasis: mokytis niekada nevėlu“².

Nuoroda:

- 2006 m. rugsėjo 8 d. dokumentas COM(2006) 0481.

Pranešėjas:

- Tomáš Zatloukal (PPE-DE, Čekija) – „Europos švietimo ir mokymo sistemų veiksmingumas ir teisingumas“³.

Nuoroda:

- 2008 m. balandžio 23 d. Reglamentas Nr. 452/2008⁴.

7.3. Žiniasklaida

7.3.1. Europos televizijoms taikomų taisyklių reforma

Europos Parlamentas pirmas nurodė, kad reikia atnaujinti esamą Europos garso ir vaizdo sektoriaus reguliavimą. Dėl naujų pokyčių garso ir vaizdo sektoriuje, ypač paslaugų ir technologijų susijungimo (TV kanalą galima žiūrėti kompiuterio ekrane internetu) ir nelinijinių paslaugų plėtros (pvz., vaizdo užsakymo paslauga ar mobilioji ir skaitmeninė televizija) prireikė atnaujinti Televizijos be sienų direktyvą. Į naująją Garso ir vaizdo žiniasklaidos paslaugų direktyvą įtrauktos naujos žiniasklaidos paslaugos, kaip antai žiniatinklio televizija ir užsakomosios paslaugos.

Ilgo derybų su Taryba proceso metu Parlamentas atliko pagrindinį vaidmenį:

- didinant ar bent išlaikant kokybinius ir kiekybinius reklamos apribojimus (pvz., ilgiausia leistina komercinės reklamos trukmė ir toliau yra ne ilgiau kaip 12 min. per valandą) ir teikiant teisinį produktų pateikimo pripažinimą kartu su garantijomis (pavyzdžiui, bus draudžiamos vaikams skirtos programos);

¹ 2005 m. sausio 18 d. dokumentas T6-0384/2005, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5221062.

² 2008 m. sausio 16 d. dokumentas T6-0013/2008, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5484642.

³ 2007 m. rugsėjo 27 d. dokumentas T6-0417/2007, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5484632.

⁴ OL L 145, 2008 6 4, p. 227, OEIL, <http://www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5295862>.

- skatinant sudaryti visas galimybes neįgaliems asmenims pasinaudoti garso ir vaizdo žiniasklaidos paslaugomis;
- veiksmingai gerinant nepilnamečių apsaugą kuriant elgesio kodeksus (pvz., dėl nesveiko maisto reklamos vaikams skirtų programų metu) arba neleidžiant jiems pasinaudoti suaugusiesiems skirtu turiniu per užsakomąsias garso ir vaizdo žiniasklaidos paslaugas.

EP jau paragino imtis veiksmų vaikams apsaugoti nuo netinkamo turinio internete 2006 m. priimtame pranešime dėl nepilnamečių ir žmogaus orumo apsaugos ir atsakymo teisės.

Nuoroda:

- 2007 m. gruodžio 11 d. Direktyva 2007/65/EB¹;
- 2006 m. gruodžio 20 d. Rekomendacija 2006/952/EB².

7.3.2. Europos žiniasklaidos įvairovės užtikrinimas

Europos Parlamentas mano, kad demokratinei Europai būtina pliuralistinė žiniasklaidos sistema. Rezoliucijoje dėl žiniasklaidos pliuralizmo, dėl kurios buvo balsuojama 2008 m. rugsėjo mėn., EP nariai primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares garantuoti žiniasklaidos pliuralizmą, siekiant užtikrinti, kad visi ES piliečiai visose valstybėse narėse galėtų naudotis laisva ir įvairia žiniasklaida, ir, kai to reikia, rekomenduoti atlikti patobulinimus.

Laikydamasis tokio paties požiūrio, taip pat 2008 m. rugsėjo mėn. priimtame pranešime Parlamentas ragino labiau pripažinti „bendruomenių žiniasklaidą“, t. y. žiniasklaidos priemones, dažniausiai valdomas pelno nesiekiančių savanorių. Šias priemones paprastai valdo vietos bendruomenės ir jos taip pat galėtų padėti geriau informuoti apie ES veiklą. EP nariai anksčiau paprašė teminį skyrių atlikti padėties šiame *labai savitame ES žiniasklaidos sektoriuje*³ tyrimą.

Nuoroda:

- 2007 m. sausio 16 d. dokumentas SEC(2007) 0032.

Pranešėja:

- Marianne Mikko (PSE, Estija) – „Žiniasklaidos sutelkimas ir pliuralizmas Europos Sąjungoje“⁴.

Nuoroda:

- INI/2008/2011.

Pranešėja:

- Karin Resetarits (ALDE, Austrija) – „Bendruomenių žiniasklaida Europoje“¹.

¹ OL L 332, 2007 12 18, p. 27, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5301252.

² OL L 378, 2006 12 27, p. 72, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=243292.

³ Kern European Affairs (KEA), *Bendruomenių žiniasklaidos padėtis Europos Sąjungoje*, Europos Parlamentas, 2007 m.

⁴ 2008 m. rugsėjo 25 d. dokumentas T6-0459/2008, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5564652.

7.3.3. Europos kino puoselėjimas

2006 m. Europos Parlamentas ir Taryba susitarė dėl programos MEDIA 2007. Šia programa filmų kūrėjams sudaromos geresnės sąlygos gauti finansavimą ir padedama didinti Europoje sukurtų garso ir vaizdo kūrinių platinimą visame pasaulyje. 2007–2013 m. laikotarpiu pagal šią programą filmų pramonei skiriama 755 mln. EUR.

Per šių metų Kanų kino festivalį buvo akivaizdu, kad programa MEDIA buvo labai sėkminga. Keturi iš filmų, per ceremoniją gavusių apdovanojimus, finansuoti pagal ES programą: „Klasė“ (*Entre Les Murs*) (Laurent Cantet, Palme d'Or), „Gomora“ (*Gomorra*) (Matteo Garrone, didysis žiuri prizas), „Lornos tylėjimas“ (*Le silence de Lorna*) (Luc and Jean-Pierre Dardenne, apdovanojimas už geriausią scenarijų) ir „Tulpė“ (*Tulpan*) (Sergey Dvortsevov, programos „Ypatingas žvilgsnis“ prizas). Šie keturi filmai – tai dalis ne mažiau kaip 14 pagal programą finansuotų filmų, išrinktų rodyti festivalio metu. Pagal programą MEDIA remiami filmai jau triumfavo šių metų Oskarų atrankoje – auksinius Oskarus gavo filmai „Apsimetėliai“ (*The Counterfeiters*, Stefan Ruzowitzky) ir „Rožinis gyvenimas“ (*La vie en Rose*, Olivier Dahan).

Siekdamas pasidalyti programos MEDIA laimėjimais ir už Europos Sąjungos ribų, Parlamentas rėmė parengiamuosius veiksmus rengiant naują programą MEDIA MUNDUS, numatydamas ES metiniame biudžete skirti 2 mln. EUR ES filmų pramonės ir jos partnerių visame pasaulyje bendradarbiavimui stiprinti.

2007 m. Europos Parlamentas įsteigė apdovanojimą, pavadintą LUX. Šis kasmetis apdovanojimas skiriamas filmui, kuriame nagrinėjami socialiniai klausimai arba pabrėžiama Europos kultūra. Prizas – galimybė sukurti 23 apdovanojimą gavusio filmo kopijas su subtitrais visomis Bendrijos kalbomis ir neprigirdintiems asmenims skirtą variantą, taip siekiant plėtoti Europos filmų platinimą. Pirmasis nugalėtojas buvo turkų kilmės vokiečių režisierius Fatih Akin, pristatęs savo sukurtą filmą „Rojaus pakraštį“ (*Auf der anderen Seite*). 2008 m. EP nariai paskyrė apdovanojimą filmui „Lornos tylėjimas“ (*Le silence de Lorna*), kurtam brolių L. ir J. P. Dardenne'ų.

Nuoroda:

- 2006 m. lapkričio 15 d. Sprendimas Nr. 1718/2006/EB².

7.4. Kalbos

7.4.1. Daugiakalbystės ir kalbų įvairovės puoselėjimas

Kaip teigiama 2006 m. rezoliucijoje, Parlamentas visiškai palaiko pagrindinius ES Daugiakalbystės pagrindų strategijos tikslus: raginti mokytis kalbų ir skatinti kalbų įvairovę, skatinti daugiakalbę ekonomiką ir sudaryti piliečiams sąlygas lengviau gauti informacijos apie ES savo kalba.

Parlamentas mano, kad kiekvienam piliečiui būtina turėti ne mažiau kaip dviejų kalbų, išskyrus gimtąją, praktinių žinių. Todėl 2005 m. rezoliucijoje jis palankiai vertino Europos

¹ 2008 m. rugsėjo 25 d. dokumentas T6-0456/2008, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5581672.

² OL L 327, 2006 11 24, p. 12, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5189552.

kalbinės kompetencijos rodiklio – priemonės kalbos mokėjimui vertinti, sukūrimą. 2006 m. pranešime savo iniciatyva dėl mokyklinės mokomosios medžiagos, apimančios europinį aspektą, dar pabrėžta, kad valstybės narės turėtų į savo mokymo programas nuo labai ankstyvo amžiaus įtraukti ne mažiau kaip dvi užsienio kalbas. 2008 m. Kultūros ir švietimo komitetas paprašė teminio skyriaus atlikti tyrimą, kuriuo būtų įvertinti *ES daugiakalbystės veiksmų plano ir Europos Tarybos pastangų saugoti mažumų ir regionines kalbas*¹ rezultatai.

Nuoroda:

- 2005 m. lapkričio 22 d. dokumentas COM(2005) 0596.

Pranešėjas:

- Bernat Joan I Marí (ALDE, Ispanija) – Rezoliucija dėl daugiakalbystės².

Nuoroda:

- 2005 m. rugpjūčio 1 d. dokumentas COM(2005) 0356.

Pranešėjas:

- Manolis Mavrommatis (PPE-DE, Graikija) – „Kalbinės kompetencijos rodiklis“³.

Nuoroda:

- INI/2006/2041.

Pranešėjas:

- Christopher Beazley (PPE-DE, Jungtinė Karalystė) – „Iniciatyvos siekiant papildyti nacionalinių mokyklų mokymo programas“⁴.

7.4.2. Europos Parlamentas – daugiakalbystės įgyvendinimo pavyzdys

Europos Parlamentas mano, kad skirtingų kalbų, kuriomis kalba ES piliečiai, vartojimas Europos institucijose yra pagrindinis skaidrumo, teisėtumo ir veiksmingumo užtikrinimo veiksnys. Kiekvienas ES pilietis turi teisę teikti Europos Parlamentui užklausas ar peticijas oficialia savo buveinės šalies kalba ir gauti atsakymą ta kalba. Be to, kiekvienas Europos Parlamento narys turi teisę kalbėti oficialia savo pasirinkta kalba ir ja klausyti.

Po 2004 ir 2007 m. plėtros oficialių ES institucijų kalbų skaičius daugiau nei padvigubėjo – iki 23 kalbų. Tai buvo milžiniškas iššūkis vertimo žodžiu ir raštu paslaugų valdymo ir organizavimo atžvilgiu. Stengdamasis užtikrinti, kad Parlamento veikloje būtų praktiškai vartojamos visos oficialiosios kalbos Europos Parlamentas yra tikrų tikriausias kalbų įvairovės ES įgyvendinimo pavyzdys. EP įsipareigojimas įgyvendinti daugiakalbystę yra unikalus visame pasaulyje.

¹ Joe Cullen, Clare Cullen, Véronique Maes, Gigliola Paviotti, Menon Network EEIG, [Daugiakalbystė: politikos tikslai ir jų įgyvendinimas](#), Europos Parlamentas, 2008 m.

² 2006 m. lapkričio 15 d. dokumentas T6-0488/2006, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5329122.

³ 2006 m. balandžio 27 d. dokumentas T6-0184/2006, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5288422.

⁴ 2006 m. rugsėjo 26 d. dokumentas T6-0361/2006, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5313042.

7.5. Jaunimas

Europos Parlamentas visuomet rėmė glaudų valstybių narių bendradarbiavimą jaunimo klausimais. Pavyzdžiui, Parlamentas vadovavo Europos savanorių tarnybos įkūrimui ir jaunimo mainų skatinimui. 2004–2009 m. imtasi keleto veiksmų Europos jaunimui paskatinti.

7.5.1. Europos Parlamento parama aktyviam jaunimui

EP nariai ir Taryba susitarė dėl naujos 2007–2013 m. programos „Veiklus jaunimas“. Per derybas Parlamentas ragino gerokai padidinti šiems veiksams skiriamą biudžeto dalį ir supaprastinti galimybę jų imtis. Parlamentas taip pat pabrėžė, kad turėtų būti sudaromos palankios sąlygos dalyvauti programoje ir kad siekiant išvengti diskriminacijos, į ją vienodomis sąlygomis turi būti įtraukiami jauni neįgalūs asmenys. Be to, Parlamentui pavyko į veiksmus, finansuojamus pagal šią programą, įtraukti Europos jaunimo savaitę – 2008 m. ketvirtą kartą sėkmingai vykdomą renginį. Programa „Veiklus jaunimas“ skatinamas jaunimo aktyvus europinis pilietiškumas ir siekiama plėtoti skirtingų šalių ir skirtingos kilmės jaunimo solidarumą, toleranciją ir savitarpio supratimą.

2008 m. balandžio mėn. Karolio Didžiojo premijos organizatoriai ir Europos Parlamentas bendrai įsteigė naują Karolio Didžiojo jaunimo premiją, kurią skiriant pripažįstamas jaunų žmonių indėlis į Europos integracijos procesą. Premija – tai nuo 2 000 iki 5 000 EUR finansavimas esamiems projektams, kuriais puoselėjamas bendras europinės tapatybės ir bendradarbiavimo jausmas. Pirmoji Karolio Didžiojo jaunimo premija paskirta balandžio 29 d. vakarą Achene Vengrijos jaunimo projektui „Studentai be sienų“. Kiekvienais metais daugiau kaip šimtas studentų iš Rumunijos, Slovakijos, Vengrijos, Ukrainos ir kitų šalių susirenka į praktinius lyderių seminarus dėl europiniais klausimais. Antroji ir trečioji premijos atiteko atitinkamai Jungtinei Karalystei ir Graikijai.

Nuoroda:

- 2006 m. lapkričio 15 d. Sprendimas Nr. 1717/2006/EB¹.

7.6. Sportas

7.6.1. Dėl ES sporto politikos: EP narių rūpestis dėl televizijų teisių, žaidėjų treniravimo, dopingo ir rasizmo

Keli iš Europos Parlamento pasiūlymų, pateiktų 2008 m. gegužės mėn. didele balsų dauguma patvirtintoje rezoliucijoje dėl Komisijos Baltosios knygos dėl sporto ir jos veiksmų plano, yra griežtinti taisyklės dėl dopingo vartojimo, remti Europos futbolo federacijų asociacijos (UEFA) pasiūlymus skatinti jaunų futbolininkų treniravimą ir teisingai paskirstyti iš loterijų gaunamą pelną. Pranešime Komisija raginama nustatyti aiškesnes gaires dėl to, kaip sporto sričiai taikyti ES taisyklės. Parlamentas taip pat išreiškia susirūpinimą dėl galimo azartinių lošimų rinkų reguliavimo panaikinimo. Pranešime dėl profesionalaus futbolo, dėl kurio buvo balsuojama 2007 m., EP nariai jau pareiškė, kad daugeliui profesionalaus futbolo ES sričių reikia geresnių valdymo taisyklių – nuo klubų finansų

¹ OL L 327, 2006 11 24, p. 30–44, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5190212.

valdymo iki jaunų talentingų žaidėjų subūrimo, ir paragino Europos Komisiją siūlyti sprendimus.

Europos Parlamentas taip pat supranta socialinių ir švietimo sporto srities aspektų svarbą. 2007 m. EP balsavo dėl rezoliucijos dėl sporto vaidmens švietime. EP teigė, kad fizinis lavinimas mokykloje turėtų būti privalomas ir vaikai turėtų turėti ne mažiau kaip tris fizinio lavinimo pamokas per savaitę siekiant kovoti su nutukimu ir skatinti sveiką gyvenseną. Parlamentas parengė savo pranešimo pagrindą pareikalaudamas atlikti tyrimą, kuriuo būtų nustatytos pagrindinės *fizinio lavinimo vaidmens valstybėse narėse tendencijos*¹.

2006 m. valstybės narės taip pat patvirtino rašytinę deklaraciją, kurioje griežtai smerkiamos visos rasizmo per futbolo rungtynes formos. Parlamentas ragina UEFA ir visus varžybų organizatorius Europoje užtikrinti, kad teisėjai, remdamiesi aiškiomis ir griežtomis rekomendacijomis, turėtų teisę rinktis – stabdyti arba nutraukti rungtynes rasistinių užgauliojimų atveju.

Parlamentas taip pat aktyviai rėmė parengiamųjų veiksnių sporto srityje įtraukimą į 2009 m. biudžetą. Jo tikslas yra parengti būsimus ES veiksmus sporto srityje remiantis baltojoje knygoje nustatytais prioritetais.

Nuoroda:

- 2007 m. liepos 11 d. dokumentas COM(2007) 0391.

Pranešėjas:

- Manolis Mavrommatis (PPE-DE, Graikija) – Rezoliucija dėl Baltosios knygos dėl sporto².

Nuoroda:

- 2005 m. gruodžio 22 d. dokumentas COM(2005) 0680.

Pranešėjas:

- Pál Schmitt (PPE-DE, Vengrija) – „Sporto vaidmuo švietime“³.

Nuoroda:

- INI/2006/2130.

Pranešėjas:

- Ivo Belet (PPE-DE, Belgija) – „Profesionalaus futbolo ateitis Europoje“⁴.

Nuoroda:

- Rašytinis pareiškimas dėl kovos su rasizmu futbole⁵.

¹ Profesorius Ken Hardman, Vusterio Universitetas, [Fizinio lavinimo Europos Sąjungoje dabartinė padėtis ir perspektyvos](#), Europos Parlamentas, 2007 m.

² 2008 m. gegužės 8 d. dokumentas T6-0198/2008, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5565022.

³ 2007 m. lapkričio 13 d. dokumentas T6-0503/2007, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5478932.

⁴ 2007 m. kovos 29 d. dokumentas T6-0100/2007, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5353822.

⁵ 2006 m. kovo 14 d. dokumentas T6-0080/2006, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5323832.

7.7. Europa ir jos piliečiai

7.7.1. Piliečių informavimas apie Europos reikalus ir aktyvaus pilietiškumo skatinimas

Kaip Europos piliečių interesų atstovui, Europos Parlamentui labai svarbu informuoti savo piliečius apie ES veiksmus. Savo rezoliucijose dėl ES komunikacijos strategijos Parlamentas pateikė ne vieną išsamų pasiūlymą dėl ES ir jos piliečių santykių gerinimo ir kritiškai apsvaistė Komisijos iniciatyvas. EP *inter alia* palaiko bendros visų ES institucijų komunikacijos strategijos kūrimą, komunikacijos metodų peržiūrą, informavimą apie Europos klausimus decentralizuotai, t. y. valstybių, regionų ar vietos lygmeniu, taip pat aktyvesnį valstybių, regionų ir vietos žiniasklaidos dalyvavimą ir tarpvalstybinį bendradarbiavimą.

2006 m. Parlamentas ir Taryba susitarė dėl programos „Europa piliečiams“. Jos tikslas – skatinti skirtingų šalių piliečių ir jų organizacijų bendradarbiavimą. Pagal šią programą finansuojamos tokios garsios iniciatyvos kaip miestų giminiavimasis kūrimas.

Nuorodos:

- 2006 m. vasario 1 d. dokumentas COM(2006) 0035 ir 2004 m. balandžio 20 d. dokumentas COM(2004) 0196.

Pranešėjas:

- Luis Herrero-Tejedor (PPE-DE, Ispanija) – „Europos komunikacijos su piliečiais politika“ ir pranešimas dėl Europos Sąjungos informacijos ir komunikacijos strategijos įgyvendinimo¹.

Nuoroda:

- 2006 m. gruodžio 12 d. Sprendimas Nr. 1903/2006/EB².

¹ 2006 m. lapkričio 16 d. dokumentas T6-0500/2006, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5329222; 2005 m. gegužės 12 d. dokumentas T6-0183/2005, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5214472.

² OL L 378, 2006 12 27, p. 32, OEIL, www.europarl.europa.eu/oeil/file.jsp?id=5243942.

VIDAUS POLITIKOS GENERALINIS DIREKTORATAS

POLITIKOS DEPARTAMENTAS **B** STRUKTŪRINĖS PARAMOS IR SANGLAUDOS POLITIKA

Funkcija

Politikos departamentai – tai mokslinių tyrimų skyriai, teikiantys specializuotas konsultacijas komitetams, tarpparlamentinėms delegacijoms ir kitoms parlamentinėms įstaigoms.

Politikos sritys

- Žemės ūkis ir kaimo plėtra
- Kultūra ir švietimas
- Žuvininkystė
- Regioninė plėtra
- Transportas ir turizmas

Dokumentai

Apsilankykite Europos Parlamento interneto svetainėje:
<http://www.europarl.europa.eu/studies>

FOTOGRAFIJŲ AUTORYSTĖS PRIPAŽINIMAS: iStock International Inc., Photodisk, Phovoir

